

Jølster kontrollutval

SEKOM-sekretariat

www.sekom.no | post@sekom.no

Møteinnkalling

Møtedato: 17.12.2014
Møtestad: Jølster kommunehus, møterom 1
Møtetid: Kl. 09:00

Innkalling: Faste medlemar i utvalet, rådmannen i sak 024/14,
revisor i sakene 024-026/14

Dersom du ikkje kan møte: Meld frå på e-post: arva@sekom.no
Audhild Ragni Vie Alme: mobil 971 70 064

Varamedlemar møter etter nærare innkalling.

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel
022/14	Godkjenning av innkalling og sakliste
023/14	Skriv og meldingar
024/14	Forvaltningsrevisjon - Innkjøpsrutinar for Plan og Næring i Jølster kommune
025/14	Prosjektplan: Forvaltningsrevisjon - oppfølging av sjukefråvær
026/14	Orientering om rekneskapsrevisjon for 2014
027/14	Oppfølgingsliste 4-2014
028/14	Eventuelt

Med helsing

Audun Høyvik
Leiar

SEKOM-sekretariat

Saksgang Jølster kontrollutval	Møtedato 17.12.2014	Saksnr 022/14
--	-------------------------------	-------------------------

Sakshandsamar: Audhild Ragni Vie Alme	Arkiv: FE-	Arkivsaknr.: 14/350
---	----------------------	-------------------------------

Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedlegg:

Ingen vedlegg i saka.

Tilråding:

(Kontrollutvalet gjer endeleg vedtak).

Innkalling og sakliste vert godkjent.

SEKOM-sekretariat

Saksgang Jølster kontrollutval	Møtedato 17.12.2014	Saksnr 023/14
--	-------------------------------	-------------------------

Sakshandsamar: Audhild Ragni Vie Alme	Arkiv: FE-033	Arkivsaknr.: 14/318
---	-------------------------	-------------------------------

Skriv og meldingar

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
18.11.2014	KST-056/14 Tertialrapport 2-2014, handsama i kommunestyret 30.9.2014	877
18.11.2014	KST-060/14 Tilstandsrapport for grunnskule 2013, handsama i kommunestyret 30.9.2014	878
18.11.2014	KST-070/14 Risiko- og sårbarheitsanalyse for SIS-kommunane, handsama i kommunestyret 4.11.2014	879
18.11.2014	Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Flora-Førde-Jølster-Gaular og Naustdal	880
28.11.2014	Beskytt kommunen! Håndbok i antikorrupsjon	978

Tilråding:

(Kontrollutvalet gjer endeleg vedtak).

Skriv og meldingar vert teke til orientering.

Saksutgreiing

SAKSGANG

Styre, utval, komite m.m.

Formannskapet

Kommunestyret

Møtedato

30.09.2014

30.09.2014

Saksnr

046/14

056/14

Sakshandsamar: Børge Tvedt	Arkiv: FE-210, FA-	Arkivsaknr 14/768
-------------------------------	-----------------------	----------------------

Tertialrapport 2 2014

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Kommunestyret tek tertialrapport 2 2014 til vitande.

Handsaming i Formannskapet 30.09.2014:

Formannskapet drøfta saka.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FSK-046/14 Vedtak:

Kommunestyret tek tertialrapport 2 2014 til vitande.

Handsaming i Kommunestyret 30.09.2014:

Formannskapet si tilråding vart samrøystes vedteke

KST-056/14 Vedtak:

Kommunestyret tek tertialrapport 2 2014 til vitande.

Saksutgreiing:

Tertialrapporten er rådmannen sin rapport til kommunestyret om status i drifta i rekneskapsåret. Rapporten omhandlar økonomi og status i høve målsettingar i verksemdsplan. Innleiingsvis kjem tabell med oppsummering av prognose for kvar eining. Leiargruppa rapporterer status på «10 på topp», før meir detaljert rapport frå kvar eining følgjer.

Prognosen viser underskot på 3,4 mill. kr. Einingane jobbar med å betre resultatet, og drifta synar betre tal enn i 1. tertial. Hovuddelen av det forventade underskotet skuldast lågare inntekt enn budsjettet. Utbyte frå Sunnfjord Energi vert venteleg på same nivå som i 2013. Kraftmarknaden har låge prisar, og dette gjev lågare inntekt frå konsesjonskraft enn budsjettet. Dette syner utfordringa med å nytte desse inntektene til drift. Skatteinntektene er lågare enn i både nasjonalbudsjett og revidert nasjonalbudsjett, og auken i skatteinntekt frå 2013 er pr august 2 % nasjonalt for kommunar. I statsbudsjettet var denne stipulert til 3,5%. I revidert nasjonalbudsjett var veksten justert til 3 %. KS anslår at skatteinngangen vil vere om lag 1,3 mrd. kr. under prognose i RNB.

Hovudoversyn rekneskap og prognose

Ansvar	Ansvar	Rekneskap pr April	Budsjett pr April	Prognose
120	Sentraladministrasjon	10 216 512	9 293 783	400 000
130	Kyrkja	1 197 500	1 596 667	0
200	Oppvekst og kultur felles	8 856 032	9 680 000	0
210	Skei skule	10 648 726	11 459 895	-400 000
211	Vassenden skule	17 763 058	17 653 521	875 000
250	Kulturskulen	664 564	596 226	150 000
270	Skei barnehage	3 083 811	2 732 654	0
271	Langhaugane barnehage	6 763 129	5 787 173	0
300	Helse og sosial felles	2 688 526	3 064 667	0
312	Helsestasjon	1 375 051	1 322 646	-87 000
313	Fysioterapi	785 298	729 633	20 000
320	Legetenesta	3 177 321	2 448 004	0
340	Psykisk helsevern	5 355 904	3 463 405	27 000
350	NAV sosialtenesta	8 302 443	6 390 361	138 000
351	Flyktningsbusetjing	-2 538 875	-452 430	-1 000 000
371	Heimetenesta Skei	3 881 526	4 339 976	-250 000
372	Skei bufellesskap	11 948 645	11 493 905	256 000
373	Heimly bufellesskap	6 226 728	4 570 144	-129 000
381	Heimetenesta Vassenden	3 448 975	3 835 141	-160 000
382	Vassenden busenter	8 383 591	8 708 548	53 000

400	Plan, næring, drift felles	787 057	53 323	0
510	Biblioteket	605 272	754 322	0
610	Plan og bygg	1 407 926	1 426 079	0
620	Drift/komtek avigftsområda	-1 377 954	-65 198	0
621	Drift og kommunalteknikk	6 812 245	7 036 157	285 000
650	Næring og miljø	1 386 498	1 383 429	100 000
900	Finansielle føremål	-120 529 311	-125 533 333	3 150 000
	Samla prognose			3 428 000

10 på topp

Punkt 10 på topp	Tiltak og framdrift	Status 1. tertial
Planrevisjon. Vi skal slutføre arbeidet med arealdel kommuneplan. Som del av arbeidet skal vi leggje fram linjeval for ny trasé for E 39 gjennom Vassenden. Vi skal leggje fram Interkommunal næringsplan for vedtak i kommunestyret.	Arealdel kommuneplan - Arbeidsgruppe etablert og konsulent engasjert for kommuneplan og linjeval E39. - Møte Fylkesmannen medio februar - Folkemøte E39 Moskog Vassenden medio februar - Møte styringsgruppa medio februar - Offentleg ettersyn april - Vedtak i kommunestyret i juni Interkommunal næringsplan - Utlekking til offentlig ettersyn vinter 2014 - Vedtak i kommunestyret i juni	Arealdel kommuneplan - Rapport linjeval E 39 Vassenden levert - Møte Fylkesmannen gjennomført - Folkemøte gjennomført - Styringsgruppemøte mai, tilrådd vidare handsaming - Planen har vore til offentlig ettersyn - Bearbeiding av innspel i administrasjon og styringsgruppe Interkommunal næringsplan - Handsama i SiS - Offentleg ettersyn gjennomført
Samhandlingsreforma / folkehelse Vi skal følgje opp samhandlingsreforma ved å ta del i interkommunalt samarbeid om kartlegging og vurdering av tenestetilbodet. Vi skal inngå avtale om interkommunalt samarbeid i høve øyeblikkeleg hjelp døgnet. Vi skal starte opp bygging av omsorgsbustader, sjukeheimsplasser og rehabiliteringsrom ved Skei omsorgssenter. Vi skal planleggje ombygging ved Vassenden bufellesskap Vi skal avklare framtidig organisering av helse- og omsorgstenestene og starte personalprosess.	- Vedtak interkommunal ØHD 1. kvartal - Sak til handsaming i kommunestyret 11.02.14 - Byggjstart Skei omsorgssenter mars - Oppstart planlegging ombygging Vassenden bufellesskap 1. kvartal - Avklare organisering helse- og omsorg 1. kvartal - Starte personalprosess så snart organisering er vedteke	Interkommunal ØHD - Vedtak i KST juni - Vidare interkommunalt prosjekt avklart Byggjstart Skei omsorgssenter 07.04.14 - Oppstart planlegging Vassenden omsorgssenter. Prosjektgruppe etablert - Utlysing av anbod prosjektering mai 2014 - Møte med Husbanken 29.09.14

Folkehelse Vi skal integrere folkehelsearbeidet i den kommunale drifta og etablere folkehelseråd.	- Etablere folkehelseråd - Avklare organisatorisk plassering av stilling som folkehelsekoordinator	Organisering: - Gjennomføring 01.10.14. - Personalprosess: Kriteria og kartleggingsskjema klart Folkehelse: - Etablert folkehelseteam juni - Organisatorisk plassering avklart - Folkehelse tema på politikardag og tenesteleiarsamling haust 29014
Plassbehov ved skulane og gymsalar / treningshall. Vi skal leggje fram saka for drøfting på politikardag.	- Greie ut moglege bruk til skuleføremål av Sogn og Fjordane fylkeskommune sin eigedom – Mo og Jølster vid. avd Vassenden - Drøfting politikardag 29.04.14 - Avklare mandat for vidare arbeid etter politikardag	- Rapport Asplan Viak 24.04.14 - Politikardag 29.04.14 - Mandat avklart - Forhandlingar med Sogn og Fjordane fylkeskommune om overtaking av eigedom.
Fornyingsarbeid. Vi skal arbeide aktivt med fornyingsarbeid med særleg fokus på: - Innkjøp - Kvalitetssystem	- Fortsatt fokus på nettside og sosiale media - Deltaking i interkommunalt prosjekt om e-handel - Vurdere elektronisk kvalitetssystem	- Tenestekontoret følger opp nettside og sosiale media 921 likar FB (863 pr 20.01.14) - e-handel. Prosjekt starta. Tenestekontoret og drift- og kommunalteknikk pilot - ikkje med i anbod elektronisk kvalitetssystem
Fiberutbygging Vi skal lage plan for fiberutbygging og høgkvalitet breiband i heile kommunen. Vi skal sette i verk utbygging i sentrale delar av kommunen. Vi skal legge til rette for utbygging i grendene og samarbeid med grendelag om utbygging.	- Inngå avtale med Eninvest om utbygging i Skeiområdet - Fullført utbygging i Skeiområdet 2014 - Søknad om omdisponering av av innvilga tilskot handsamast av fylkeskommunen i februar - Anbod i Vassendenområdet (evt større område) i 2014 - Deltaking i avklaringsmøte om ny tilskotsordning 06.02.14	- Utbygging Skei starta - Innvilga omdisponering av midlar frå fylkeskommunen - Anbod Vassenden utlyst juni - Sak til KST 30.09.14 om fiberutbygging - Delteke i avklaring om ny tilskotsordning. Ikkje søkt 2014
Skei barnehage	Følgje opp og fullføre	Utbygging i rute

Vi skal fullføre utbygginga av Skei barnehage og ta i bruk bygget	utbygging Bygget skal takast i bruk til barnehageoppstart medio august 2014	Barnehage klar til bruk august 2014
Overordna ROS-analyse og beredskapsarbeid Vi skal utarbeide overordna- og sektor-ROS for Jølster kommune og oppdatere beredskapsplan for Jølster kommune.	- Fullføre interkommunalt prosjekt om overordna ROS-analyse første halvår - Implementere overordna ROS-analyse i kommunen - Utarbeide sektor-ROS på aktuelle område - Oppdatere beredskapsplan på grunnlag av overordna- og sektor-ROS - Plan for krisestøtte og informasjon vedteke innan 01.04.14	- Høringsutkast klart. Kvalitetsikrast med eksterne aktørar - Felles møte i planutvala 03.06.14 - Offentleg høyring gjennomført - Sak til KST 30.09.14
Sunnfjord Næringspark – Moskog Vi skal starte vidare planlegging og gjere vedtak om organisering av utbygging og utvikling. Vi skal gjennomføre grunnnerverv for å realisere Sunnfjord næringspark	- Forprosjekt for utbygging og kostnadsoverslag klart januar - Møte grunneigarar mars	- Forprosjekt med kostnadskalkyle klart - Møte med grunneigarar august 2014
Reduksjon av driftsnivået i Jølster kommune. Vi skal finne tiltak for å redusere driftsnivå frå 2014-nivå med: Kr. 3. mill. i 2015 Kr. 6 mill. i 2017 Kr. 7 mill. i 2018 Reduksjon av driftsnivå skal omfatte gjennomgang av inntekter og utgifter i drift og investeringsnivå.	Leggje fram sak om administrativt mandat, organisering og framdrift i 1. kvartal 2014	- Mandat og prosjektdirektiv vedteke - Innsparing 2014 som budsjettendring juni - Innsparing 2015 i samband med økonomiplan
Astrupfokus	Tildelt midlar til utarbeiding av kulturminneplan med Astrupfokus	Arbeid med kulturminneplan ikkje starta opp grunna kapasitet leiargruppa

120: Sentraladministrasjon og fellesutgifter

Mål for tenestekontor og kommunekasse

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status
Sikker rekneskapsinformasjon til rett tid	Leverer rekneskap (også for kyrkjeleg fellesråd) ved årsslutt til rett tid og etter lover og reglar. Innkrevjing av kommunale krav, mål er å vere ajour - fylgje opp	Rekneskap levert Ajour med kommunale krav Lønsutbetalingar er til rett tid

	alle restansar til ei kvar tid. Lønsutbetalingar til rett tid.	
Støtte til alle deler av kommunen sin organisasjon	Sikre og funksjonelle IKT-system Sikker post og arkivhandtering i tråd med arkivplan Bidra til god informasjonsflyt både internt og eksternt.	Fokus på informasjonsflyt

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
400 000	Auka lisensutgifter – IKT m.m.

200: Oppvekst og kultur

(jf verksemdplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
1. Innan barnehage, skule og kultur skal ein gje tilbod om tenester med høg kvalitet. Ein jobbar heilskapleg med mål om å ha: - Barn og unge i sentrum - Den gode vaksenrolla - Godt samarbeid 2. Barn og unge skal ha gode læringsmiljø som fremjar trivsel, utvikling og læring. 3. Jølster kommune skal ha faglige resultat i skule som er betre enn fylke og landssnittet. 4. Barn og unge skal i oppveksten i Jølster få kjennskap til eiga bygd, delta i ulike kulturaktivitetar og oppleve utfordringar og meistring.	Barnehage 1.1 Modellkommuneprosjektet. Jølster deltek ikkje full ut, men deltek i kompetanseheving for pedagogiske leiarar og assistentar får identifisere og gje bistand til utsette barn i barnehagen. Implementering i barnehage.	Alle barnehagane i Jølster kommune har vore med på modellkommuneprosjektet som vart avslutta vinteren 2014. No har styrarar og pedagogar fått kompetanseheving i fagområdet. No skal dette prosjektet implementerast i barnehagane slik at alle får kjennskap til prosjektet og at det vert ein del av kvardagen i barnehagen.
	1.2 og 2.1 God gruppeleing. Kompetanseheving og arbeid i barnehagane med god gruppeleing.	Assistentane byrja på kompetanseheving hausten 2013. Våren 2014 har dei gjennomført 2 dagar til med Kari Pape som var ein del av kompetansehevinga som vart tilrettelagt for assistentar.
	2.2 Utbygging av Skei barnehagen	Barnehagen var klar til nytt barnehageår.
	Skule 2.3 og 3.1 Deltaking i nasjonalt pilotprosjekt–	Skulane er kome godt i gang med ungdomskulesatsinga. Jølster er med i pulje 1. Det har vore kurs/samlingar for både

	kompetanseheving ungdomstrinnet. Kompetanseheving innan klasseleing og grunnleggande ferdigheiter i lesing og rekning. 3.2 Skulane gjennomfører tiltak som lesekurs og kartlegging av resultat og utvikling på elev, klasse og skule nivå. 2.4 og 3.3 Ny Giv. 10% av elevane 10. trinn får tilbod om intensiv og grunnleggjande opplæring i norsk og matematikk. 3.4 Gjennomgang av organisering av spesialundervisning i skule. 2.5 Arbeide vidare med planlegging i høve utbygging av undervisningslokale	skuleeigar, skuleleiar og ressurslærarar. Det er ei samling att for skuleigar og skuleleiar. Det blir gitt tilbod til elevar som har behov for grunnleggande opplæring. Det er sett ned ei arbeidsgruppe som skal sjå på organiseringa av spesialeundervisninga i skulen. Våren 2014 er det blitt utarbeida ein rapport frå Asplan viak for å sjå på MOJO og Vassenden skule. Det vart gjennomført politikardag i april. Politikarane har gitt eit mandat til å arbeide vidare med forhandlingar av MOJO.
	Kultur 4.1 Kulturminneplan. Iverksette og gjennomføre arbeid med kulturminneplan med Astrupfokus	

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
0	Det er ingen store avvik i rekneskapet pr. i dag.

210: Skei skule

(jfr verksemdsplanen)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr. idag
Vurdering	a) Undervegsvurdering b) Halvårsvurdering utan karakter c) Halvårsvurdering m/ karakter d) Ta i bruk IUP på Fronter	Vurderingar er godt i gang. Både undervegs, halvårs med og utan karakter. Vi nyttar fronter og IUP
Klasseleiing	a) Arbeid med problemåtferd	Klasseleiing skal vere fokusområde for skuleåret 2014/2015
Læringsstilar	a) Repetert lesing b) Lesekurs c) Ped.programvare d) Konkretiseringsmaterieil	Læringsstilar vert no brukt i alle klassesteg. Ped.programvare vert nytta etter behov. Det same gjeld konkretiseringsmaterieil
IKT	a) Innkjøp av IKT utstyr	Skulen treng meir IKT utstyr
Anna	a) Ny Giv b) Skulebasert kompetanseutvikling - klasseleiing	Dette er områder som vil ha fokus skuleåret 2013- 2014

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
-400 000	Det er nytta eit mindreforbruk på rundt 700 000 pr. august. Innsparingstiltaka som skal gjennomførast for 2014 ligg ikkje på ramma til skulen, difor vil mindreforbruket for heile 2014 vere noko mindre.

211: Vassenden skule

(jfr verksemdsplanen)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Organisasjon	- Innsparing skule, spes ped, ressurstildeling 2013-2018 (kommunalt) - Evaluer og vidareutvikle ny org modell (skuleår 13/14) - Informasjonsflyt internt - Ståstadanalyse	- Skulen representert ikommunal grumme (rektor, spes.ped. ansv) Første møte avvikla, møteplan haust laga. - Kontinuerlig - Kontinuerlig - Planlegging haust, gjennomføring vår15.

	• Innføre ny dagsplan /dagsrytme, midttime • ASK i 5. klasse (HISF)	• Starta opp med 1. skuledag aug14. Justering og evaluering i løpet av året. • Oppstarta. Samarbeid med HISF. Lærarar fått opplæring.
PALS- skulemiljø - Ansvar, Omsorg, Respekt	• Vidareutvikle, tilpasse og evaluere implementerte PALS- system og kvalitetsutviklingssystem . Bl. a. med ny årsplan. • Styrke individuelle støttesystem • Sjå heile eleven (sosialt og fagleg). • Styrke mobbeførebyggande arbeid (MF PALS)	• Kontinuerlig arbeid i PALS- team og leiargruppa. Nytt PALS-hefte frå 1. aug 14. Årplan for PALS inneheld endringarfor 14/15. • Styrking tatt med i timeplanlegging for lærarar som arb. med indiv. støttesystem. • Kontinuerleg igjennom året. • Plan for gjennomføring av «Snakk med meg metoden» haust 14 klar. Elevundersøking, og nye malar for vedtak §9a klare.
Grunnleggande dugleikar i alle fag	• Styrke tilpassa opplæring. Knyte PALS og fagleg arbeid tettare saman. • Ungdomsskulesatsinga. «Lesing i alle fag» som satsingsområde i 1.-10. kl • Skuleplan for arbeid med IKT, skriving, rekning, lesing, vurdering. • Kartleggingspraksis og oppfølging av kartlegging. • Vurdering for elevlæring, levande årsplanar.	• Kontinuerlig igjennom året • Vidareføre møtepunkt med HISF fram til jan. Ressurslærer i lesing på u-steg og 1.-7. kl er klare, og avsett ressurs (midlar) • Vidareutvikle det vi har. Internopplæring bunden tid (møteplan). • Tema for spes. ped gr, internopplæring (møteplan), individuelle støttesystem og oppfølging av nasjonale prøver (eigne rutinar) • Vidareutvikle eksisterande årsplanar. Tid plandagar.
Uteområde og friminutt	• Arbeide for å legge til rette for meir uteaktivitet • Vidareutvikle Friminutt Aktiv • Elevbedrift (Ungt Entreprenørskap)	• Ny dagsplan med fysisk aktivitet i midttime oppstarta. • Drøftingar vil starte i PALS- team, elevråd og leiargruppa før haustferie. ‘ • Lagt inn i ekursjon og aktivitetsplan, samt avtale med UE.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
875 000	- Vassenden skule 211: 677 000 kr av stipulert underskot (77 %) er KLP & SPK.

Merk: Vårsemester følgjer skulen opp delmåla etter utviklingsplan for skuleåret 2013/2014. For hausten følgjer skulen opp delmål etter utviklingsplan som gjeld for skuleåret 2014/2015. Derfor vil spesielt delmål sjå annleis ut på tertialrapport for haust enn for vår.

250: Kulturskulen

(jfr verksemdsplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Utvikle kulturskolen som ressurscenter.	Ferdigstille handlingsplan. Opprette foreldregruppe ved kulturskolen. Utvikle tilbud for born under skulealder.	Avventar ny rammeplan som har høyringsfrist 20. juni. Oppretting av foreldregruppe sjåast også i samarbeid med ny rammeplan. Vert ikkje starta skuleåret 2014/2015.
Promotere kulturskule.	"Den plutselige scene", tilbud til ungdomsskuleelevar i Jølster som vil spele i band; samarbeid med Jølster bibliotek.	Aktuelt no: flytte «den plutselige scene» inn i barnebibl.avdeling/kantinedelen i løpet av sommaren 2014.
Auke og deretter stabilisere elevtalet.	Arrangement, konsertar, eigne rekrutteringskonsertar på skulane. Mål: 100 elevar.	Rekrutteringskonsert planlagt på Skei start juni.
Kompetanseheving	Delta på aktuelle kurs, vidareutdanning. (120 studiepoeng, mastergrad i Kulturleiving, Norges Musikkhøgskole)	Eksamen fullført april. Masteroppgåve neste skuleår.
Delta i samarbeidsprosjekt	Leie prosjektet "Nynorsk skaparkraft". Sitte i styringsgruppe for "Den kulturelle skulesekken",UKM.	Boksal gjenstår før prosjektet kan avsluttast. Evaluering gjennomført.
Ferdigstille Grushola som uteamfi	Finne nye pottar å søkje midlar frå. Etablere kontakt med landskapsarkitekt.	Dette arbeidet står på vent.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
150 000	Det er nytta meir pengar til lønn enn budsjettet. Det er ikkje kome krav frå Jølster kyrkjelege fellesråd om betaling for kjøp av teneste og dette vil føre til at lønsposten vil auke ytterlegare.

270: Skei barnehage

(jfr verksemdsplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Måling av resultat
Barna skal stå i sentrum	1. Barna skal føle seg trygg, få omsorg og ha vener. 2. Barna skal følgje utbyggingsprosessen av Skei barnehage 3. Barna skal gje glede og gode augneblikk, ved Skei bufellesskap, ein gong pr.mnd.	1. Vi observerer heile tida. Men har hatt ein periode med meir systematisk observasjon. Nyttig med tanke på vidare arbeid. 2. Utbyggingsprosessen har vi prøvd å dokumentere gjennom å ta bilete. 3. Vi har vore på besøk på sjukeheimen stort sett ein gong pr. månad. Barna liker det.
Den gode vaksenrolla	1. Vaksne skal vere bevisste på korleis dei samhandlar med barn og vaksne. 2. Vaksne skal gje tryggleik, nærleik, støtte og hjelp. 3. Vaksne skal legge til rette for aktivitetar så barna får utfordringar og opplev meistring.	1. og 2. Avdelingsmøta vert nytta til å snakke om korleis ein skal jobbe i barnegruppa. To pedagogar har vore på kurset «Korleis skape eit språkstimulerande miljø for minoritetsspråklege barn.» 3. Det meste av det som var planlagt på aktivitetsplanen er gjennomført.
Godt samarbeid	1. Alle skal tørre å seie i frå, utrykke eigne ønskjer og gje tilbakemelding. 2. Barn og vaksne skal vere positive og imøtekommande overfor kvarandre. 3. Utvikle skaparkrafta i den einskilde ved å vidareføre og bruke ulike måleteknikar i lag med barna. Oppdage estetiske fenomen i naturen.	Vi har eit godt samarbeid i personalgruppa. Det har vore fleire sjukmeldingar som har bydd på nokre utfordringar. Dette har mellom anna ført til at det har felt fleire oppgåver på dei faste tilsette.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
0	Pr. august ser det ut som budsjettet skal gå i balanse, mellom anna er ikkje refusjonar ajourført som til dømes søskenmoderasjon og spesialpedagogiske midlar. Det er fleire delte plassar frå hausten som utgjer noko mindre inntekt i foreldrebetaling. I samband med påbygget har vi i Skei barnehage rekna med at vi får nye PC- ar til arbeidsromma, dei vi har er gamle. Det same gjeld for kopimaskina som fungerer av og til. Men er nå usikker på kva som ligg inne i finansieringa av påbygget? Kan her kome nokre ekstra utgifter på drifta som ikkje er berekna.

271: Langhaugane barnehage

(jf verksemdplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Barnet i sentrum	• Halde fram arbeid med likestillingprosjekt. • Jobbe inn nytt prosjekt: Minde entreprenørskap • Utvikle utfluktsplan, Kjennskap til eiga bygd.	• Prosjektplan og sluttrapport • Vi gjennomfører Takeaway tilbod til foreldre 1 gong kvar mnd, så prosjektet er komme godt i gong • Revisjon og utviding av utfluktsplan vart gjort i juni, vi har ikkje fått til noko endeleg med Sunnfjord Golf.
Godt samarbeid	• Arbeid i modellkommuneprosjekt er samarbeid med alle barnehagane i Jølster. • Brukarundersøking i foreldregruppa. • Utvikle betre kommunikasjonsverktøy, kanskje eiga heimeside? • Samarbeid med høgskulen, øvingsbarnehage.	• Handbok for arbeid med barn i utsette livssituasjonar. • Rapport • Vi har komme godt i gang med ny nettside, den var offentlig frå Mars 2014. • Vi har no status som fast praksisbarnehage, dei første studentane kjem i veke 43. 3 pedagogar har starta på rettleiingsutdanning.
Den gode vaksenrolla	• Pedagogiske leiarar, jobbe vidar med modellkommuneprosjekt. • Internkompetanseheving: «Egenledelse i lek». • Assistentane har vore på kompetansehevings kurs med Kari Pape, jobbe vidare med dette internt og få med fagarbeidarane.	• Både pedagogiske leiarar og fagarbeidarar jobbar med modellkommuneprosjekt, så implementering er kome godt i gang. • Tydeligare observasjonar av barn sine ferdigheter. • Evaluering i assistent og fagarbeidarmøte.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
0	Styrar forventar og gå i ballanse. Pr. dags dato er det eit overforbruk. Nokre av grunnane til overforbruket er at refusjonar ikkje er ajour, som til dømes søskenmoderasjon og spesialpedagogiske midlar som utgjer om lag 180 % stilling. Samstundes ligg fleire årlege service- og vedlikehaldsavgifter i starten av året som får innverknad på rekneskapet.

300: Helse og sosial felles

(jf verksemdplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Tilby innbyggjarane i Jølster kommune kvalitetsmessige gode teneste etter gjeldande lovverk, lokale vedtak og i tråd med LEON- prinsippet - <i>lågaste effektive omsorgsnivå</i> .	Sikre høg kvalitet i tenestetilbodet gjennom rett kompetanse på rett plass. Sikre at tenestene er i tråd med gjeldande lovverk og retningslinjer. Sikre gjennomføring av politiske strategiar og vedtak.	Kvalitet på tenestene, rett tilbod og rett kompetanse er kontinuerleg i fokus. Avviksrapportering pr. tertial. Gjeldande lovverk ligg til grunn for tenesteutvikling og ved tildeling av tenester. Ny vedtaksnemnd frå 01.10.14. Implementerer tenestestandard i vedtak frå 01.10. Utbygging ved Skei omsorgssenter er godt i gong.. Planlegging av ombygging ved Vassenden omsorgssenter er i gong. Avtalt møte med Husbanken 29.09. Nye omsorgsbustadar ved Heimly bufellesskap; anbodsdokument klare for utlysing. Avtalt møte med Husbanken 29.09. Utarbeider samarbeidsavtale med Bustadstiftinga Heimly. Vaskeritenester; leverandør av tenestene er vald. Intensjon om avtale frå 01.10.14. Flyktningbustadar; arbeidet med utarbeiding av anbodsdokument er starta. Avtalt møte med Husbanken 29.09.
Organisere tenestetilbodet slik at det sikrar effektivitet og eit sterkt fagmiljø.	Ha fokus på fag, kvalitet og kompetanse. Utvikle gode interne prosessar som sikrar involvering og god utnytting av ressursane på tvers av einingar.	Er kontinuerleg i fokus. Deltek i KS Effektiviseringsnettverk helse og omsorg. Faste leiarmøter i sektoren. Informasjonsmøter ved behov. Personalmøter i einingane. Tilsette er representerte i

Følgje opp «10 på topp»	Implementere samhandlingsreforma, med særskilt fokus på: • Rehabilitering / kvardagsrehabilitering • Folkehelse • Bygge omsorgsbustadar, rehabiliteringseining, korttidsplassar	planprosessar. Organisering helse og omsorg er avklara. Ny organisering klar for iverksetting frå 01.10.14 Demensteam er etablert. Kvardagsrehabilitering er sett på dagsorden. Folkehelsesteam er etablert. Utbygging er i gong. Kommunen deltek i interkommunalt samarbeid knytt til samhandlingsreforma.
Jobbe fram eit arbeidsmiljø som fremjar rekruttering og at tilsette ønskjer å halde fram i tenesta.	Ha fokus på rekruttering og kompetanse. Ha fokus på eit arbeidsmiljø som er prega av respekt for den einskilde. Sikre generell oppfølging av tenesteiningane.	Kontinuerleg fokusområde. Arbeidsmiljø er tema på personalmøter og i medarbeidersamtalar. Tettare oppfølging dersom behov. Samhandlingsmøter.
Implementere i organisasjonen ei felles haldning som sikrar god samhandling på tvers av einingar og sektorar, internt og eksternt, samt interkommunalt.	Administrativ forankring Tverrfaglege team Tverrfaglege og tverrsektorielle prosjekt Styrke kompetanse Ta del i interkommunalt samarbeid	Samarbeid på tvers av einingar og fagområde er eit fokusområde. Koordinerande eining, vedtaksnemnd, BUP møte, demensteam. Prosjekt integrering av flyktningar, med særskilt fokus på barna. Fleire tilsette tek vidareutdanning. Studiering «demensomsorgas ABC». Deltek i fleire interkommunale samarbeid; fagnettverk, rus, legevakt, overgrepsmottak, krisesenter, senter mot incest, miljøretta helsevern, prosjekt lokalmedisinsk senter og legevaktssentral.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
	Nokre overføringar skjer på slutten av rekneskapsåret. Deltek i KS

0	Effektiviseringsnettverk som gir ikkje budsjetterte utgifter. Budsjett i ballanse, men eit usikkert moment er dersom det kjem uføresette kostnader, t.d. i interkommunalt samarbeid.
---	--

312 Helsestasjon

(jf verksemdplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Vere ein sentral aktør i å sikre barn og unge best mogleg oppvekstvilkår	Gje god svangerskapsomsorg. Følgje opp helsestasjonsprogrammet for alle barn og unge. Sikre barn og unge si psykiske helse gjennom tidleg intervensjon. Få status som ammekyndig helsestasjon. Tidleg heimebesøk til alle nyfødde. Oppfølging av overvekt.	Jordmor i 30% stilling følgjer dei gravide i Jølster tett. Ho er tilgjengeleg og stabil. To helsesøstre i 80% stilling kvar er fast tilsette og gjev oppfølging i høve helsestasjonsprogrammet 0-20 år. Skulane i Jølster får likt tilbod f.o.m. hausten 2014. Psykiatrisk sjukepleiar og helsesøster er på skulane kvar veke (11/2 dag på Vassenden skule og 1 dag på Skei skule). Psykiatrisk sjukepleier med fokus barn og unge er tilsett i 50% stilling. Dette er eit supplement til helsesøstertenesta og saman jobbar vi for å sikre barn og unge si psykiske helse gjennom tidleg intervensjon. Status ammekyndig helsestasjon er ikkje nådd, men det vert jobba med gjennom m.a. kurs til nytilsette. Jordmor gjennomfører tidleg heimebesøk, gjerne dagen etter heimkomst. Helsesøster gjennomfører heimebesøk innan to veker etter fødsel (jmf tilrådingar i veileder) Helsestasjon og fysioterapitenesta samarbeider om å utarbeide eigne retningslinjer for oppfølging av overvekt utifrå tilgjengelege

		ressursar og etter tilrådingar i overordna veileder. Er under arbeid.
Sikre nødvendig helsehjelp til flyktningar og asylsøkjjarar	Helsesamtale og helsestatus av alle nyttilflytta asylsøkjjarar. Sikre eit tilpassa helsetilbod vidare. Sikre at desse gruppene har kunnskap om eiga helse.	Sjukepleier ved mottak (50%) utfører helsesamtale og kartlegging av helsestatus i samarbeid med lege. Helsestasjonen sikrar born og unge oppfølging av helsestasjons- og barnevaksinasjonsprogrammet.
Vere ein sentral aktør innan førebyggjande arbeid for å fremje folkehelsa.	Vere ein ressurs i forhold til veiledning av barn og unge og også andre grupper.	Inga brukarundersøking på gong pr no.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
-87 000	Usikker prognose

313 Fysioterapi

(jf verksemdplan)

MÅL

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Måling av resultat
1. Utvikle tenesta i tråd med nasjonale føringar og lokale behov	1.1: Vidareutvikle innarbeidde interne og tverrfaglege rutinar 1.2: Vere pådrivar for prioriterte satsingsområder innan re-/habilitering og førebyggjande folkehelsearbeid. 1.3: Delta i prosjektarbeid innan heimerehabilitering, etablere tverrfagleg innsatsteam.	Sett i verk I arbeid Ventar på at prosjekt skal setjast i gang
2. Følgje kommunen sine budsjett og rammer for drift av tenesta. Samordne økonomiplan, verksemdsplan og Kommuneplan – samfunnsdel(2013-2025)	2.1: Organisere og utvikle avdelinga i tråd med Jølster Kommune si verdiplattform, kvalitetssystem og «CAF-hjulet» 2.2: Vidareutvikle tenesta i tråd med vedtekne planer. 2.3: Finne rasjonelle driftsformer og tilbod som samstundes sikrar høg fagleg kvalitet. Opprette gruppebaserte tilbod til prioriterte pasientgrupper. Vidareføre gruppetilbod innan revmatologi, nevrologi og bassengtrening	I kontinuerleg arbeid I kontinuerleg arbeid I kontinuerleg arbeid

3. Sikre koordinering og flyt av tenester etter intensjonane i lov og forskrift	3.1: Vere deltakande i det vidare arbeidet i Koordinerande Eining og Individuell Plan. 3.2: Vere deltakande i utarbeiding av koordinerte teneste til barn/unge	Statusrapport ved utgangen av året. Statistikk tal IP
4. Sikre brukarmedverknad og brukarstyring	4.1: Utføre brukarundersøking for pasient innan gruppebaserte tilbod 4.2: Oppdatere og vidareutvikle nettsider	Ikkje aktuelt no, ventar på prioritering frå administrasjonen. Prioritert til hausten
5. Langsiktig kompetansestrategi	5.1: Følgje opp kompetanseplan innan prioriterte områder 5.2: Plan for internundervisning på avdeling og tverrfagleg innan område førebygging og helsefremjande arbeid og re-/habilitering	Kompetanseplan

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
20 000	Eigenbetaling er vanskeleg å kalkulere, ligg litt høgt i år. Refusjon av sjukeløn gjer at budsjettet kan gå i balanse.

Tertialrapport 01.09.14

320: Legetenesta

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Vidareføre det medisinske arbeidet på eit høgt kvalitativt nivå Vere eit godt lågterskel tilbod for alle innbyggjarane i Jølster Kommune.	Vere ein god og aktiv støttespelar for dei andre einingane i Jølster Kommune. Halde budsjettråma. Auke talet listepasientar ved Jølster legekantor.	Status per 01.09.14 er at ein er på god veg til å oppnå både hovudmål og delmål.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
0	Budsjettbalanse

340 Psykisk helsevern

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Fagleg forsvarleg teneste etter gjeldande lovverk med tilstrekkeleg kvalifiserte personalressursar God økonomistyring med drift innafor tildelte rårer	-Forsvarleg drift utifrå gjeldande lovar, krav og planverk. -Vidareutvikla kvalitetssystem -Konkrete vedtak, informasjon om teneste og omfang. -Behalde kvalifisert personell og legge til rette for utdanning og internundervisning/retteleing Drift innafor tildelte rårer	Sjukepleiarressursane er knappe sett opp mot auka etterspurnad av tenester. Små endringar i kvalitetssystemet. Tenesta deltek i interkommunalt samarbeid i utarbeiding av felles tenestestandard innan rusomsorg. Vanskar med protokollføring av nye vedtak frå årsskiftet. Fire tilsette har tidsavgrensa permisjon frå stillinga si, to av dei sjukepleiar. Fast vikarsj.pl. overtatt. Ny sj.pl. i vikariat. God tilgang vikarar.
Godt arbeidsmiljø i tilfredsstillande arbeidslokale	-Faste personalmøter med heile tenesta og den enkelte avdeling -Årlege medarbeidersamtaler -Følgje opp IA-avtalen -God intern kommunikasjon	Personal møta går som planlagt for dei enkelte avdelingar kvar 3. veke og samla møter kvar 6. veke. Medarbeidersamtaler er oppstarta men ikkje fullført. IA-avtala vert følgt opp og ein legg til rette individuelt for tilsette ved behov. Betre kommunikasjon internt. Nokre utfordringar. Det er utarbeida «Felles køyrereglar for tenesta.»
Tett samarbeid med NAV	-Månadlege samarbeidsmøter -Fordeling av ansvar.	Tenestene samarbeider i møter med felles brukarar og fordeler ansvar. Startar med månadlege møter i haust.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
26 800	Budsjett i balanse. Lite sjukemeldingar. Starta reduksjon av bemanning ved døgnbemanna bustadar sommar og i ny turnus slutt av september. Avlastar heimesjukepleien noko. Vi har motteke tilskot til kommunalt rusarbeid. Dette vert nytta i 2014.

350-351 NAV Jølster

(jf verksemdplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Måling av resultat	Tilbakemelding
Tilgjengeleg barnevernsteneste	Alle born med vedtak om hjelpetiltak eller	Kvartalsrapportar og halvårsstatistikk til	BV-tenesta held tidsfristar og har

for samarbeidspartnarar og brukarar.	omsorgstiltak skal ha tiltaksplan/omsorgsplan. Bruke og fornye rutinane vi har aktivt i sakshandsaminga	Fylkesmannen og SSB	oppdaterte vedtak og planar. Arbeidet med å oppdatere og lage rutinar er sett i gang. Tenesta er og med i læringstilsynet som fylkesmannen no har sett i gang. Første samling var den 28.08.14
Busetting av flyktningar jf. vedtak kommunestyret 2013	Minimum eit heimebesøk i månaden for dei i introduksjonsprogram. Installere og ta i bruk programmet socio flyktning. Utarbeide og ta i bruk rutinar på flyktningarbeidet.	Manuell teljing Socio Rutineperm/fellesområdet	Har 7 personar i introduksjonsprogram. Buset ein familie 01.09.14. Vi tilpassar oppfølginga individuelt, ikkje alle får heimebesøk kvar månad. I mai månad installerte vi socio flyktning og får opplæring av Tieto. Vi har starta arbeidet med å utarbeide rutinar på flyktningområdet. Internkontroll er pr. i dag ikkje skriftleggjort.
Yte tenester etter lov og forskrifter	Sikre gode brukarmøte ved å bruke motiverande intervju metoden.	Brukarundersøkingar Kollegarettleiing	Vi set i gang med veiledingsplattforma den 17. september. Betring av oppfølging i brukarmøta.
Ingen langtidsmotakarar av sosialhjelp som einaste yting.	Alle brukarar med sosialhjelp som einaste økonomisk yting skal kartleggjast og få tilbod om arbeidsretta tiltak. Bruke og følgje opp nye rutiner på sakshandsaming økonomisk sosialhjelp Fokus på økonomisk rettleiing og frivillig og tvungen forvaltning for brukarar med økonomiske	Kostra Socio- vedtak etter § 17 i STL	Vi har i dag 4 brukarar som berre har sosialhjelp som einaste yting. Kartlegging og avklaring tek tid og for nokre av desse er sosialhjelp rett yting. Etter tilsyn med lov om sosiale tenester har NAV Jølster sett i verk nye rutinar. Desse føl vi. Både kartlegging, vedtak og kontroll tek meir tid no

	utfordringar.		enn tidlegare. Kontoret har denne våren gjort fleire vedtak om økonomisk rådgjeving og rettleiing. Dette er svært tidkrevjande arbeid, både å føre i pennen, men og prosessarbeid saman med brukar. Som følgje av arbeidsmengda har vi måtte omrokkere på arbeidsoppgåver.
--	---------------	--	---

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
318 000	Refusjon ressurskrevjande brukarar på aktivitetssenteret. Usikker.
-250 000	Mindre forbruk av kvalifiseringsstønad, færre brukarar i tiltak. Mindre bruk av fond/ evt mindre bruk av total budsjett?
-300 000	Færre søknadar om sosialhjelp dette året. Om tendensen held fram vil vi bruke mindre enn budsjettert.
170 000	NAV har lånt ut vesentleg meir enn budsjettert i sosiallån. Særskilde saker, plan å få dette innbetalt før året er omme.
-1 000 000	Budsjettert med ikkje busetting, men vi har fått hus og busett ein familie på 7 den 01.09.14. Dette genererer ekstra inntekter dette året. Usikre moment er rekning frå Førde norsk senter for norsk og samfunnskunnskapsopplæring både for dei vi har busett og dei som bur på mottaket. NAV har ikkje ansvar for dei som bur på mottaket, men inntektene til norsk opplæring kjem på 351 rekneskapen og utgiftene til opplæringa vert betalt frå 351 ansvaret.
200 000	20% stilling nytt tiltak i barnevernet. Buf-etat har innført strengare refusjonsordningar til forsterka fosterheimar. Vi får mindre refundert enn tidlegare.

371 Heimetenesta Skei

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
- Yte gode tenester etter gjeldande lovverk	Drifte tenesta etter gjeldande lovverk og planar -Ha fagleg forsvarleg drift gjennom heile året -Ha fokus på kvalitet på tenestene	-Har bra dekning med fagpersonell -Har hatt god fagdekning i sommar -Brukar avvik systematisk til å betre kvaliteten på tenestene

	-Evaluerer enkeltvedtak på tenester og implementere tenestestandardar	-Har fokus på kvalitet i dagleg drift. -Oppstart demensteam 01.05. -Tenestestandard er tatt i bruk i avdelinga, evaluerer kontinuerleg enkeltvedtak på tenester. Har fokus på individuelle tenester. -Leiar deltek i effektiviseringsnettverk i KS
-Vi vil vere ein god og attraktiv arbeidsplass	-Ha eit godt arbeidsmiljø -Følgje opp IA-avtalen -Ha fokus på kompetanseutvikling -Rekruttere studentar og fagpersonell	-Har avdelingsmøter fast kvar 3.veke. -Har personalmøter og felles undervisning med dei andre avdelingane i pleie og omsorg. -Har hatt medisinkurs for fagarbeidarar og assistentar -Deltok på aktuelle kurs -Sjukepleiar i nettverk for lindrande behandling -Har hatt nokre medarbeidersamtaler
-Drifte tenesta innanfor tildelte økonomiske rårer	-Realistisk budsjett -Rapportere avvik og konsekvensar av avvik	-Leverte rekneskapsrapportar og tertialrapportar med fokus på avvik

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
-250 000	Positivt avvik, innsparing på demensteam (2x40%, planlagt frå 01.01., oppstart 01.05.) og ny stilling (60%, planlagt frå 01.01.,er ikkje oppstarta). Planlagt innsparing.

372 Skei bufellesskap

Hovudmål

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Yte forsvarleg teneste etter gjeldande lovverk.	- Sikre oppdatering jfr samhandlingsreforma og nytt lovverk. - Oppdatere kvalitetsutviklingssystem et. - Sikre fagleg forsvarleg drift	- Kostra innlevering er gjennomført - Oppdatering av kvalitetssystemet er ikkje fullført. - Veiledaren i pleie og omsorg er innført haust 2014. - Noko avvik i avdelinga; Vekke pasient på nattevakt for å stelle, medikamentfeil, dataproblem; ikkje skrive

		rapport, ikkje tilgang til dataen, ikkje utført oppdrag. • Betre sjukepleiedekking
Behalde tilsette og rekruttere fagpersonell.	• Fokus på arbeidsmiljø • Utviklande fagmiljø og kompetanseutvikling • Sikre IA og redusering av fråvær. • Sikre godt samarbeid med tillitsvald og verneombud	• Avdelingsmøte 3 kvar veke. Jamlege samarbeidsmøte. • Tek imot studentar/elevar i praksis. Fokus på rekruttering av studentar på ledige helgar • Medarbeidersamtale for 2014 gjenstår • Evaluering av internt sjukefråværsprosjekt ikkje gjennomført. • Internundervisning sett i system. • Oppstart demensomsorg ABC perm 1 og 3 haust 2013. Vidareført utover 2014. • Møte med tillitsvalde og verneombud etter behov • Fast vernerunde
Drifte tenesta innafor tildelt økonomisk råde.	• Realistisk budsjett • Sikre god økonomistyring • Evaluere og tidsavgrense vedtak	• Leverer rekneskapsrapportar og tertialrapportar. • Vedtaka blir evaluert jamleg • Budsjett for 2014 er meir realistisk. Rapportering på avvik blir varsla til kommunalsjef

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
256 000	Negativt avvik på 256 000 dersom ein brukar kr 500 000 av disposisjonsfond. Avviket hittil har auka som forventa. Men ser likevel betre ut enn tidlegare år. Høgt fråvær fører til høge vikarutgifter, men og til ekstraavgifter til forskyvd vakt, overtid ol.. Også overtid grunna mangel på vikar for sjukepleiar og hjelpepleiar. Ressurskrevjande brukarar medfører ekstraavgifter og bruk av overtid som slit på personalet. Spartiltak for 2014 som ikkje er sett i verk, fører til avvik. Lønnskostnader og innkjøp av forbruksmateriell til vaskeri, lønskostnader til stilling på kjøkkenet. Vi utfører oppgåver for andre budsjettområder. Fleire tenester delar på sekretær ressurs, straumutgifter, reinhald, innkjøp av kontormateriell. Kostnadane ligg under 372.

373 Heimly bufellesskap

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
-Yte fagleg forsvarleg tenester innanfor økonomisk ramme og gjeldande lovverk	-Ivareta brukarane sine behov og arbeide for auka funksjonsnivå og sjølvstende	Ordning med bakvakt har tilført ein ressurs som også er til hjelp for brukarane i bufellesskapet
-Vere ein attraktiv arbeidsplass	-Arbeide for å styrke kompetansen i einingane -Ha fokus på arbeidsmiljø, personale som ressurs, og IA-avtala -Ha tett samarbeid med verneombod og tillitsvalde -Arbeide for samlokalisering av bustadane	Vernepleiar ferdig utdanna i januar. Har tilsett ein hjelpepleiar i 100 % stilling. Arbeidsmiljø som tema på miljømøter Viktig med betre fokus på dette i omstillingsarbeidet. Møte med verneombod og tillitsvalde i budsjettarbeidet for 2015 Vedtak om bygging i kommunestyret. Ferdigstilling av anbodspapir Følgje opp vedtak om sparing
-Drifte tenesta innanfor økonomiske rammer	-Ha oversikt over økonomien i einingane	Følgje opp vedtak om sparing

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
-129 000	Redusert innleige, assistentar i fagstillingar ved fråvær

381: Heimetenesta, sone Vassenden

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
-Yte fagleg forsvarleg teneste etter gjeldande lovverk	- Sikre ivaretaking av nye lover, krav og planar. - Nytte kvalitetssystemet i det daglege arbeidet. - Implementere tenestestandar inn i vedtaka.	-Oppdatert lovverk ligg tilgjengeleg i avdelinga og er implementert i det daglege arbeidet. -Kvalitetssystemet tilgjengeleg for alle i avdelinga. Vert nytta i det daglege arbeidet. -Jobbar ut frå vedtak fatta i

		vedtaksnemda.
- Behalde tilsette og rekruttere fagpersonell	- Behalde eit godt arbeidsmiljøet. - Følgje opp IA avtalen. - Implementere kompetanse plan når den er på plass. - Jobbe for å få til eit større samarbeid med psykisk helsevern og busenteret. - Sikre god samhandling med vidaregåande skular og høgskulen for å få studentar i praksis.	-Gjennomført medarbeidersamtale til alle med stilling over 30% -Faste avdelingsmøter i turnus. -Hatt eit felles personalmøte med Vassenden omsorgsenter. -Faste møter med Fysioterapi. -Faste møter med Psykisk helsevern. - Oppfølging av sjukmeldte etter IA avtalen og etter internt utarbeida sjukefråværsoppfølging (sjukefråværsprosjektet). -Sjukepleiarstudentar og helsefagarbeidarar i praksis.
- Drifte tenesta innanfor tildelte økonomiske rammer.	- Lage realistiske budsjett - Rapportere konsekvensar og avvik.	- Lvert rekneskaps rapportar - Lvert tertialrapport, april-14 - Lvert avvikrapport, april-14 - Lvert årsmelding 2013

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
-160 000	Hovudårsak til positivt avvik er: Brukt mindre på fastlønn enn budsjettet som gir positivt utslag på KLP og arbeidsgjevaravgift.

382 Vassenden busenter

(jf verksemdplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Yte fagleg forsvarleg teneste etter gjeldande lovverk og avtaler	Sikre avdelinga sin kjennskap til gjeldande lovverk, og lokale føresetnader -Sikre fagleg forsvarlighet -Sikre oppdatert kvalitetssystem	Kontinuerlig evaluering av kvalitetssystemet Er tilknytt NOKLUS, Har gjennomført kurs i medikamenthandtering, nytta apotek 1 til dette. Har nytta vikarbyrå i 3 veker i ferieavviklinga, for sikring av sjukepleiarkompetanse.

Behalde og rekruttere fagpersonell	Sikre oppfølging av IA avtalen -Behalde eit godt arbeidsmiljø -Jobbe for å få eit tettare samarbeid med heimetenesta	To grupper jobbar med demensomsorgas ABC. Hatt 2 sjukepleiarstudentar i praksis i vår. Samarbeider med NAV om praksis til elevar som skal ta fagbrev i helsefagarbeid. Ein sjukepleiar er starta med vidareutdanning i rehabilitering. Har følgt opp tilsette etter IA avtale i samband med sjukefråvær. Samarbeider med heimetenesta og Psykisk helsevern om vikarar ved fråvær.
Drifte tenesta innanfor tildelt råde	Realistisk budsjett -Sikre god økonomistyring	Kontinuerlig evaluering Leverte rekneskapsrapportar Tertialrapport april og september 2014

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
53 000	Direkte framrekna prognose; - 493 000. For lite nytta fastlønn. Vakant stilling har blitt kontert frå vikarbudsjetten. Periodevis fakturering på kommunale avgifter, forsikring straum, gir ei skeiv prognose. Har framleis ein del ikkje avvikla ferie som fører til meir vikarutgifter. Hatt periodevis ledig kapasitet på korttidsplass og dagsenter. Mindre overbellegg i år, og mindre nytta ekstrahjelp. Vil gå i ballanse om ikkje uføresette ting skjer i løpet av siste periode.

400: Plan, næring, drift - felles

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Tilby innbyggjarane i Jølster kommune gode tenester innan fagområda.	- Sikre kvalitet i tenestetilbodet ved å ha rett kompetanse på rett plass. - Sikre at tenestene er i tråd med gjeldande lovverk og retningslinjer. - Ferdigstille/implementere kvalitetssystemet i	Kompetansebehov er under kontinuerleg vurdering. Kompetanseplan på plass i løpet av året. Rekrutteringsvanskar til ingeniørstillingar – vakant stilling.

	einingane. Sikre gjennomføring av politiske strategiar og tiltak.	Vert kontinuerleg følgt opp. Følgjer opp handlingsplanar.
Bidra til av Jølster er eit aktivt samfunn i endring og vekst.	- Ferdigstille arbeidet med arealdelen i kommuneplanen. - Gjennomføre tiltak etter investeringsbudsjettet til rett tid og i samsvar med godkjent kostnad. - Gjennomføre tiltak i samsvar med «10 på topp» - Delta i fellestiltak i regi av SIS. - Ta i bruk ny kunnskap og ny teknologi.	Framlegg til arealdel har låge ute til offentlig ettersyn. Vurdere innspel og handsaming i styringsgruppa UPU og KST. Betongarbeidet ved Skei bufellesskap er godt i gang. Prosjektet skal vere ferdig september 2015. Skei barnehage; Bygget er overteke. Ferdigsynfaring utvendig arbeid i veke 38. Heimly: Tilbudsutlysing totalentreprise i veke 37. Deltek i felles prosjekt om ROS i SIS. Analysen har vore på høyring. Til politisk handsaming i UPU og KST i oktober. Reguleringsplan E39 er vedteken utanom kartblad 5 som har vore til ny høyring. Handsamast i UPU 01.10 og KST. Klagebehandling hjå fylkesmannen.
Utvikle tenestetilbodet slik at det kan bidra til eit effektivt og allsidig landbruk.	- Etablere faste møteplassar og dialog med landbruksnæringa. - Bidra gjennom arealplanen til eit allsidig landbruk og landbruk +. - Sikre tradisjonelt betebbruk gjennom prioritering av virkemiddelbruken.	Interkommunalt fagleg samarbeid på fleire fagområde. Ivareteke i framlegg til arealplan som har vore ute til offentlig ettersyn.
Bidra til vekst i næringsetableringa.	Bidra gjennom arealplanen til større samanhengande og attraktive næringsareal.	Framlegg til nye næringsareal i arealplan. Innspel frå høyringsrunde vert vurdert i

	• Utnytte potensiale som ligg i allereie nye etableringar på Skei. • Nytte potensiale som ligg i oppgradering av E39 og rassikring av RV5.	haust. Næringsareal Moskog. Heile planen er no stadfesta og vedteken. Drøftingar med grunneigarar om overtaking av areal. Del av arealplanprosessen.
--	---	---

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
0	Reknar med eit rekneskap i balanse.

510: Bibliotek

(jf verksemdplan)

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr. i dag
Biblioteket som møteplass.	Arrangement, litteraturkveld, forfattarbesøk. Samarbeid med Den kulturelle spaserstokken. Lesesirkel for vaksne lesarar.	Litteraturkveld er planlagt veke 43. Lesesirkel er godt i gang, 10 lesande damer.
	Fortsette og vidareutvikle bokkafear og småbarnstreff. Samarbeide med frivilligsentralen.	Bokkafear for eldre har vore godt besøkt.
Barn og unge i sentrum.	Den plutslege scene, tilbod til ungdomsskuleelevar i Jølster som vil spele i band. Samarbeid med Jølster kulturskule.	Aktuelt å flytte scena, må finne låsesystem som fungerer.
	Sommarles. Lesekonkurranse for barn 6 – 13 år. Samarbeid med BIS-biblioteka.	Det vert sommarles, avslutning i september.
	Prosjekt med nynorske bøker til barnehagane i Jølster. Samarbeid med nynorsksenteret.	Har oppretta arbeidsgruppe. Dette ligg på vent.
	Barnehagefilial i Langhaugane barnehage.	Ikkje komme i gang.
Samlingsutvikling	Utvikle BIS-samarbeidet vidare med felles utstillingar og felles møter om innkjøp.	Prosjekt: «Saman for framtida» - rasjonalisering av felles arbeidsoppgåver og nye fellesarrangement.
	Fornye fagbokstamma for barn og	Må fornyast heile tida –

	unge, spesielt på Vassenden. Samarbeid med Vassenden skule.	mykje brukt.
	Fornye og utvide lydboksamlinga.	Må fornyast heile tida – mykje brukt.
	Kassere.	Ja.
Kompetanseheving	Delta på fagrelaterte kurs som skjer i nærområde (fylkesbiblioteket)	Ny avdelingsleiar på Vassenden, får opplæring av fylkesbiblioteket. Deltak på bibliotekdagar og samarbeidsprosjekt.

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
0	Pr. dags dato viser rekneskapstala at det er eit mindreforbruk på 100 000. Rekneskapet vil gå i balanse.

610: Plan og Bygg

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Kommuneplan	Ferdigstille arealdel	Merknadsfrist til arealdel 01.09. Arbeidet er i rute.
Planregister	Ferdigstille i år	Arbeid pågår med framdrift som forventa.
Vegadresser	Oppstart og organisering	Førebuande arbeid pågår. Avvikla infomøte med repr frå Statens Kartverk.
Reguleringsplanar		Delområde Bj-Skei (E39) er under arbeid . Vedteke utanom del av kartblad 5. Rv 5. Kjøsnesfjorden , Oppstartsvarsel tunell/rassikring Helgheim gravplass varsla oppstart, prosjekt med student.
Revidering av eldre planar	Oppstart Ålhus bustadområde	Oppstartsvarsel gjeve
Geodaplan	Revisjon i trå med kommuneplan	Ikkje start før arealdel er ferdig.
		Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv skal reviderast i år for planperioden 2015 -2027. Dette vart ikkje med i verksemdsplanen då kommuneplanleggar var ute i permisjon. Arbeidet er i godt

		gjenge i samarbeid med næringskonsulent. Pga permisjon er stillinga som brannsjef lagt til byggesaksavdelinga, dette antek vi utgjør om lag 20% stilling.
--	--	---

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
0	Reknar med eit rekneskap i balanse.

620-621: Drift- og kommunalteknikk

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Arbeide med internkontroll innafor forvaltning og organisering av avdelinga.	- Gjennomgang av internkontrollsystemet innafor VA og vidare dei andre tenesteområda. - Gjennomføre/ferdigstille IK for dei ulike tenestene.	Vi har begynt å sette opp IK- Avløp på same måte som vi har gjort for IK-Vann. På grunn av manglande kapasitet må dette utsettes til etter sommerferien.
Auke innsats for å behalde kvalitet på tenester og verdiar på det vi har forvaltar.	- Rehabiliter/styrke samferdsel i kommunen. - Forvalte og styrke vedlikehald av bygningar ved å prioritere vedlikehaldstiltak som er med på å sikre verdiar på kommunale bygg/anlegg. - Gjennomføre ENØK-tiltak for innsparing av energikostnader.	- Ferdig med tiltaksversikt 'veg' og tilstandsrapporter. Vurdere å lage hovedplan 'veg' for å få en god oversikt over tilstanden i kommunen. - En del av dei prioriterte tiltak for 2014 (bygg) er igangsett. Resten skal igangsettes i løpet av året. - Jølster Kommune har fått tildelt midler frå ENØK-fund (for å delvis kunne finansiere ENØK-tiltak).
Ferdigstille/gjennomføre krav til brannordning i Jølster.	- Halde fram opplæring av brannmannskap (deltidsreforma) - Auke innsats innafor førebyggjande arbeid. - Gjennomføre/ferdigstille brannordning. - Etablering av nytt samband for brannvernet.	5 personer har gjennomført deltidsutdanninga. Vi vil prøve å få utdanne fleire personer i samarbeid med andre brannvesen i regionen. - Det er gjennomført ein stor del tilsyn av bustader, medan tilsyn av særskilde brannobjekt ikkje er starta opp enno.

		• Vi har gjennomført arbeid med risikokartlegging. Neste steg er dimensjonering og beskrive sjølve brannordninga. Dette arbeidet ser ein føre seg være ferdig i løpet av første halvår.
--	--	---

Økonomi

620: VAR og Feiing/tilsyn

Prognose	Kommentar til avvik
0	• Noko større drifts- og lønnsutgifter innafor Vatn og Avløp enn budsjettert (overtid pga trouble-shooting på renseanlegg, behov for meir kjemikalier for istandhalde renseprosessen, gamle pumper som måtte skiftast mm). Ca. 100.000,- • Inntektene innafor VA og feiing er noko lågare enn budsjettert • Meirkostnader pga ekstra kurs (VA). Budsjettert med 30.000,- Skal bruke iallfall 85.000,- i år. Ekstra kurs for å kunne utføre spyleplan (leidningsnett, høgdebasseng) i år. • Meirkostnader pga tilpassingar ny bil (VA/Feiar). Ca. 50.000,- for 2 biler. • Ansvarsområda vert balansert mot fond og fondsavsetningar ser ut til å være i tråd med budsjett.

621: Drift- og kommunalteknikk

Prognose	Kommentar til avvik
285 000	• Høgare kostnad – snøbrøytingsavtale. Feil overføring frå 2013. (80000) • Oppussing enkelttiltak og oppgradering elektrisk anlegg brannstasjon på Skei (pålegg) som ikkje var teke med i budsjett. Auka driftskostnader (35000) • Meirkostnader på grunn av rassikring Paulen. Rydding av en steinras som gjekk i 2013. • Noko større driftsutgifter innafor Veg og Samferdsel enn budsjettert (salt, reparasjon av gammelt utstyr, gamle maskiner). Tilstanden på kommunale vegar gjev avdelinga utfordringar med å halde budsjettet. (100000)

650: Næring og Miljø

Måloppnåing

Hovudmål (4 år)	Delmål (1 år)	Status pr i dag
Utvikle det tradisjonelle landbruket som basis for all landbruksproduksjon i kommunen	1. Halde fram arbeidet med fornying av driftsopplegget for all produksjon av mjølk. 2. Betre arrondering gjennom	Handsama søknadar om finansiering på ombygging/utbygging av 2 storfe fjøsprosjekt på tilsaman 4mill kr i totalbudsjett

	kanalisering, grøfting og aktiv nydyrking 3. Jobbe for at kulturlandskapet skal skjøttast gjennom aktiv beitebruk 4. Oppretthalde naudsynt kvalitet på tilskotforvaltninga	Mjølkeprosjektet saman med Gloppen Godkjend nydyrking Jobba mye med tilskotsorningane (Vinterskade og ny digital løysing prodtilskot og RMP)
Jobbe for å sikre regional næringsindustri tilgang på gode råvarer	1. Auke produksjonen av mjølk frå 11 – 12 mill liter. 2. Auke produksjonskvotane per produsent med 10 000 liter 3. Utvikling av sau og geitehaldet – produsentmiljø og nyinvesteringar 4. Utvikle nye landbruksproduksjonar av storfe, svin og egg	Dei to første punkta let seg ikkje måle før ved årsslutt Investeringsstilskot til saueproduksjon – ombygging og prod auke.
Utvikle skogbruket for uttak av 10 000 kubikk	1. Nybygging av 5 km med skogsbilveg 2. Auke årleg utplantning og stimulere til bruk av tilskotssystemet	Det er fleire vegprosjekt under planlegging
Utvikle sports og næringsfiske	1. Legge til rette for vidareforedling av auren 2. Legge til rette for god infrastruktur rundt sportsfiske i kommunen 3. Auke sal av fiskekort og andre produkt knytt til fiske	Vedtak vedr utleige av kommunal fiskerett på Svidalsøyra
5.Hjorteforvaltning jfr Kommunalt måldokument	1. Sikre ei bestandsretta forvaltning 2. Minke skadar og påkøyrslproblematikk	Hjortestamma er redusert i tal dei siste åra (sett hjort) Det er mindre skadar på skog og eng Det vart godkjend tilsaman 8 bestandsplaner for hjort. Arbeid med kommunalt måldokument vert utsett 2015. grunna samkøyring med nabokommunar
6.Utvikle småkraftpotensialet	1. Stimulere til etablering av småkraftverk	

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
100 000	Kan ikkje rekne med å klare heile innsparingskravet jamfør sal av tenester sjølv om det er permisjon og vakant stilling frå medio November. Det vert mellombels tilsett i 40% stilling som ekstrahjelp. Forventar eit meirforbruk

	på om lag kr. 100 000.
--	------------------------

900 Finansielle føremål

Økonomi

Prognose	Kommentar til avvik
3.150.000,-	1.200.000,- Redusert inntekt konsesjonskraft 980.000,- Redusert utbytte Sunnfjord Energi AS 1.000.000,- Redusert skatteinngang

Dokumentliste:

Saksutgreiing

SAKSGANG

Styre, utval, komite m.m.

Utval for Oppvekst, Kultur og Helse
Kommunestyret

Møtedato

24.09.2014
30.09.2014

Saksnr

022/14
060/14

Sakshandsamar: Lise Toverud	Arkiv: FA-A20	Arkivsaknr 14/690
--------------------------------	------------------	----------------------

Tilstandsrapport 2013

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Tilstandsrapporten for grunnskule 2013 vert teken til vitande.

Handsaming i Utval for Oppvekst, Kultur og Helse 24.09.2014:

Møtet vart lukka. Kommunalsjef Lise Toverud gjekk gjennom og utvalsmedlemene drøfta rapporten.

OKH-022/14 Vedtak:

Tilstandsrapporten for grunnskule 2013 vert teken til vitande.

Handsaming i Kommunestyret 30.09.2014:

Tilrådinga frå OKH vart samrøystes vedteke

KST-060/14 Vedtak:

Tilstandsrapporten for grunnskule 2013 vert teken til vitande.

Saksutgreiing:

Det er fastsett i opplæringslova og privatskolelova at skoleeigarar pliktar å utarbeide ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa. I St.meld.nr. 31 (2007-2008) går det fram at det er viktig at styringsorgana i kommunar og fylkeskommunar har eit bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringa. Dette er nødvendig for å følgje opp utviklinga av sektoren på ein god måte.

Rapport om tilstanden i opplæringa

Rapporten om tilstanden (tilstandsrapporten) i opplæringa skal omhandle læringsresultat, fråfall og læringsmiljø.

Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigaren, dvs. kommunestyret, fylkestinget og den øvste leiinga ved dei private grunnskolane, jf. opplæringslova § 13-10, andre ledd.

Det følgjer av forarbeida til føresegnene - Ot.prp.) nr. 55 (2008-2009) s. 24 - at det skal vere mogleg å tilpasse arbeidet med å utarbeide ein årleg tilstandsrapport til det ordinære plan-, budsjett- og rapporteringsarbeidet hos skoleeigaren.

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem

Tilstandsrapporten er eit sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Regjeringa har fastsett mål knytte til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringa. Desse måla er gjennomgåande for alle nivåa i sektoren og skal ha innverknad på opplæringa ved den enkelte skolen og for den enkelte eleven. Måla dannar òg grunnlag for vurderingane som skoleeigaren skal gjere i tilstandsrapporten. Til kvar av dei tre nasjonale målsetjingane har regjeringa knytt nokre indikatorar som skal gi grunnlag for å vurdere kor langt skoleeigaren er kommen i å nå måla.

Krav til innhald i tilstandsrapporten

Tilstandsrapporten skal som eit minimum omtale læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, men kan byggjast ut med annan omtale som skoleeigaren meiner er føremålstenleg ut frå lokale behov. Det er data frå Skoleporten som hovudsakleg skal brukast som grunnlag for skoleeigaren si vurdering av tilstanden, men det følgjer av St.meld. 31 (2007-2008) at

skoleeigarar og skolar blir oppmoda til å føre opp konkrete målsetjingar for kva dei skal oppnå innanfor dei målområda som er sette opp.

Det følgjer av Ot.prp. nr. 55 (2008-2009), s. 24, at tilstandsrapporten skal innehalde vurderingar knytte til opplæringa av barn, unge og vaksne. Dei data som er tilgjengelege i Skoleporten, inneheld ikkje særskilde data om vaksne. I vurderinga av om rettane til vaksne blir tekne vare på når det gjeld områda læringsresultat, fråfall og læringsmiljø, må skoleeigaren derfor bruke andre kjelder for datainnhenting.

St.meld. nr.16 (2006-2007) dokumenterer at tidleg innsats er vesentleg for å betre ferdigheiter og fagleg utvikling hos elevane. Kartlegging av ferdigheitsnivået til elevane må følgjast opp med tiltak for dei som har behov for ekstra opplæring frå første stund. Den spesialpedagogiske innsatsen er her sentral. Dei data som er tilgjengelege i Skoleporten, inneheld ikkje data om spesialundervisning, og skoleeigaren må derfor også på dette området bruke andre kjelder for datainnhenting.

Det generelle systemkravet

Den plikta skoleeigarane har til å utarbeide årlege rapportar om tilstanden i opplæringa, er ein del av oppfølgingsansvaret knytt til det generelle systemkravet eller krav til internkontroll, jf opplæringslova § 13-10 andre ledd og privatskolelova § 5-2 tredje ledd.

Rapporten for 2013 vert presentert i utval for oppvekst, kultur og helse 24. september. Drøftar ein resultat og utvikling av grunnskulane i Jølster. Rapporten vert ferdigstilt etter møtet og lagt fram i kommunestyremøte 30. september.

Dokumentliste:

Saksutgreiing

SAKSGANG

Styre, utval, komite m.m.

Utval for Plan og Utvikling

Kommunestyret

Møtedato

01.10.2014

04.11.2014

Saksnr

091/14

070/14

Sakshandsamar: Thor Ove Farsund	Arkiv: FE-033, FA-X20	Arkivsaknr 12/831
------------------------------------	--------------------------	----------------------

Risiko- og sårbarheitsanalyse for SIS-kommunane

Vedlegg:

Dok.dato

18.09.2014

Tittel

SIS_Helheltig_ROS-
analyse_arbeidsdokument_endelig_140626.pdf

Dok.ID

54016

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Risiko- og sårbarheitsanalysen for SIS-kommunane vert teken til orientering.

Tiltak som rapporten peikar på vert å arbeide vidare med og økonomiske konsekvensar vurderast i budsjett og økonomiplan.

Handsaming i Utval for Plan og Utvikling 01.10.2014:

Samrøystes i samsvar med tilrådinga.

UPU-091/14 Vedtak:

Risiko- og sårbarheitsanalysen for SIS-kommunane vert teken til orientering.

Tiltak som rapporten peikar på vert å arbeide vidare med og økonomiske konsekvensar vurderast i budsjett og økonomiplan.

Handsaming i Kommunestyret 04.11.2014:

Geir Ståle Støfring SP framlegg om tillegg: *Matberedskap bør innarbeidast i plan for ROS analyse for SIS kommunane*

Det vart først røysta over Utval for Plan og Utvikling si tilråding

UPU si tilråding vart samrøystes vedteke

Det vart røysta over SP sitt tilleggspunkt om matberedskap

Sp sitt tilleggspunkt vart samrøystes vedteke.

KST-070/14 Vedtak:

Risiko- og sårbarheitsanalysen for SIS-kommunane vert teken til orientering.

Tiltak som rapporten peikar på vert å arbeide vidare med og økonomiske konsekvensar vurderast i budsjett og økonomiplan.

Matberedskap bør innarbeidast i plan for ROS analyse for SIS kommunane

Saksutgreiing:

Arbeidet med ein felles risiko- og sårbarheitsanalyse for dei 5 kommunane i SIS-samarbeidet; Flora, Naustdal, Førde, Jølster og Gaular starta i 2013. Prosjektet vart støtta av fylkesmannen med kr. 500 000. Norconsult vart engasjert som konsulent i arbeidet og har stått for den skriftlege framstillinga. Kommunane har vore representert i arbeidsgruppe og faggrupper i prosessen. Det har og vore kontakt med viktige eksterne aktørar i beredskapsarbeidet.

ROS-analysen skal gje eit overordna bilde av risiko- og sårbarheit i dei fem kommunane, i høve til krav i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Gjennom ROS-analysen har kommunane kartlagt, systematisert og vurdert sannsynet for at uønska hendingar skjer i kommunen, eller som kan påverke kommunen, og vurdert konsekvensane av disse

Analysen er utført på eit overordna nivå og dei ulike kommunale sektorane må følgje opp denne ROS-analysen gjennom sitt daglige arbeid med eigne risikovurderingar og risikostyring. Dette inneber å utarbeide ROS-analyser for verksemdsområda samt å førebygge uønska hendingar gjennom internt planverk, arbeidsinstrukser og ivaretaking av ein god sikkerheitskultur.

Rapporten er eit viktig grunnlag for vidare arbeid i kommunane – noko vil kunne gjerast i fellesskap – men det er først og fremst den enkelte kommune som må vurdere naudsynte tiltak der rapporten rår til at tiltak vert sett i verk. Det er såleis naudsynt å få kostnadskrevjande tiltak med i budsjett og økonomiplanar.

Rådmannen rår til at rapporten vert teken til orientering.

Dokumentliste:

Nr	T	Dok.dato	Avsendar/Mottakar	Tittel
1	I	20.09.2012	Gaular kommune	Referat frå møte 30.08.12 om beredskapsplanlegging.
2	I	06.01.2013	Gaular kommune	Referat frå møte 14.12.12
3	I	23.06.2014	NVE Regon Vest	Høyring - ROS-analyse for SIS-kommunane - Felles analyse for Flora, Førde, Jølster, Gaular og Naustdal kommunar. NVEs referanse: 201305129-3
4	I	27.07.2014	Gaular kommune	Oversendelse av endelig utgave Helhetlig ROS-analyse SIS kommunene

Samarbeidsforum i Sunnfjord

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Felles analyse for kommunene – Flora – Førde – Jølster – Gaular og Naustdal

2014-06-26 Oppdragsnr.: 5133668

J07	2014-06-25	Endelig utgave	KHMe	JoHM/ ToAHe	KHMe
B06	2014-05-20	Utgave for oversendelse til planutvalgsmøte og ekstern høring.	KHMe	JoHM/ ToAHe	KHMe
B05	2014-04-29	Utgave for endelig høring styringsgruppen	KHMe	JoHM/ ToAHe	KHMe
A04	2014-04-25	Utgave ferdigstilt for endelig høring styringsgruppen - til fagkontroll	KHMe		
B03	2014-02-24	Høringsutgave II – grunnlag for møte 20. mars 2014.	KHMe	JoHM	KHMe
B02	2013-12-18	Høringsutgave - for gjennomgang i kommunene – grunnlag for møte 21. januar	KHMe	JoHM	KHMe
A01	2013-12-17	For intern gjennomgang	KHMe	JoHM	
Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Introduksjon	7
1.1	Bakgrunn og formål	7
1.2	Prosjektets organisering	7
1.3	Definisjoner	8
1.4	Styrende dokumenter	9
1.5	Grunnlagsdokumenter	10
1.6	Forutsetninger og avgrensninger	12
1.7	Gjennomføring	12
1.8	Videre Oppfølging	13
1.9	Om analyseobjektet: SIS-kommunene	14
1.9.1	Gaular kommune	14
1.9.2	Flora kommune	14
1.9.3	Førde kommune	14
1.9.4	Jølster kommune	14
1.9.5	Naustdal kommune	14
2	Metode	15
2.1	Innledning	15
2.2	Risiko- og sårbarhetsanalyse	15
2.2.1	Sårbarhetsvurdering	15
2.2.2	Vurdering av sannsynlighet	16
2.2.3	Vurdering av konsekvens	16
2.2.4	Kommunes akseptkriterier og krav i Byggeteknisk forskrift	17
2.2.5	Vurdering av risiko	17
2.3	Risikoreduserende tiltak	18
3	Sårbarhetsvurdering og fareidentifikasjon	19
3.1	Sårbarhetsforhold i SIS-kommune	19
3.1.1	Forhold som gir robusthet	19
3.1.2	Forhold som medfører sårbarhet	20
3.2	Befolkningsvarsling og evakuering	20
3.3	Uønskede hendelser – fareidentifikasjon	21
3.3.1	Spesifikke farer/ hendelser for Førde kommune	21
3.3.2	Spesifikke farer/ hendelser for Flora kommune	21
3.3.3	Spesifikke farer/ hendelser for Gaular kommune	22
3.3.4	Spesifikke farer/ hendelser for Jølster kommune	22
3.3.5	Spesifikke farer/ hendelser for Naustdal kommune	22
3.3.6	Felles hendelser for SIS-kommunene	22
3.4	Hendelser som ikke er tatt videre til risikoanalyser	24
3.5	Hendelser som er slått sammen	25
3.6	Hendelser som vurderes i risikovurdering	25

4	Risikobilde SIS-kommune	27
4.1	Risikomatrise samlet	27
5	Konklusjon	28
5.1	Konklusjon helhetlig ROS-analyse SIS-kommunene	28

Vedlegg:

1. Risikoanalyser for hendelser som vurderes samlet for alle kommunene
2. Handlingsplan
3. Risikoanalyse for spesifikke hendelser Førde kommune
4. Risikoanalyse for spesifikke hendelser Flora kommune
5. Risikoanalyse for spesifikke hendelser Gaular kommune
6. Risikoanalyse for spesifikke hendelser Jølster kommune
7. Risikoanalyse for spesifikke hendelser Naustdal kommune

Sammendrag

SIS-kommune har i siden høsten 2013 og frem til mai 2014 gjennomført en god prosess som har resultert i en helhetlig ROS-analyse i henhold til krav i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Kommunene har invitert eksterne aktører til å bidra i arbeidet og forankret ROS-analysen i planutvalgene i kommunene. Norconsult har vært prosessleder for kommunene i arbeidet med analysen. Prosjektet har vært støttet økonomisk av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.

Det har i forbindelse med gjennomføringen av analyseprosessen blitt avviklet flere interne arbeidsmøter med styringsgrupper og arbeidsgrupper. Møtene er avholdt underveis i de ulike fasene i prosessen med analysen. Innledningsvis ble det gjennomført et fareidentifikasjonsmøte hvor eksterne aktører deltok, i tillegg til relevante deltakere i kommunene. Norconsult har ledet prosessene, og kommunene har bidratt med kunnskap, kjennskap og erfaring fra de lokale forholdene. Eksterne aktører har og vært invitert med i arbeidet, særlig gjennom innledende fareidentifikasjon. Deldokumenter som er blitt utarbeidet underveis har vært grunnlagsdokumenter til møtene. Gjennom en bred innledende fareidentifikasjon ble det identifisert 30 utvalgte hendelser som har blitt gjenstand for en mer detaljert hendelsesbasert risikoanalyse og kommunenes robusthet og sårbarhet er vurdert spesielt. I tillegg er det identifisert og vurdert spesielle hendelser for den enkelte kommune.

Det er flere forhold i kommunene som medfører robusthet, blant annet sentral plassering i Sogn og Fjordane i tillegg til korte avstander internt og mellom kommunene. Innenfor temaet infrastruktur området finnes det totalt 2 kraftselskaper med rundt 20 egne kraftstasjoner og egne entreprenør-avdelinger. Videre er det lokalisert to flyplasser og to helikopterbaser innenfor de fem kommunene. Også plassering av Førde sentralsjukehus bidrar til robusthet for kommunene.

Det er også identifisert forhold som medfører sårbarhet i kommunene. SIS-kommunene ligger i en del av landet hvor det til tider kan være mye dårlig vær. Geografien og utbygde boligområder medfører og en sårbarhet for skred og flom. Hendelser med ekstremvær og påfølgende skred og flom kan også medføre stengte veger og dårlig fremkommelighet i regionen. Vegnettet fremstår med lite og mangelfulle alternative omkjøringsmuligheter. Også forventede fremtidige klimaendringer er med på å påføre kommunene her en økt sårbarhet. Kraftforsyningen fremstår i normale perioder som robust, men gjennom ekstremværehendelser i regionen har det vist seg at den er sårbar over for sterk vind med påfølgende trefall. Det samme gjelder ekom-tjenester, spesielt mobiltelefoni faller bort ganske raskt dersom det inntreffer lengre strømbrudd.

Risikoanalysene av de uønskede hendelsene viser uakseptabel risiko (rød sone i risikomatriksen) for 10 av 30 hendelser i kategorien liv og helse, 3 av 30 hendelser i kategorien ytre miljø og 8 av 30 hendelser i kategorien samfunnsverdi. Dette kan forklares med at hendelsene er valgt ut i fra at de skal være av et slikt omfang at det medfører konsekvenser for og involvering av

kommunenes kriseledelse. Flere av hendelsene som er analysert vil også være utenfor kommunenes ansvar og kontroll, men kan ramme kommunene ut i fra deres beliggenhet.

Det er formulert risikoreduserende tiltak knyttet til uønskede hendelser som kommunene har et ansvar for å forebygge (sannsynlighetsreduserende) eller ha en beredskap for (konsekvensreduserende). Tiltakene er identifisert i vedlegg 2 og kommunene må på selvstendig grunnlag gå gjennom tiltakene og prioritere disse og tildele internt ansvar for oppfølging.

1 Introduksjon

1.1 BAKGRUNN OG FORMÅL

Kommunene som inngår i Samarbeidsforum i Sunnfjord (SIS-kommunene) har igangsatt et felles arbeid med helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for kommunene. SIS-kommunene er: Førde, Flora, Gaular, Naustdal og Jølster kommune.

ROS-analysen skal gi et overordnet bilde av risiko- og sårbarhet i de fem kommunene, i henhold til krav i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Gjennom ROS-analysen har kommunene kartlagt, systematisert og vurdert sannsynligheten for at uønskede hendelser inntreffer kommunene, eller som kan påvirke kommunen, og vurdere konsekvensene av disse. Herunder hvordan denne type hendelser kan påvirke kommunene og dens tjenester.

Plasseringer av hendelser i en risikomatrix innebærer at kommunene tar stilling til (yttrer seg) om risikoforhold i kommunen slik at nødvendige tiltak blir identifisert og prioritert. En ferdig ROS-analyse er således et levende styringsdokument. Den danner derfor grunnlaget for det videre arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i SIS kommunene.

Analysen er utført på et overordnet nivå. Derfor må de ulike kommunale sektorene følge opp denne ROS-analysen gjennom sitt daglige arbeid med egne risikovurderinger og risikostyring. Dette innebærer å utarbeide ROS-analyser for sitt virksomhetsområde og å forebygge uønskede hendelser gjennom internt planverk, arbeidsinstrukser og ivaretagelse av en god sikkerhetskultur.

Rapporten legges til grunn for det videre arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i SIS-kommunene.

1.2 PROSJEKTETS ORGANISERING

Utarbeidelse av ROS-analysen er organisert gjennom en styringsgruppe og interne arbeidsgrupper på tvers av de fem kommunene. Arbeidsgruppene har vært organisert under følgende hovedoverskrifter: samferdsels/infrastruktur, oppvekst, helse og naturskapt risiko. Relevante eksterne aktører i Sogn og Fjordane og de enkelte kommune er og involvert i arbeidet. Prosessleder er Norconsult.

Styringsgruppen har bestått av:

- Helge Følid, rådmann Gaular kommune
- Jan Birger Moe, Førde kommune
- Eivind Ask, Flora kommune
- Thor Ove Farsund, Jølster kommune
- Annlaug Kjelstad, Naustdal kommune

Norconsults prosjektorganisasjon har bestått av

- Johannes Henrik Myrmel
- Tore Andre Hermansen
- Kevin H. Medby (oppdragsleder)

Arbeidsgruppene har vært bredt sammensatt med representanter fra alle kommunene i alle grupper.

1.3 DEFINISJONER

Tabell 1-1 - Definisjoner

Begrep	Betydning
Analyseobjekt	Geografiske, tekniske, organisatoriske, miljømessige eller menneskelige faktorer som omfattes av ROS-analysen, herunder eksisterende forebyggende tiltak og beredskap.
Fare	Handling eller forhold som kan føre til en uønsket hendelse.
Konsekvens	Mulig følge av en uønsket hendelse.
Konsekvensanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å beskrive og/eller beregne en konsekvens.
Risiko	Uttrykk for kombinasjonen av sannsynlighet for og konsekvensen av en uønsket hendelse.
Risikoakseptkriterium	Kriterium som legges til grunn for beslutning om akseptabel risiko.
Risikoanalyse	Systematisk fremgangsmåte for å beskrive og/eller beregne risiko. Risikoanalysen utføres ved kartlegging av uønskede hendelser og årsaker til og konsekvenser av disse.
Sannsynlighet	I hvilken grad det er trolig at en hendelse vil kunne inntreffe.
Sårbarhet	Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse og til å gjenopprette sin opprinnelige tilstand eller funksjon etter hendelsen.
Uønsket hendelse	Hendelse som kan medføre tap av verdier.

1.4 STYRENDE DOKUMENTER

Forskrift om kommunal beredskapsplikt av 22.8.2011 inneholder krav om at alle kommuner skal utarbeide helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse:

§ 2 Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse:

Kommunen skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen og hvordan disse kan påvirke kommunen.

Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal forankres i kommunestyret.

Analysen skal som et minimum omfatte:

- a. eksisterende og fremtidig risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen.
- b. risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen.
- c. hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre.
- d. særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur.
- e. kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet.
- f. behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

Kommunen skal påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalysen.

Der det avdekkes behov for videre detaljanalyser skal kommunen foreta ytterligere analyser eller oppfordre andre relevante aktører til å gjennomføre disse. Kommunen skal stimulere relevante aktører til å iverksette forebyggende og skadebegrensende tiltak.

I tillegg er ROS-analysen grunnlagt på følgende styrende dokumenter:

Tabell 1-2 - Styrende dokumenter

Dokument	Utgiver	Utgitt dato
Norsk standard 5814:2008 Krav til risikovurderinger	Standard Norge	2008
Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (plandelen)	Miljøverndepartementet	2008
Byggteknisk forskrift – TEK 10. Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift) FOR-2010-03-26-489	Kommunal- og regionaldepartementet	2010

Dokument	Utgiver	Utgitt dato
Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) med tilhørende forskrifter	Justis- og beredskapsdepartementet	2010
Lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven) med tilhørende forskrifter	Helse- og omsorgsdepartementet	2013 (sist endret)
Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) med tilhørende forskrifter.	Justis- og beredskapsdepartementet	2013 (sist endret)
Storulykkeforskriften	Justis- og beredskapsdepartementet	2005
Forskrift om strålevern og bruk av stråling	Helse- og omsorgsdepartementet	2010
Havnivåstigning. Estimater av framtidig havnivåstigning i norske kystkommuner. Revidert utgave.	Klimatilpasning Norge	2009
Andre gjeldende lover og forskrifter		

1.5 GRUNNLAGSDOKUMENTER

Tabell 1-3 - Grunnlagsdokumenter for ROS-analysen

Dokument	Utgiver	Utgitt dato
Risiko- og sårbarhetsanalyse for Sogn og Fjordane (Fylkes-ROS)	Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	2013
Handlingsplan Fylkes ROS 2013-2017	Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	2013
Nasjonalt risikobilde 2013	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	2013
Diverse analyser fra de fem kommunene	Flora kommune Førde kommune Gaular kommune Jølster kommune Naustdal kommune	Div.
Veiledning til forskrift om kommunal beredskapsplikt	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	2012

Dokument	Utgiver	Utgitt dato
Samfunnssikkerhet i arealplanleggingen	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	2011
Samfunnssikkerhet i plan- og bygningsloven	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	2011
Veileder for kartlegging og vurdering av skredfare i arealplaner	Norges vassdrags- og energidirektorat	2011
NVEs retningslinjer nr. 2-2011: Flaum og skredfare i arealplaner	Norges vassdrags- og energidirektorat	2011
Veileder for vurdering av områdestabilitet ved utbygging på kvikkleire og andre jordarter med sprøbruddegenskaper	Norges vassdrags- og energidirektorat	2011
Plangrunnlag for kommunal atomberedskap	Statens strålevern og fylkesmennene	2008
Håndtering av havnivåstigning i kommunal planlegging	Klimatilpasning Norge	
Offisielle kartdatabaser og statistikk	DSB, Miljødirektoratet, NVE, NGU, Statens strålevern, Statens vegvesen, Statens kartverk, m.fl.	
Åpen trusselvurdering	Politiets sikkerhetstjeneste	2013 og 14
Fokus – Etterretningstjenestens vurdering	Etterretningstjenesten	2013 og 14
Veiledning til Byggteknisk forskrift – TEK 10 (HO-2/2011).	Direktoratet for byggkvalitet	2011

1.6 FORUTSETNINGER OG AVGRENSNINGER

Risiko- og sårbarhetsanalysen bygger på følgende forutsetninger og begrensninger:

- Analysen er overordnet og kvalitativ (grovanalyse), og vurderer systematisk kommunens geografiske områder og virksomheter med utgangspunkt i historiske data (hendelses statistikk, ulykkes statistikker mv), fremtidige beregninger/trender (eks. framskriving av fremtidige klimaendringer) og faglig skjønn.
- Den er avgrenset til temaet samfunnssikkerhet, slik dette er beskrevet av DSB.
- Analysen er begrenset til å ta for seg hendelser av et slikt omfang at den kan kreve forebyggende og/eller skadebegrensende tiltak fra kommunens ledelse, eller at flere sektorer i kommunen kan bli involvert i håndteringen.
- Den bygger på eksisterende dokumentasjon om dagens tilstand i SIS-kommunene, i tillegg til kommunenes planer om fremtidig utvikling.
- Analysen omfatter konsekvensområdene liv og helse, ytre miljø og samfunnsverdier.
- Dersom det i denne analysen avdekkes forhold som krever ytterligere detaljerte analyser, vil kommunen følge opp dette.
- ROS-analysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommuneplaner, og for øvrig andre endringer i risiko- og sårbarhetsbildet i SIS-kommunene.

1.7 GJENNOMFØRING

Prosjektet ble startet opp 1. august 2013 med ferdigstillelse innen 15. juni 2014. Norconsult AS er engasjert av SIS-kommunene som *prosessleder* i arbeidet med analysen.

Det har underveis i prosessen vært gjennomført flere arbeidsmøter.

Fareidentifikasjonsmøte

Det ble avholdt fareidentifikasjonsmøte den 21. og 22. august 2013 i Førde. Møte var todelt, der den første dagen hadde fokus på eksterne aktører og deres presentasjon av risikobilde i SIS-kommunene fra sitt ståsted. Følgende eksterne aktører deltok på den første dagen:

- Helse Førde
- Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
- NVE region vest
- Politi Førde/Gaular
- Sivilforsvaret
- HV11
- Sunnfjord Energi AS
- Avinor
- Gaular Røde kors

Dag to hadde fokus på farekartlegging for SIS-kommunen og det ble gjennomført møter med de enkelte arbeidsgruppene og styringsgruppen.

Gjennomgang fareidentifikasjon

Utarbeidet delrapport for fareidentifikasjonen ble gjennomgått med arbeidsgruppene og styringsgruppe på møte i Førde den 18. oktober 2013.

Orientering planutvalget

Det ble gitt en foreløpig orientering om arbeidet til planutvalget i SIS kommunene på møte den 12. november 2013. I dette møte ble delrapport fareidentifikasjon presentert, i tillegg til forslag til akseptkriterier.

Risikoanalyse

Selve risikoanalysen (fastsettelse av sannsynligheter og konsekvenser) ble gjennomført i møte med de ulike arbeidsgruppene og styringsgruppene. Arbeidsgruppene hadde da på forhånd gjennomgått foreliggende utkast til rapport og gjort egne risikovurderinger internt i egen kommune. Møte ble avholdt i Førde den 21. januar 2014.

Tiltaksvurdering

Resultatet fra risikovurderingen ble bearbeidet av Norconsult og rapport sendt ut på høring til styrings- og arbeidsgruppe for bearbeidelse av tiltaksvurdering. Vurdering av aktuelle tiltak for å håndtere risiko ble gjennomført i et eget møte med de ulike arbeidsgruppene og styringsgruppen. Møte ble avholdt i Førde den 14. mars 2014.

Orientering planutvalget

Administrasjonens endelig utgave av rapporten ble lagt frem for planutvalget i SIS kommunene på møte den 3. juni 2014.

1.8 VIDERE OPPFØLGING

Gjennom denne helhetlige ROS-analysen vil det gjennomføres risikovurderinger av ulike identifiserte uønskede hendelser. For disse er det og aktuelt å identifisere risikoreduserende tiltak. Dette gjelder både forebyggendetiltak (sannsynlighetsreduserende) og beredskapsmessige tiltak (konsekvensreduserende). For at SIS-kommunene skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnssikkerhet er det viktig at disse foreslåtte tiltakene følges opp i det videre av den enkelte kommune etter at denne analysen er slutført. For de enkelte tiltakene som er foreslått i denne analysen må den enkelte kommune selv identifisere hvem som vil være ansvarlig for videre vurdering og eventuelt iverksetting. Når dette er utført er analysen også et forpliktende dokument for den enkelte enhet som har fått et ansvar for å følge opp tiltakene.

Dette er og beskrevet i forskrift om kommunal beredskapsplikt¹ § 3 Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid:

På bakgrunn av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen:

a) utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.

b) vurdere forhold som bør integreres i planer og prosesser etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

Videre er det i forskriftens § 4 *Beredskapsplan* stilt krav om at det overordnede kommunale beredskapsplanverket må ta utgangspunkt i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen.

Til slutt om videre oppfølging er det viktig å nevne gjennomføring av revisjon av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen. Samme forskrift som nevnt over beskriver dette i § 6 Oppdatering/ revisjon:

¹ FOR 2011-08-22 nr. 894: Forskrift om kommunal beredskapsplikt

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 11-4 første ledd, og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

1.9 OM ANALYSEOBJEKTET: SIS-KOMMUNENE

I de fem kommunene som inngår i samarbeidsforum i Sunnfjord er det totalt ca. 33 800 innbyggere.

1.9.1 Gaular kommune

Gaular kommune med sine vel 2900 innbyggere, strekker seg fra fjord til fjell. Kommunen har tre skoler og tre barnehager, en i hvert bygdesenter, Sande, Viksdalen og Bygstad. Gaular har bygde- og sykehjem, trygdeboliger, og godt utbygd hjemmehjelp- og sykepleierordninger i kommunen. Gaular ligger sentralt i den næringssterke regionen Indre Sunnfjord med gode kommunikasjonsforbindelser som flyplass og europaveg. Det er vel 2 mil til Førde, 4 mil til Høyanger og 15 mil til Bergen.

1.9.2 Flora kommune

Flora kommune med 11700 innbyggere ligger helt ute ved kysten av Sogn og Fjordane. Kommunen strekker seg fra Ålfotbreen i øst til havet i vest. Flora er Norges sin vestligste by, med bysentrum Florø. Flora er en næringsmotor i Sunnfjord. Næringslivet i kommunen er eksportrettet og hovednæringene er fiskeindustri, skipsbygging, forsyningsbase for oljeindustri og servicenæring.

1.9.3 Førde kommune

Førde Kommune med vel 13000 innbyggere ligger midt i Sogn og Fjordane. Det er en landkommune som strekker seg fra innerst i Førdefjorden til Jostedalsbreen. Tettstedet Førde har utviklet seg til å bli det naturlige senteret både i kommunen og i fylket, og er i dag en moderne bygdeby med handel, service, helsevesen, kommunikasjon, utdanning og kultur. Førde, sentralsykehus (FSS) er lokalisert her.

1.9.4 Jølster kommune

Jølster kommune med vel 3100 innbyggere, ligger midt i Sogn og Fjordane, og har kort veg til regionsenteret Førde. Bosetningene i kommunen ligger rundt det ca. 3 mil lange Jølstravatnet, i Stardalen som skjærer inn mot Jostedalsbreen i øst, og vestover mot Moskog i Førde kommune. Jølster kommune satser på oppbygging av boligfelt, skoler og servicetilbud i de to tettstedene Vassenden og Skei som er kommunesenteret. Kommunen har 2 skolekretser og 2 kirkesokn.

1.9.5 Naustdal kommune

Naustdal kommune med sine 2800 innbyggere ligger sentralt plassert bare 11 km fra fylkessenteret Førde, og utgjør et naturlig midtpunkt på den sentrale akse mellom Førde og Florø. Kommunen strekker seg fra bygdene i dalen til Vevring og Kvellestad ut i fjorden. Svært mange i Naustdal har arbeidsplassen sin i Førde eller Flora. Landbruk, bygg og anlegg og det offentlige er de største arbeidsplassene i kommunen.

2 Metode

2.1 INNLEDNING

ROS-analyse for SIS-kommunene skal gjennomføres i henhold til styrende dokumenter og grunnlagsdokumenter nevnt i kapittel 1.3 og 1.4. Analysen ble gjennomført i en tverrfaglig gruppe med deltakere fra alle relevante sektorer i de fem kommunene, samt andre beredskapsaktører i kommunen og i regionen.

ROS-analysen ble delt opp i fem trinn:

1. Fareidentifikasjon
 - Kartlegge uønskede hendelser som både kan inntreffe innen kommunen, men også utenfor som kan gi konsekvenser for kommunen.
2. Systematisering - representativt utvalg hendelser velges
 - Systematisere innledende fareidentifikasjon og gjøre et representativt utvalg av uønskede hendelser basert på fareidentifikasjonen.
3. Risiko- og sårbarhetsanalyse
 - Gjennomføre ROS-analyse for de utvalgte representative uønskede hendelsene, med bruk av konsekvenskategorier for liv og helse, ytre miljø, samfunnsverdier.
4. Forebyggende og skadebegrensende tiltak
 - Beskrive relevante forebyggende og skadebegrensende tekniske, operasjonelle og organisatoriske tiltak.
5. ROS-analyserapport
 - Prosessen sammenfattes i en ROS-analyserapport.

2.2 RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

2.2.1 Sårbarhetsvurdering

I NS 5814:2008 Krav til risikovurderinger er sårbarhet definert på følgende måte:

"Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse og til å gjenopprette sin opprinnelige tilstand eller funksjon etter hendelsen."

Dette innebærer at det motsatte av sårbarhet er robusthet. I denne analysen graderes sårbarhet slik:

- Svært sårbart
- Moderat sårbart
- Lite sårbart
- Ikke sårbart

2.2.2 Vurdering av sannsynlighet

For hver uønsket hendelse kartlegges årsak(er). Mulige årsaker og hendelsesforløp analyseres som grunnlag for å angi sannsynlighet for hendelsen. Hvor ofte en uønsket hendelse kan inntreffe i gjennomsnitt, uttrykkes følgelig ved hjelp av begrepet hendelsesfrekvens (10-års hendelse, 100 års hendelse osv.) Eventuelle barrierer og sannsynlighetsreduserende tiltak som allerede foreligger, tas med i vurderingen.

Sannsynlighet vurderes ved hjelp av på forhånd definerte *sannsynlighetskategorier*. I denne ROS-analysen er sannsynlighetskategorier under lagt til grunn. Kategoriene forankret gjennom planutvalget i SIS-kommunen på møte den 12. november 2013.

Tabell 2-1 - Sannsynlighetskriterier

Sannsynlighetskategori	Frekvens
1. Lite sannsynlig	Sjeldnere enn en gang hvert 1000 år
2. Moderat sannsynlig	Gjennomsnittlig hvert 100-1000 år
3. Sannsynlig	Gjennomsnittlig hvert 10-100 år
4. Meget sannsynlig	Gjennomsnittlig hvert 1-10 år
5. Svært sannsynlig	Oftere enn en gang per år

Sannsynlighetsbegrepet kan fremstå noe teoretisk. Det er viktig å huske på at dette er gjennomsnittlig hyppighet. Det innebærer at f.eks. en 100-årshendelse vil kunne inntreffe flere ganger i løpet av 100 år, for deretter typisk å utebli i flere hundre år. Sannsynligheten for at en slik hendelse inntreffer innenfor ett enkelt år er 1/100, dvs. 1 %.

2.2.3 Vurdering av konsekvens

Konsekvensvurderinger i kvalitative grovanalyser gjennomføres ved å *ta stilling til* mulige konsekvenser av hver uønsket hendelse. Konsekvenskategoriene som benyttes er:

Tabell 2-2 - Konsekvenskriterier

Konsekvenskategori	Beskrivelse
1. Svært liten konsekvens	Ingen personskade Ubetydelig miljøskade Materielle skader < 100 000 kr / ingen skade på eller tap av samfunnsverdier
2. Liten konsekvens	Personskade Lokale* miljøskader Materielle skader 100 000 -1 000 000 kr / ubetydelig skade på eller tap av samfunnsverdier
3. Middels konsekvens	Alvorlig personskade Regional** miljøskade, restitusjonstid inntil 1 år Materielle skader 1 000 000 - 10 000 000 kr / kortvarig skade på eller tap av samfunnsverdier

4. Stor konsekvens	Dødelig skade, <3 personer Regional miljøskade, restitusjonstid inntil 10 år Store materielle skader 10 000 000 - 100 000 000 kr/ skade på eller tap av samfunnsverdier med noe varighet
5. Meget stor konsekvens	Dødelig skade, >3 personer Irreversibel miljøskade Svært store materielle skader > 100 000 000 kr / varige skader på eller tap av samfunnsverdier

2.2.4 Kommunes akseptkriterier og krav i Byggteknisk forskrift

Når det gjelder kriterier for sannsynlighet og konsekvens knyttet til naturhendelser, slik som flom/havnivåstigning og skred, vil kriteriene besluttet gjennom Byggteknisk forskrift 2010 (TEK10) være gjeldende ved utarbeidelse av planer for utbygging. Det henvises derfor til sikkerhetsklasser for flom (F1-F3) og for skred (S1-S3) beskrevet i byggteknisk forskrift med veiledning.

2.2.5 Vurdering av risiko

Vurdering av risiko gjøres på grunnlag av resultatene av sannsynlighetsvurderingen og konsekvensvurderingen. De uønskede hendelsene får med utgangspunkt i sannsynlighet og konsekvens sin plassering i en risikomatrise, der fargene angir en rangering av hendelsens risiko (risikoakseptkriterier).

- Plasseringer av hendelser i en risikomatrise innebærer at kommunen tar stilling til, dvs. yrer seg, om risikoforhold i kommunen med rangering og prioritering av tiltak. En ferdig ROS-analyse er således et levende styringsdokument.

Risiko knyttes til uønskede hendelser, dvs. hendelser som i utgangspunktet **ikke** skal inntreffe. Det er derfor knyttet **usikkerhet** til både om hendelsen inntreffer (sannsynlighet) og omfanget (konsekvensen) av hendelsen dersom den inntreffer.

Tabell 2-3 - Risikomatrise

SANNSYNLIGHET	KONSEKVENSS				
	1. Svært liten	2. Liten	3. Middels	4. Stor	5. Meget stor
5. Svært sannsynlig					
4. Meget sannsynlig					
3. Sannsynlig					
2. Moderat sannsynlig					
1. Lite sannsynlig					

Forklaring til risikomatrisesens tre fargede soner:

GRØNN	Akseptabel risiko - risikoreduserende tiltak er ikke nødvendig.
GUL	Akseptabel risiko - risikoreduserende tiltak må vurderes.
RØD	Uakseptabel risiko - risikoreduserende tiltak er nødvendig*

Risikoreduserende tiltak vil dermed bli vurdert for hendelser som får sin plass i gul eller rød sone. Det vil være hovedfokus på risikoreduserende tiltak som kommunen selv kan iverksette.

* *Slike tiltak kan kreve involvering på nasjonalt, fylkes- eller kommunalt nivå, eller alle nivå.*

2.3 RISIKOREDUSERENDE TILTAK

Risikoreduserende tiltak omfatter forebyggende (sannsynlighetsreduserende) tiltak og/eller skadebegrensende tiltak (konsekvensreduksjon, beredskap). De risikoreduserende tiltakene vil medføre at hendelser forflyttes vertikalt (sannsynlighetsreduksjon), horisontalt (konsekvensreduksjon) eller diagonalt (begge tiltakstyper) i matrisen.

Hendelser i matrisens røde områder – risikoreduserende tiltak er nødvendig

Hendelser som ligger i det røde området i matrisen, er hendelser man på grunnlag av kriteriene ikke kan akseptere. Dette er hendelser som må følges opp i form av tiltak. Om mulig omfatter dette tiltak som retter seg mot årsakene til hendelsen, og på den måten reduserer sannsynligheten for at hendelsen kan inntreffe. Formålet er å flytte hendelsen til gul eller grønn risikokategori.

Hendelser i matrisens gule områder – tiltak bør vurderes, aktiv risikostyring

Hendelser som befinner seg i det gule området, er hendelser som ikke direkte er en overskridelse av krav eller akseptkriterier, men som krever kontinuerlig fokus på risikostyring. I mange tilfeller er dette hendelser som man ikke kan forhindre, men hvor tiltak bør iverksettes så langt dette er kost/nyttmessig hensiktsmessig. Tiltak for å forskyve hendelsen til grønn risikokategori vurderes.

Hendelser i matrisens grønne områder – akseptabel risiko

Hendelser i den grønne sonen i risikomatrisen innebærer akseptabel risiko, dvs. at risikoreduserende tiltak ikke er nødvendig. Dersom risikoen for disse hendelsene kan reduseres ytterligere uten at dette krever betydelig ressursbruk, bør man imidlertid også vurdere å iverksette tiltak også for disse hendelsene.

3 Sårbarhetsvurdering og fareidentifikasjon

3.1 SÅRBARHETSFORHOLD I SIS-KOMMUNE

Sårbarhet omtales som det motsatte av robusthet, og sårbarhetsbegrepet brukes når en er opptatt av konsekvensene av en inntruffet hendelse.

Definisjon sårbarhet: Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse og til å gjenopprette sin opprinnelige tilstand eller funksjon etter hendelsen.

3.1.1 *Forhold som gir robusthet*

De fem kommunene som utgjør SIS-kommunene er sentralt plassert i Sogn og Fjordane ut mot kysten. Flora og Førde er de to største kommunene med over 10.000 innbyggere de øvrige tre kommunene har rundt 3000 innbyggere. Det gjør at forholdene er relativt små og gjennomsiklige og en har gode forutsetninger for å få oversikt over hvem som trenger hjelp. Arealmessig er kommunene også relativt små sett i landssammenheng. Dette betyr korte avstander internt i kommunene og mellom kommunene.

Når det gjelder transportinfrastruktur fremstår kommunene robuste med tanke på at det er lokalisert to flyplasser innenfor de fem kommunene og to helikopterbasen. Når det gjelder infrastruktur for kraftforsyning er det to lokale energiselskap som forsyner de fem kommunene. Disse har rundt 20 egne kraftstasjoner. I tillegg har de egne entreprenøravdelinger som rykker ut for å rette feil og reparere strømmettet dersom det oppstår hendelser. I tillegg finnes det mange lokale entreprenører med stor maskinpark i regionen som kan bistå kommunene dersom det oppstår hendelser som skader vegnett, vann- og avløp, mv.

Førde sentralsjukehus er somatisk og psykiatrisk sjukehus for Sogn og Fjordane. I tillegg er Sentralsjukehuset lokalsjukehus for regionene Sunnfjord og Ytre Sogn. Dette sikrer befolkningen kort avstand til helsehjelp. I tillegg er det en godt utviklet ambulansetjeneste, herunder luftambulanse i regionen. Norsk luftambulanse har egen base på sentralsjukehuset i Førde. Redningstjenesten ved 330-skvadronen har også ett av sine helikopter lokalisert i regionen, nærmere bestemt i Florø.

Kommunene har allerede etablert et samarbeid innenfor beredskapsarbeidet – dette kan videreutvikles og bidra til å gjøre kommunene enda mer robuste. Det er også et samarbeid blant noen av kommunene innen for enkelte tjenester som f.eks. brann. Videre har både Heimevernet og Sivilforsvaret lokale avdelinger i regionen som kan stille ressurser til disposisjon ved behov.

I kommunene er det aktive frivillige organisasjoner som Røde kors, Frivillighetssentral osv. Dette er organisasjoner som kommunene kan støtte seg på og gjerne bistår når det oppstår større krisehendelser i lokalsamfunnet. Velfungerende frivillige organisasjoner bidrar til å gjøre SIS-kommunene robuste.

3.1.2 **Forhold som medfører sårbarhet**

SIS-kommunene ligger i en del av landet hvor det til tider kan være ekstreme værforhold. Ekstremværet Dagmar (25. desember 2011) er den siste store hendelsen som har medført store ødeleggelser i regionen. Geografien og utbygde boligområder medfører også en sårbarhet for skred og flom. Hendelser med ekstremvær og påfølgende skred og flom kan også medføre stengte veger og dårlig fremkommelighet i regionen. Vegnettet fremstår med få og mangelfulle alternative omkjøringsmuligheter og er således sårbart overfor dårlig vær.

Fremtidige klimaendringer kan gjøre SIS-kommune mer sårbar. Det forventes noe havnivåstigning, og det er beregnet at hele Norge vil være preget av mer sterk vind, hyppigere og kraftigere nedbør, og dermed hyppigere flom, springflo/stormflo og skredhendelser. Konsekvenser av forventet havnivåstigning og bølgeoppskylling må kommunene håndtere gjennom aktivt arealplanlegging.

Det er flere gjennomgående veger i regionen hvor det transporteres mye farlig gods. I tillegg er det høy andel skipstrafikk til og fra regionen, spesielt Florø, men også som seiler forbi på vei nord- eller sørover. Dette i kombinasjon med at brannmannskapene har for lite trening i håndtering av denne type hendelser gjør regionen er sårbar i forhold til ulykker som medfører akutt forurensning.

Kraftforsyningen fremstår i normal perioder som robust, men gjennom ekstremvær hendelsene som har vært i regionen har det vist seg at den er sårbar over for sterk vind med påfølgende trefall. Det samme gjelder ekom-tjenester spesielt mobiltelefoni som faller bort ganske raskt dersom det inntreffer lengre strømbrydd.

Når det gjelder kommunal krisehåndtering er det identifisert en sårbarhet i forhold til å ha en godt forberedt og øvet kommunal kriseledelse. Samtidig som det kan oppstå ressursmangel ved håndtering av samtidige hendelser/ ulykker. Her kan et styrket beredskapssamarbeid mellom de fem SIS-kommunene bidra til å øke robustheten.

3.2 **BEFOLKNINGSVARSLING OG EVAKUERING**

I henhold til forskrift om kommunal beredskapsplikt § 4 punkt d) skal alle kommuner ha evakueringsplaner² og plan for befolkningsvarsling basert på den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen. Her følger en redegjørelse for status i de fem kommunene.

Førde kommune

Kommunen har en egen delplan for varsling og evakuering. Varsling er planlagt å skje via media, pr. telefon eller med å gå fra dør til dør. Tyfoner er pr. nå under ombygging på Førdehuset, men disse vil også være aktuelle å benytte når de er tilbake i drift.

I evakueringssituasjoner er det planlagt samarbeid med Røde kors og Sivilforsvaret. Samarbeidet gjelder både selve evakueringen og drift av innkvarteringsplasser. Innkvarteringsplasser vil variere ut fra situasjonen, men kommunen har tilgang på plasser som også har tilgang på nødstrøm.

Flora kommune

² Det er politiet/Lokal redningssentral (LRS) som iverksetter og leder evakuering av personer fra et skadeområde eller et utsatt område i kommunen til et annet område i eller utenfor kommunen.

Kommunen må revidere sitt beredskapsplanverk med hensyn på informasjonsberedskap, befolkningsvarsling og evakuering.

Gaular kommune

Kommunen har en egen beredskapsplan for informasjon og evakuering.

Planen sier følgende om varsling ved evakuering: Informasjonen blir gitt via telefon, telefaks, e-post og kommunen sin hjemmeside (alt etter krisens omfang). Det er videre i informasjonsplanen definert aktuelle informasjonskanaler for mindre akutte meldinger. I hovedsak gjelder dette lokale mediavirksomheter. Dersom media ikke kan benyttes er det listet opp alternativer som informasjon via skolene – informasjon til elevene, informasjonsmøte i forsamlingslokale, ved høyttalerbil, plakatoppslag, løpesedler, oppsøkende virksomhet. Kommunen har ikke befolkningsvarslingssystem.

Kommunens evakueringsplan er to delt

- Planlagt evakuering som kan strekke seg over flere dager.
- Akutt evakuering som må organiseres uten forutgående varsel.

Planen omfatter også oppgaver til de som skal organisere evakuering og lister opp aktuelle innkvarteringssteder i kommunen.

Jølster kommune

Kommunen har ikke egen delplan for varsling og evakuering av befolkningen. I deler av beredskapsplanen ligger det inne varsling ved bruk media. Med grunnlag i helhetlig ROS-analyse vil det bli utarbeidet varslings- og evakueringsplan.

I evakueringssituasjoner er det i beredskapsplanen lagt opp til samarbeid med Røde kors og Sivilforsvaret. Samarbeidet gjelder både evakueringen og drift av innkvarteringsplasser. Innkvarteringsplasser vil variere ut fra situasjonen.

Naustdal kommune

Kommunen må revidere sitt beredskapsplanverk med hensyn på informasjonsberedskap, befolkningsvarsling og evakuering.

3.3 UØNSKEDE HENDELSER – FAREIDENTIFIKASJON

Under er gjengitt en systematisert liste over farer identifisert for SIS-kommunene gjennom møter og prosesser. Farene er inndelt i spesifikke farer for den enkelte kommune og så en oppstilling med farer som gjelder felles for alle fem kommunene.

3.3.1 *Spesifikke farer/ hendelser for Førde kommune*

- Større hendelser ved videregående-/høgskolen som vil involvere kommunal kriseledelse.
- Alvorlig hendelse asylmottak (opprør, trusselsituasjoner, stor brann)
- Bebyggelse under marin grense – økt sårbarhet pga. økt utvasking av salter.
- Industriulykke storulykkevirksomhet (tankanlegg langs Førdefjorden)
- Brann i høyhus – manglende høydemateriell.

3.3.2 *Spesifikke farer/ hendelser for Flora kommune*

- Alvorlig hendelse asylmottak (opprør, trusselsituasjoner, stor brann)

- Hendelser offshore medfører at det opprettes pårørende senter i kommunen, vil involvere kommunal kriseledelse.
- Alvorlig hendelse ved krisesenteret i Sogn og Fjordane (vold og trusselsituasjoner)
- Kjemikalieutslipp/ brann i lokaler til næringsvirksomhet tett lokalisert med skole/ barnehage og boligområde.
- Brann i sentrum – tett trehusbebyggelse
- Industriulykke storulykkevirksomhet (EWOS, Fjordbase)
- Ammoniakklekkasje (tank 30 tonn) Florø sentrum.

3.3.3 Spesifikke farer/ hendelser for Gaular kommune

- Utrasing av lokalveier som er etablert på ustabile fjellhyller, Dalsfjorden og Viksdalsvannet

3.3.4 Spesifikke farer/ hendelser for Jølster kommune

- Alvorlig hendelse asylmottak (opprør, trusselsituasjoner, stor brann)
- Dambrudd (bruddvannføring)
- Brekalving med brå flom

3.3.5 Spesifikke farer/ hendelser for Naustdal kommune

- Brann sentrumsområdet
- Brann i høyhus – manglende høydemateriell – Felles brannvesen med Førde.

3.3.6 Felles hendelser for SIS-kommunene

Tabell 3-1 -Systematisert liste over farer identifisert under fareidentifikasjonen.

Farekategori	Uønsket hendelse	ID
A. Menneskers helse (helseberedskap)	Pandemi/epidemi	A1
	Sykdommer som smitter gjennom mat og vann	A2
	Redusert sykehusberedskap (sykehuset i Førde redusert/utligning)	A3
	Fravær av nødvendig hjelp til pleietrengende	A4
	Stor hendelse utenfor regionen som ramme innbyggerne sekundært (tsunami/ 22. juli mv.)	A5
	Pasient forsvinner	A6
	Feil i kommunal tjenesteproduksjon	A7
	Ulykker med masseskade	A8
B. Dyresykdommer	Utbrudd av alvorlig dyresykdom	B1
C. Kritisk infrastruktur	Svikt i kraftforsyning (lengre varighet)	C1
	Energiknapphet	C2
	Svikt i vannforsyning (lengre varighet)	C3
	Svikt i avløpshåndtering (lengre varighet)	C4
	Svikt i ekom-tjenester (tele og datakommunikasjon)	C5

Farekategori	Uønsket hendelse	ID
	Stengt vei pga. uvær (ras/ fare for ras). <i>Sårbare punkt:</i> <i>E39, Rv.5,</i>	C6
D. Akutt forurensning	Akutt forurensning land	D1
	Akutt forurensning sjø/vann <i>Sårbare punkt:</i> <i>Florø havn</i>	D2
E. Atomulykker, radonstråling og elektromagnetiske felt	Atomhendelse i utlandet med konsekvens for Norge.	E1
F. Flom	Flom i vassdrag <i>Sårbare punkt:</i> <i>Gaular,</i> <i>Jølstra</i> <i>Nausta,</i> <i>Stardalselva</i>	F1
G. Skred	Kvikkleireskred	G1
<i>Sårbare områder skred:</i> <i>Sande sentrum</i> <i>Skei</i> <i>Førde sentrum</i>	Jord- og flomskred	G2
	Steinsprang/fjellskred	G3
	Snøskred	G4
	Sørpeskred	G5
	Orkja – blokkutfall (lokalisert på sørsiden av Jølstravatnet)	G6
	Tonheimsnipa – blokkutfall (under overvåking) (lokalisert mellom Eikefjord og Grov)	G7
H. Ekstremvær	Storm / orkan	H1
	Ekstremnedbør	H2
I. Andre naturhendelser	Forventet havnivåstigning	I1
	Jordskjelv	I2
	Lange perioder med barfrost	I3
J. Brann	Brann i helseinstitusjon/ legesenter	J1
	Brann skole/ barnehage	J2
	Skogbrann	J3
K. Industriulykke	Håndtert som kommunevise hendelser der det er aktuelt	
L. Samferdselsulykke	Større trafikkulykke – buss, mange kjøretøy <i>Sårbare punkt: E39, Rv. 5</i>	L1
	Skipsulykke (brann, grunnstøting, kollisjon, skip i drift)	L2
	Ulykke med transport av farlig gods vei	L3

Farekategori	Uønsket hendelse	ID
	Ulykke med påfølgende brann i tunnel <i>Sårbare punkt:</i> <i>Rv. 5 – Naustdaltunnelen</i> <i>Rv. 5 – Stølsnestunnelen</i> <i>Rv. 5 - Fjærlandstunnelen</i>	L4
	Flyulykke knyttet til Flora lufthavn og Førde lufthavn, Bringeland	L5
M. Oppvekstsektoren	Ulykke med dødsfall/ alvorlig skade inne på skolens/ barnehagens område	M1
	Ulykke i forbindelse med turaktivitet skole/ barnehage – alvorlig skade/ dødsfall	M2
	Barn/ elev forsvinner	M3
	Ulykke med skoleskyss (buss, båt)	M4
N. Tilsiktede handlinger	Skyting pågå	N1
	Trusselsituasjon skole (gissel/ bombe)	N2
	Trusselsituasjon barnehage (gissel/ bombe)	N3
	Trusselsituasjon i barnevernsinstitusjon (gissel/ bombe)	N4
	Trusselsituasjon rådhus/kommunehus/NAV	N5
	Kidnapping av egne barn	N6
O. Svikt i kommunal kriseledelse	Kommunal kriseledelse ikke operativ	O1
P. Andre hendelser	Alvorlig kriminell handling utført av egne ansatte (underslag, overgrep mv.)	P1
	Alvorlig hendelse med turister på Jostedalsbreen – Sunnfjord turlag kan ha med seg opp mot 200 turister på breen.	P2
	Hendelser ved større arrangementer i kommunene. <i>Eksempelvis:</i> <i>Russetreff Sanden</i> <i>Føre internasjonale folkemusikkfestival</i>	P3

3.4 HENDELSER SOM IKKE ER TATT VIDERE TIL RISIKOANALYSER

Denne overordnede ROS-analysen har fokus på hendelser som gir konsekvenser for kommunens vurdering av forebyggende tiltak og beredskap.

Dette innebærer at hendelser som er identifisert som relevante i den innledende farekartleggingen, men som ikke oppfyller dette kriteriet, ikke omfattes av de etterfølgende risikoanalysene. Farene listet opp nedenfor er ikke analysert i forhold til risiko, men bør følges opp på et sektorbasert nivå i den enkelte kommune – der de kan være svært relevante, og til og med dimensjonerende for beredskapen:

- A6 – Pasient forsvinner
- B1 – Utbrudd av alvorlig dyresykdom
- C6 – Stengt vei pga. uvær
- I1 – Forventet havnivåstigning (håndtert i sårbarhetsvurderingen)

3.5 HENDELSER SOM ER SLÅTT SAMMEN

Noen av farene/uønskede hendelsene, identifisert gjennom den innledende farekartleggingen, er så like at de er slått sammen til én felles hendelse i risikoanalysene:

- A4 og A7 > Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende
- C1 og C2 > Svikt i kraftforsyning (lengre varighet, over 3 døgn)
- G1, G2, G3, G4, G5 > Større skred som rammer eller truer bebyggelse
- G6 og G7 > Blokkutfall
- H1 og H2 > Ekstremværhendelser
- A8, L1, L4, L5 > Ulykke med masseskade
- M1, M2 og M4 > Alvorlig skade/ dødsfall for barn/ elev i barnehage/ skole
- N1, N2, N3, N4 og N5 > Trusselsituasjon ved kommunal institusjon/ skole/ barnehage
- P2 og P3 > Alvorlig hendelse ved turistaktivitet/ større arrangement i regionen.

3.6 HENDELSER SOM VURDERES I RISIKOVURDERING

På bakgrunn av prosessen over er følgende fellehendelser vurdert for SIS-kommunene i vedlegg 1.

1. Pandemi/ epidemi
2. Sykdommer som smitter gjennom mat og vann
3. Redusert sykehusberedskap
4. Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende
5. Store hendelser utenfor regionen som rammer innbyggerne sekundært
6. Svikt i kraftforsyningen (lengre varighet over 3 døgn)
7. Svik i vannforsyningen (lengre varighet over 3 døgn)
8. Svikt i avløpshåndteringen (lengre varighet over 3 døgn)
9. Svikt i ekom-tjenester (lengre varighet over 3 døgn)
10. Akutt forurensning land
11. Akutt forurensning sjø/vann
12. Atomhendelse i utlandet med konsekvens for Norge og regionen
13. Flom i vassdrag
14. Større skred som rammer eller truer bebyggelse
15. Blokkutfall
16. Ekstreme værhendelser
17. Jordskjelv
18. Større brann i skole/barnehage
19. Større brann kommunal institusjon (helseinstitusjon/sykehjem)
20. Skogbrann
21. Ulykke med masseskade
22. Skipsulykke (brann, grunnstøting, kollisjon, skip i drift)
23. Ulykke med transport av farlig gods
24. Alvorlig skade/ dødsfall for barn/ elev i barnehage/ skole
25. Barn/elev forsvinner fra barnehage/ skole

- 26. Trusselsituasjon kommunal institusjon/ skole/ barnehage
- 27. Trusselsituasjon rådhus/ kommunehus/ NAV
- 28. Kommunal kriseledelse ikke operativ
- 29. Alvorlig kriminell handling utført av egne ansatte
- 30. Alvorlig hendelse ved turistaktivitet/ større arrangement i regionen.

4 Risikobilde SIS-kommune

4.1 RISIKOMATRISSE SAMLET

Tabell 4-1 - Risikomatrise samlet for SIS-kommunene – kategori liv og helse

	KONSEKVENNS				
SANNSYNLIGHET	1. Svært liten	2. Liten	3. Middels	4. Stor	5. Meget stor
5. Svært sannsynlig					
4. Meget sannsynlig	23		16		
3. Sannsynlig	11	3,5,7,8,10,20.	2,9,13,19,25	4,6,24,26,27,30	1,21,22
2. Moderat sannsynlig		28	18	14,29	
1. Lite sannsynlig			12,17		15

Tabell 4-2 - Risikomatrise for SIS-kommunene – kategori ytre miljø

	KONSEKVENNS				
SANNSYNLIGHET	1. Svært liten	2. Liten	3. Middels	4. Stor	5. Meget stor
5. Svært sannsynlig					
4. Meget sannsynlig		23	16		
3. Sannsynlig	1,2,3,4,5,7,9,19,21,24,25,26,27,30	6,8,13,20	10	11,22	
2. Moderat sannsynlig	18,29	14,28			
1. Lite sannsynlig		15,17			12

Tabell 4-3 - Risikomatrise for SIS-kommunene – kategori samfunnsverdi

	KONSEKVENNS				
SANNSYNLIGHET	1. Svært liten	2. Liten	3. Middels	4. Stor	5. Meget stor
5. Svært sannsynlig					
4. Meget sannsynlig		23		16	
3. Sannsynlig		3,5,8,20,21,26,27,30	2,4,9,13,24,25	1,6,7,10,11,19,22	
2. Moderat sannsynlig		28,29		14,18	
1. Lite sannsynlig				12,17	15

5

Konklusjon

5.1 KONKLUSJON HELHETLIG ROS-ANALYSE SIS-KOMMUNENE

De 5 kommunene i Samarbeidsforum i Sunnfjord – Førde, Gaular, Flora, Naustdal og Jølster har siden august 2013 og frem til juni 2014 gjennomført en god intern prosess som har resultert i en felles helhetlig ROS-analyse, i henhold til krav i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Kommunene har invitert eksterne aktører til å bidra i arbeidet og forankret ROS-analysen i planutvalgene i kommunene. Norconsult har vært prosessleder for kommunene i arbeidet med analysen.

Gjennom en bred innledende fareidentifikasjon ble det identifisert 30 utvalgte felles hendelser som har blitt gjenstand for en mer detaljert hendelsesbasert risikoanalyse. Kommunenes robusthet og sårbarhet er vurdert spesielt. I tillegg er det identifisert og vurdert særegne hendelser for den enkelte kommune.

Risikoanalysene av de uønskede hendelsene viser uakseptabel risiko (rød sone i risikomatrisen) for 10 av 30 hendelser i kategorien liv og helse, for tre av 30 hendelser i kategorien ytre miljø og for åtte av 30 hendelser i kategorien samfunnsverdi. Det forholdsvis høye tallet av hendelser med uakseptabel risiko kan forklares med at hendelsene er valgt ut i fra at de skal være av et slikt omfang at det medfører konsekvenser for, og involvering av kommunenes kriseledelse. Flere av hendelsene som er analysert vil også være utenfor kommunenes ansvar og kontroll, men kan ramme kommunene ut i fra deres beliggenhet og lokale forhold. En rekke av hendelsene, spesielt innenfor konsekvenskategori samfunnsverdi, ligger i gul sone, det vil si hendelser som krever et kontinuerlig fokus og særskilt vurdering om det kan iverksettes risikoreduserende tiltak.

Det er formulert risikoreduserende tiltak knyttet til uønskede hendelser som kommunene har et ansvar for å forebygge (sannsynlighetsreduserende) eller ha en beredskap for (konsekvensreduserende). Tiltakene for oppfølging av disse er identifisert i vedlegg 2 - Tiltaksplan. Da det vil være forskjeller knyttet til hvilke tiltak som er aktuelle for den enkelte kommune, og hvem som har ansvar for disse, vil den enkelte kommune måtte bearbeide denne tiltaksplanen videre på egenhånd etter at dette innledende arbeidet med analysen er avsluttet.

Vedlegg I: Risikoanalyser for hendelser som vurderes samlet for alle kommunene

1. PANDEMI/ EPIDEMI

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: En influensapandemi vil ikke være begrenset til kommunen, men berøre hele landet og større deler av verden. Smitten kommer til Norge gjennom persontrafikk over grensen. Tidligere var grensekommuner mer utsatt enn andre kommuner i Norge, men på grunn av endret reisemønster og den store økningen i flytrafikk de siste årene, er faren for spredning relativt jevnt fordelt over hele landet.

Fremtidsutvikling: Det er vurdert at verden rammes av en influensapandemi hvert 20. – 40. år. Høy grad av befolkningsvandring på tvers av landegrenser gjør at sannsynligheten for at en influensapandemi sprer seg til Norge er stor. Norske myndigheter har også vurdert dette som den hendelsen med høyest sannsynlighet på landsbasis de neste årene.

Det vurderes som sannsynlig at SIS-kommunene rammes av en influensapandemi.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: En influensapandemi kan i verste fall medføre stort tap av menneskeliv og gi store konsekvenser for helse forøvrig. Smitte sprer seg raskt, og det er trolig ikke vaksine klar før etter en viss tid etter utbruddet. I tillegg er det mange som trenger samme vaksine når den først kommer på plass. Hurtighet på spredning og tilgang på vaksine vil være avgjørende for konsekvens. Konsekvens av pandemi vurderes som svært stor.

Ytre miljø: En influensapandemi vil kun gi små konsekvenser for ytre miljø, i form av indirekte konsekvenser av at mange mennesker er syke på samme tid

Samfunnsverdier: En influensapandemi kan gi store konsekvenser for samfunnsverdier knyttet til håndteringen av pandemien og resultatet av denne. Innkjøp av vaksiner, stort antall personell til vaksiner og medisinsk behandling vil være kostnadskrevende. I tillegg vil mange mennesker være syke samtidig og dette innebærer stort sykefravær, både for de som er syke og for de som må være hjemme med omsorg for andre. Kritisk infrastruktur, kritiske samfunnsfunksjoner (kommunene) og det generelle dagliglivet vil få store utfordringer i å holde normal drift gående under en influensapandemi. Konsekvenser for samfunnsverdier i SIS-kommunene vurderes som store.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X							X			X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X						X				X

2. SYKDOMMER SOM SMITTER GJENNOM MAT OG VANN

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Sykdommer som smitter gjennom mat og vann. Eksempler på slike kan være:

- legionellasmitte,
- salmonellasmitte,
- e-coli, og
- sykdom som spres med overlegg, slik som miltbrannbakteriesmitte.

Smitte gjennom mat anses å kunne bli av mindre omfang og vær håndterbart i SIS-kommunene. Vannforsyningen kan være en smittekilde for denne type hendelser. Vannforsyningen i kommunene vurderes ikke som spesielt sårbar overfor dette. Et evt. slikt utbrudd vurderes til å være håndterbart.

Når det gjelder tilsiktet smittespredning og spredning av miltbrannbakterie, er dette så sjeldent i dag at en sannsynlighetsberegning generelt sett er vanskelig.

Fremtidsutvikling: Sannsynligheten for smittsomme sykdommer i fremtiden vil trolig øke dersom samfunnsutviklingen fortsetter slik den er i dag med økende internasjonal handel med matvarer, økt industrialisering av landbruket, stadig nye metoder for produksjon, oppbevaring og tilberedning av matvarer samt en generell økning i reiseaktivitet. Samtidig kan klimaendringer medføre økt utskylling av jordsmonn til drikkevannskilder og medføre endret råvannskvalitet.

Det vurderes som sannsynlig at SIS-kommunene får utbrudd av smittsomme sykdommer av et slikt omfang at kriseledelsen i kommunen blir involvert i håndteringen

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Smittsomme sykdommer gir først og fremst konsekvenser for liv og helse. Erfaringer viser at legionellasmitte har potensiale til å føre til flere dødsfall i løpet av kort tid. Det samme gjelder alvorlig smitte i drikkevann og matvarer. I tillegg blir ofte mange alvorlige syke, jf. Giardia utbruddet i Bergen i 2004. SIS-kommunene er forholdsvis oversiktlige og det vurderes at sykdommer som smitter gjennom mat og vann i hovedsak gir middels konsekvens for liv og helse i kommunen.

Ytre miljø: Smittsomme sykdommer vil kun gi svært liten konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: En slik situasjon kan gi store konsekvenser for samfunnsverdier knyttet til håndteringen av situasjonen og resultatet av denne, herunder ressurser for å identifisere smittekilde. Videre er behandling av slik sykdom kostnadskrevenende, og man vil også kunne ha behov for innkjøp av medisinsk utstyr både i kommunene og på sykehus. De materielle konsekvensene vurderes opp mot middels. I tillegg vil kommunene kunne oppleve omdømmetap dersom vannforsyningen er smitekilden.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	

3. REDUSERT SYKEHUSBEREDSKAP

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Situasjoner ved sentralsykehuset i Førde kan medføre redusert kapasitet/ beredskap ved sykehuset. Det kan være forhold som:

- Utbrudd av smittsomme sykdommer på sykehuset
- Manglende tilgang på personell
- Svikt i journalsystem/ IKT-systemer/ kommunikasjonssystemer
- Brann mv.
- Bortfall av vann og kloakk

Dette er situasjoner hvor sykehuset blir delvis utilgjengelig eller har sterkt redusert kapasitet over en viss tid. Sannsynligheten for at en slik hendelse kan utvikle seg til å bli så alvorlig at store deler eller hele sykehuset er utilgjengelig vurderes som sannsynlig.

Fremtidsutvikling: Muligheter for større spredning av multiresistente bakterier. Dette med bakgrunn i:

- mobil arbeidskraft kan føre til større spredning med multiresistente bakterier internt i sykehusene
- økende turisme kan føre til økning i antall pasienter med multiresistente bakterier og andre smittsomme sykdommer

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Pasienter vil ut fra behov måtte fraktes til andre sykehus, evt. overføres til kommunal helsetjeneste (tidligere utskrivning). Smittsomme sykdommer vil kreve større ressurser i form av isolat. Kan gå på bekostning av andre pasientgrupper som ikke får behandling. Videre kan smitte overføres til brukere og pasienter på sykehjem som følge av at pasienter overføres. Konsekvens vurderes som liten.

Ytre miljø: Ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdi: De materielle konsekvensene av en slik situasjon er eventuelt større belastning på kommunale helsetjenester, innkjøp av utstyr og økt bemanning slik at flere pasienter kan oppholde seg i hjemmet. Situasjonen vurderes som håndterbar for de fem kommunene og konsekvens settes til liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X				X				X		
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

4. FRAVÆR AV LIVSNØDVENDIG HJELP TIL PLEIETRENGENDE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Akutt sykdom kan medføre mangel på helsepersonell i kommunen og/eller mangel på vikarer som eksempelvis kan betjene medisinsk utstyr hos hjemmeboende pleietrengende.

Videre kan det også tenkes at ekstreme værforhold eller andre forhold som medfører brudd på veiforbindelser medfører at helsepersonell ikke kommer fram til hjemmeboende pleietrengende.

Det vurderes som sannsynlig at dette kan skje.

Fremtidsutvikling: Forventede klimaendringer økt hyppighet av ekstremvær og dermed større utfordringer med fremkommelighet, bortfalla av ekom-tjenester mv. I tillegg bor flere eldre hjemme lengre.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Fravær av livsnødvendig hjelp til hjemmeboende pleietrengende vurderes å kunne gi stor konsekvens for liv og helse.

Ytre miljø: Ingen konsekvens

Samfunnsverdier: Dersom det mangler helsepersonell med nødvendig kompetanse på medisinsk utstyr eller annen livsnødvendig hjelp, må de hjemmeboende pleietrengende evakueres fra sine hjem til sykehus eller tas inn i kommunens pleie- og omsorgsinstitusjoner der det er personell med nødvendig kompetanse. Det vurderes at dette kan medføre middels konsekvenser knyttet til samfunnsverdier.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	

5. STORE HENDELSER UTENFOR REGIONEN SOM RAMMER INNBYGGERNE SEKUNDÆRT

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Større hendelser uten for regionen kan også medføre konsekvens for kommunene dersom egne innbyggere er involvert. Eksempler på slike hendelser naturkatastrofer, terrorangrep (er flere bedrifter i regionen med utenlandsvirksomhet som også har norske ansatte), lokale grupper på tur i utlandet.

Det oppleves ofte at denne typen hendelser inntreffer i perioder der kommunal kriseledelse/kriseteam har svekket kapasitet (ferie/ høytidsperioder).

Fremtidsutvikling:

En tendens med flere større hendelser de siste tiåra, eks. tsunami, Utøya, brann i Gudvangatunnellen, i tillegg til at flere og flere hendelser utenfor regionen også krever lokal innsatt for pårørende og mottak av involverte.

Vanskelig å vurdere sannsynlighet for denne typen hendelser – men kommunenes beredskap bør ta høyde for at det kan skje. Sannsynlighet vurderes til sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Hendelser som omtales her kan som en direkte konsekvens medføre omfattende skader og dødsfall på personer hjemmehørende i kommunen (den konsekvens vurderes ikke her). Kommunene må håndtere denne type hendelser sekundært, oppfølging av pårørende, skadede personer som kommer hjem og krever lokal oppfølging.

Ytre miljø: Ingen konsekvens.

Samfunnsverdier: En slik hendelse vil i en periode medføre økt belastning på kommunalt helsevesen, kriseteam mv. Hendelsene kan dersom den omfatter mange hjemmehørende i kommunen også kreve innsats fra kommunal kriseledelse og ledelsen på enkelte enheter – skole, barnehage. Kommunal kriseledelse kan spesielt bli involvert i forhold til håndtering av media. Konsekvens vurderes som liten.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X				X				X		
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

6. SVIKT I KRAFTFORSYNING (LENGRE VARIGHET OVER 3 DØGN)

Drøfting av sannsynlighet:

Det er langvarig kraftutfall som vurderes her. Hendelser som medfører utfall i et større område i over 3 døgn.

Forhold i kommunene:

Utfall av kraftforsyningen kan skyldes naturgitte hendelser som trefall over ledninger, ising på luftnett, lynnedslag og konsekvenser av flom samt teknisk svikt/ brann i trafostasjoner. Videre kan og tilsiktede handlinger (sabotasje/ terror) mot infrastruktur, driftssentraler medføre langvarig bortfall. De hyppigste grunnene til utfall i Norge er naturgitte (f.eks. trefall over ledninger og lynnedslag) hendelser.

For SIS-kommunene er strømforsyning ivaretatt av lokale kraftselskap som og har kommunalt eierskap. I kommunene Førde, Jølster, Gaular og Naustdal er det Sunnfjord energi som står for forsyningen. Disse kommunene er også deleier i energiselskapet. For Flora er det SFE som er distributør. Både Flora og Naustdal kommuner er deleiere i dette kraftselskapet.

Begge kraftselskapene drifter eget forsyningsnett og har til sammen over 20 egne kraftstasjoner. I tillegg har begge selskaper egne entreprenøravdelinger som vil bidra til å kutte ned på reparasjonstid av linjenettet.

Det er vanskelig å fastsette sannsynlighet for utfall av kraftforsyning som er så omfattende og langvarig at det vil gi konsekvenser for samfunnet. Kraftforsyningen selv uttrykker et ønske om at alle kommuner skal beregne et utfall på tre til fire døgn i sentrale strøk og opp til 14 dager i spredt bebyggelse, og at et slikt scenario kan oppstå noe sjeldnere enn hvert 30. år. Hendelsen vurderes derfor som sannsynlig.

Fremtidsutvikling:

Forventede klimaendringer med mer ekstremvær vil kunne medføre hyppigere situasjoner der naturgitte hendelser medfører bortfall av kraftforsyning i lengre tid.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Strømbrydd over lengre tid kan gi store konsekvenser for liv og helse. Kommunene har forholdsvis dårlig dekning med aggregat på sykehjem omsorgsboliger. Kommunene har også en del hjemmeboende pleietrengende og noen er kritisk avhengig av strømbaserte medisinske apparater. Det er imidlertid kapasitet til å ta inn hjemmeboende på sykehjem i kommunene. Ved en slik situasjon vil heller ikke trygghetsalarmer hos hjemmeboende fungere. En konsekvens er og at mobilkommunikasjon vil falle ut relativt raskt så hjemmehjelpen kan få større kommunikasjons problemer.

Videre finnes det og en del bygninger, spesielt i sentrumsområdene som ikke har alternative oppvarmingskilder.

Vannforsyningen vil trolig rammes ved et langvarig strømbrydd, enten ved å føre til begrenset kapasitet og svekke tilgangen på drikkevann, slukkevann mv., eller redusere renskapasiteten hos vannverket. Avløpsvann kan også sige inn i rentvannrørene og føre til sykdom og epidemier.

Det kan oppstå problemer med etterfylling av drivstoff til nødstrømaggregater dersom bensinstasjoner ikke har egne aggregater som driver drivstoffpumpene.

Konsekvensene for liv og helse ved langvarig strømbrydd vinterstid kan bli stor.

Ytre miljø: Utfall av kraft kan gi konsekvenser for ytre miljø i form av svikt i avløpshåndtering. Konsekvensene for ytre miljø i dette området vurderes som liten.

Samfunnsverdier: Næringsvirksomhet som bank, industri og forretningsdrift er avhengig av kraftforsyning for å fungere. Disse vil derfor helt eller delvis settes ut av virksomhet ved langvarige utfall. Kraftkrevende industrivirksomheter og annen forretningsdrift vil lide store økonomiske tap i en slik situasjon.

Drift av kommunale institusjoner (sykehjem, omsorgsboliger mv.) vil bli vanskelig da det er dårlig dekning med aggregat. Førde har aggregat på sykehjem. Produksjon av mat ved institusjonene (storkjøkken) vil bli vanskelig.

Flora kommune har aggregat til sitt vannverk og hovedpumper og vil klare å opprettholde vannforsyning. De andre kommunene er avhengig av kapasitet i høydebasseng og vil ved langvarig brydd i strømforsyning også oppleve bortfall av vannforsyning. I snitt har kommunene ett til to døgn kapasitet, Førde har opptil 3 døgn kapasitet.

Førde kommune har aggregater på rådhuset og vil kunne opprettholde viktige funksjoner, herunder serverparken. Det samme gjelder Naustdal som har aggregat på viktige funksjoner. De øvrige tre kommunene har ikke aggregat og heller ingen avtaler om bistand med aggregater dersom denne type hendelse inntreffer. Dette medfører at å opprettholde kritiske kommunale funksjoner blir vanskelig.

Erfaring fra områder med langvarig strømbrydd viser at kommunikasjonsmulighetene faller bort veldig raskt. Dette medfører at det blir vanskelig å nå ut med informasjon til kommunenes innbyggere samt sikre internt kommunikasjon i egen organisasjon og mot andre bistands aktører.

Konsekvens vurderes å kunne bli stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X				X				X		
Samfunnsverdi			X						X				X

7. SVIKT I VANNFORSYNING (LENGRE VARIGHET OVER 3 DØGN)

Drøfting av sannsynlighet:

Denne hendelsen defineres til å gjelde utfall av vannverk for større områder. Mindre områder kan også rammes, men håndteres greit av ordinær beredskap og er vurdert i vannverkets egne ROS-analyser. Alle kommunene har utarbeidet ROS-analyser for vannforsyningen i henhold til krav fra Mattilsynet.

Forhold i kommunene: Flora kommune har aggregat på kritiske komponenter i produksjon og distribusjon av vannforsyning og vil således kunne opprettholde produksjon ved et langvarig strømbrydd. De øvrige kommunene har ikke det og vil således bare ha forsyning tilsvarende reserveforsyning (kapasitet i høydebasseng).

I tillegg til strømbrydd kan omfattende ledningsbrydd på større overføringsledninger medføre langvarig brydd. Enkelte overføringsledninger ligger utsatt til ned fjellside fra kilde til vannverk. Flora kommune har sjøledninger. Det er og en del områder i kommunene som ikke er forsynt via ringledningssystem og dermed kan et ledningsbrydd medføre et lengre bortfall av vannforsyning – spesielt vinterstid da det kan være lang reparasjonstid.

Forurensing av råvann, innsug på ledningsnett mv. er andre forhold som kan medføre svikt i vannforsyningen.

Fremtidsutvikling: Råvannskvaliteten er bra per i dag og det antas at den også vil være det i fremtiden. Klimaendringer med forventet økning i nedbør og ekstremnedbør kan medføre større utvasking av jordsmonn mv. i kildene. Dette kan medføre mer komplisert råvannskvalitet og større belastning på vannverkene. I tillegg vil perioder med barfrost og dyp tele kunne påvirke ledningsnett negativt.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Ved langvarig svikt er helseinstitusjoner svært utsatt i forhold til bl.a. pasientpleie, renhold og avløpshåndtering (sykehjem, sykehuset mv.). Øvrige abonnenter vil bli påført ubehag og til dels vanskelige forhold, uten at dette i et relativt kortvarig perspektiv antas å ha noen større betydning for folkehelsen. Det er noen mangler i forhold til kartlegging av sårbare abonnenter og kommunene har ikke laget beredskapsplan for nødvannforsyning.

Ytre miljø: Svikt i vannforsyningen antas ikke å ha større betydning for det ytre miljø.

Samfunnsverdier: Industri med stort vannforbruk i produksjonen vil måtte redusere eller midlertidig stenge produksjonen dersom man ikke har tilgang på vann. Brannvesenet vil ikke ha tilstrekkelig slokkevann dersom den kommunale vannforsyningen svikter. Svikt i vannforsyningen vil og medføre at avløpshåndtering kan bli vanskelig da det vil mangle vann til nedskylling i toaletter mv. Håndtering av hendelsen kan og påføre kommunene et omdømmetap.

Dette kan i verste fall medføre store konsekvenser.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X				X				X		
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X						X				X

8. SVIKT I AVLØPSHÅNDTERINGEN (LENGRE VARIGHET OVER 3 DØGN)

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Avløpsnettet i kommunene har generelt en tilfredsstillende kapasitet. Overløpssituasjoner inntreffer. Med brudd i strømforsyning, ekom vil det også bli stans i avløpshåndteringen. Svikt i avløpshåndteringen vurderes som sannsynlig.

Fremtidsutvikling: Forventede klimaendringer går i retning av mer og kraftigere nedbør som innebærer et økt press på ledningsnett og øvrige avløpsinstallasjoner.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Svikt i avløpshåndtering fører i svært få tilfeller til konsekvens for liv og helse. Det kan skje at badevann mv. blir forurenset pga. overløp fra avløpsstasjoner. Dette medfører som oftest mageproblem dersom kommunen ikke får varslet om dårlig vannkvalitet. Konsekvensen av dette vurderes som liten. Driftsoperatørene er daglig utsatt for smitte som de potensielt kan spre til tredjeperson. Gode rutiner og internkontrollsystem forhindrer at så skjer. Konsekvens vurderes totalt sett som liten.

Ytre miljø: Svikt over lang tid kan medføre konsekvens for ytre miljø. Erfaringsmessig må det svært store overløp over lang tid til før dette får noen større konsekvens for ytre miljø. Faktorer som påvirker dette er utslippets lokalitet og de naturlige forhold rundt utslippspunktet og resipientens størrelse og type (elv/innsjø/sjø). Konsekvens for området her vurderes som liten.

Samfunnsverdier: Konsekvens for samfunnsverdier er at den kommunale infrastrukturen ikke fungerer. Noe som i seg selv er alvorlig nok. Når det gjelder kostnader vil den i hovedsak knytte seg til evt. opprydningsarbeid og oppgraderinger for å ta unna økt mengde avløpsvann. Konsekvens vurderes som liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X				X				X		
Ytre miljø			X				X				X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

9. SVIKT I EKOM-TJENESTER (LENGRE VARIGHET)

Drøfting av sannsynlighet:

Begrepet "ekom" omfatter telekommunikasjon og IKT-systemer. Sviikt i kritiske ekom-systemer over lengre tid har som oftest årsak i naturhendelser som lynnedslag, flom eller sterk vind, teknisk sviikt som følge av brann eller kortslutning, eller villedede handlinger som cyberangrep, hærverk eller sabotasje. Solstorm er og en årsak som i fremtiden kan skape utfordringer i forhold til ekom-tjenester. Utfall av ekom-infrastruktur er også en av flere konsekvenser ved utfall av kraftforsyning over lengre tid. Det har de siste årene vært flere hendelser på landsbasis som har gjort at kritisk ekom-infrastruktur har falt ut og skapt problemer.

Alle kommunene bortsett fra Flora har samlet sine IKT-tjenester i en felles serverpark i Førde rådhus. Rådhuset er utstyrt med aggregat og batteri backup for og å kunne drifte serverparken. Det eksisterer ikke backup serverer for de mest kritiske systemer/informasjon på en annen lokalitet.

Det vurderes at en slik hendelse i SIS-kommunen er sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Utfall av ekom-infrastruktur kan gi konsekvenser for liv og helse dersom det samtidig er behov for livreddende hjelp på grunn av ulykke, sykdom e.l. og man ikke oppnår kontakt med nødetatene. Store avstander i regionen er med på å bygge opp under denne sårbarheten, da det kan være store avstander for å oppnå kontakt med andre. Elektronisk baserte journaler, pasientbehandlings-programmer og reseptbehandling, er utsatt og kan øke konsekvensene for liv og helse dersom ekom-systemer faller ut over lengre tid og man ikke får tilgang til disse.

Trygghetsalarmer kan og falle ut og eldre hjemmeboende kan ikke får varslet dersom noe inntreffer i hjemmet, dette kan medføre behov for hyppigere visitt hos hjemmeboende.

Konsekvenser for liv og helse vurderes som middels.

Ytre miljø: I slike situasjoner kan avløpssystemet gå i overløp på grunn av manglende samband til overvåking. Konsekvens vurderes å være liten.

Samfunnsverdier: Utfall av ekom-systemer gir hovedsakelig konsekvenser for samfunnsverdier i form av reparasjon eller erstatning av ødelagte komponenter. Langvarige utfall medfører og utfordringer for kommunal tjenesteproduksjon herunder også økonomiske konsekvenser. Ved bortfall av trygghetsalarmer må hjemmehjelp tjenesten vurderes lagt om med hyppigere tilsyn. Drift av vannforsyning kan og bli utfordrende dersom styringsinformasjon faller bort – manuell drift av vannbehandlingsanlegg. Kommunikasjon mot samarbeidspartnere, bistandsaktører utenfor regionen kan bli vanskelig. Det kan også bli en utfordring å nå ut med informasjon til kommunenes innbyggere. Konsekvens vurderes som middels.

Oppsummering

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	

10. AKUTT FORURENSNING LAND

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: De fleste hendelsene håndteres av brannvesenet/ IUA direkte uten at kommunal kriseledelse involveres. Det er lokalisert virksomheter i regionen med forurensningspotensial:

- Godstransport og omlasting/ lager (oljeprodukter, gass)
- Sentrallager for oljerelaterte produkter i Førde
- Sentrallager for produksjonsmidler (syre) i landbruket

Nedgravde oljetanker sees på som et mindre lokalt problem.

At det inntreffer svært store hendelser med akutt forurensning som ikke håndteres av brannvesenet med bistand fra IUA vurderes som middels sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: En hendelse med akutt forurensning vil trolig gi svært små direkte konsekvenser for liv og helse. Vannforsyning i SIS-kommunene vil ikke være spesielt utsatt ved en slik hendelse. Konsekvens vurderes som liten.

Ytre miljø: Potensielle forurensningskilder er registrert og kartfestet av DSB. Hendelser med akutt forurensning på land kan gi konsekvenser for dyre- og planteliv i området som omfattes av utslippet. Herunder kan og fisk og dyreliv i elv bli berørt dersom det er avrenning fra skadestedet. Basert på virksomhetene i regionen vurderes konsekvens til å være middel for ytre miljø. Regional miljøskade med restitusjonstid inntil 1. år.

Samfunnsverdier: Hendelser med akutt forurensning kan gi konsekvenser for virksomhet som rammes av forurensningen. I tillegg kan veistrekninger stenges på hendelsesstedet, noe som også kan føre til begrenset tap av samfunnsverdier. I tillegg kan det kreve store ressurser i forbindelse med opprydningsaksjon. Det vurderes derfor at konsekvensene for de materielle verdiene kan bli store.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X				X				X		
Ytre miljø			X					X				X	
Samfunnsverdi			X						X				X

11. AKUTT FORURENSNING SJØ

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Det er mye skipstrafikk i området. Både som går inn til kai, spesielt i Florø, men også som går i farleden forbi. Et uhell med noen av disse fartøyene med påfølgende utslipp vil kunne nå SIS-kommunene. Spesielt er Flora utsatt.

Det er og lokalisert nødhavn ved Botnaneset. Denne er vurdert som en god nødhavn til å ta inn skip med forurensningspotensial. Noe av grunnen til dette er at Kystverket har et av sine hoved depot for oljevern lokalisert på kai her. I tillegg finnes det noe oljevernressurser hos Fjordbase.

En hendelse med et grunnstøtt skip med påfølgende olje utslipp vil ganske raskt bli overtatt som en statlig hendelse og arbeidet vil bli ledet av Kystverket.

Sannsynligheten for en slik hendelse vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: En hendelse av denne type som omtalt over vil trolig gi svært små direkte konsekvenser for liv og helse.

Ytre miljø: Hendelser med akutt forurensning i sjø kan gi konsekvenser for sjøfugl, kystlinjen og liv i havet. Konsekvensene for ytre miljø kan ved omfattende ulykker bli store.

Samfunnsverdier: Denne type hendelser medfører ofte krevende og omfangsrike opprydningsaksjoner som krever lokale ressurser. En slik hendelse vil som nevnt over ganske raskt bli overtatt av Kystverket også bli definert som en statlig aksjon, dermed vil kommunene som er involvert få dekket sine dokumenterte utgifter. Men hendelsen kan medføre behov for omdisponering av resurser for en periode. Videre vil det kunne bli tap av funksjon for havn mens aksjonen pågår. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X			X					X		
Ytre miljø			X						X				X
Samfunnsverdi			X						X				X

12. ATOMHENDELSE I UTLANDET SOM FÅR KONSEKVENSN FOR NORGE OG REGIONEN

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Ingen kjente potensielle kilder i kommunene.

Forhold utenfor kommunene: Atomhendelser i utlandet og uhell med atomdrevne fartøy kan få konsekvenser for SIS-kommune.

Sverige har tre atomkraftverk med totalt ti reaktorer. Finland har to atomkraftverk med til sammen fire reaktorer og har ett nytt kraftverk under bygging. Sammen med Finland blir Sverige gjerne regnet som det landet i verden som i størst grad ivaretar behovet for sikker behandling og lagring av brukt brensel og radioaktivt avfall. Imidlertid kan en hendelse ved Sellafield-anlegget i England og flere av anleggene østover i Europa gi konsekvenser for Norge. Ved mange av disse anleggene er sikkerheten langt lavere og ved uheldig vindretning kan hendelser hos alle disse gi konsekvenser for Norge og SIS-kommunene.

Fremtidsutviklingen viser at antall atomkraftverk i Europa er økende. Samtidig er det også økende fokus på sikkerhet omkring radioaktive kilder og atomkraftverk.

Sannsynligheten for en alvorlig atomhendelse som påvirker SIS-kommune vurderes totalt som liten.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Store doser radioaktiv stråling er svært skadelig for mennesker. Store mengder radioaktivt avfall over store områder kan gi store konsekvenser for liv og helse, ikke minst på lang sikt. Konsekvensene kan være akutte stråleskader eller senskader som kreft, nedsatt forplantningsevne eller genetiske skader.

Ytre miljø: Radioaktiv forurensning kan gi konsekvenser for ytre miljø, særlig sårbare økosystemer. Slike konsekvenser er også ofte langvarige. Konsekvensene vurderes som svært store

Samfunnsverdier: Kortsiktige konsekvenser kan være stengte veier som følge av at områder er utsatt for store mengder radioaktiv stråling/ forurensning. Atomulykker kan også gi svært store konsekvenser for landbruket dersom næringsmidler blir forurenset, dette vil ha store konsekvenser i denne regionen tillegg kan redusert tillitt til egne produkter skape økonomisk tap. Konsekvensene for samfunnsverdier vurderes som store.

Ved en slik hendelse vil Statens strålevern gå inn å styre håndtering av hendelsen, men den kommunale beredskapen må iverksette og følge opp lokale tiltak som bestemmes sentralt.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse	X							X			X		
Ytre miljø	X									X		X	
Samfunnsverdi	X								X			X	

13.FLOM I VASSDRAG

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Faren for flom i SIS-kommunen er hovedsakelig knyttet til Jølstra og Anga (i Førde kommune), Nausta (i Naustdal kommune) og Gaula i (Gaular kommune) og mindre elver som brått kan flomme opp. Området er mest utsatt for flom høst og vinter. De mest omfattende flommene oppstår ofte i samband med mildvær med snøsmelting i høyereliggende områder sammen med nedbør.

Nedbørsflom og flomskred forekommer hovedsakelig i sideelver som vokser opp raskt.

Flom i tettsteder er en økende utfordring. Årsaken er sammensatt og knyttet til bl.a. mer nedbør, utbyggingsmønster/form og utfordringer knyttet til kapasitet på ledningsnettet for håndtering av overflatevann.

Fremtidsutvikling: NVE har utarbeidet estimat for hvordan vannføring og flommer vil endre seg på bakgrunn av klimaendringer. Tall for Sogn og Fjordane viser at vannføring for 200, 500 og 1000 års flom vil øke med mellom 20 og 40 prosent.

Sannsynligheten for flom i SIS-kommune som er så stor at den involver kommunal kriseledelse er vurdert til å kunne oppstå i gjennomsnitt hvert 10 – 100 år, og hendelsen er vurdert som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Flomsituasjoner blir som oftest varslet av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i forkant, slik at det er mulig å evakuere utsatte områder og gjennomføre nødvendige konsekvensreducerende tiltak for liv og helse langs de større vassdraga. I sideelvene kan det forekomme hurtigvoksende flommer. Slike lokale flommer er vanskeligere å forutse. Konsekvensene for liv og helse vurderes som middels.

Ytre miljø: Flomhendelser kan påvirke vannforsyningen ved at avløpsvann kan blande seg med drikkevann eller flom rammer nedgravde oljetanker/utsatt industri. Tiden fra dette skjer til det blir oppdaget anses som tilstrekkelig for å kunne iverksette nødvendige tiltak og varsle forbrukerne av vannet. Konsekvensene for ytre miljø vurderes som liten.

Samfunnsverdier: Flom kan gi konsekvenser for samferdselsanlegg (stengte veger), bygg langs vassdrag og påvirke vannforsyningen. I tillegg kan flom gi økonomisk tap som følge av arbeid med opprydding og utbedring av bygg og anlegg. Flomskadene kan gi tap av store samfunnsverdier.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X				X				X		
Samfunnsverdi			X						X				X

14. STØRRE SKRED SOM TRUER ELLER RAMMER BEBYGGELSE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: En rekke områder i kommunene er registrert som aktsomhetsområde for skred. Aktuelle hendelser er sørpeskred, steinsprang, jordskred og skred som følge av svakbruddsmasser (f.eks. kvikkleire). Snø- og løsmasser er vurdert som de mest aktuelle. Det er stor forskjell mellom kommunene, men både i Jølster og Førde er det bebygde område som kan være utsatt for skred. Skredhendelser på skrednett.no (se kartutsnitt under) viser en rekke skredulykker med dødsfall. Jølster, Gaular og Førde har flest registrerte hendelser med dødsfall.

Fremtidsutvikling: Prognoser med hensyn til fremtidig klima sier at det trolig blir med nedbør og hyppige perioder med ekstremnedbør, både sommer og vinterstid. Dette tilsier en økt sannsynlighet for ulike skredtyper, både på grunn av flere og mer intensive perioder med mye fuktighet i grunnen og flomsituasjoner som gjør at elver og bekker tar nye løp og skaper erosjon. I tillegg vil både inngrep som påvirker de naturlige vannveiene og gjengroing/hogst påvirke sannsynligheten for skred.

Nye områder som blir tilrettelagt for utbygging blir vurdert gjennom de ordinære rutinene for arealplanlegging.

Sannsynligheten for skred med konsekvens for bebygde områder vurderes som moderat sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

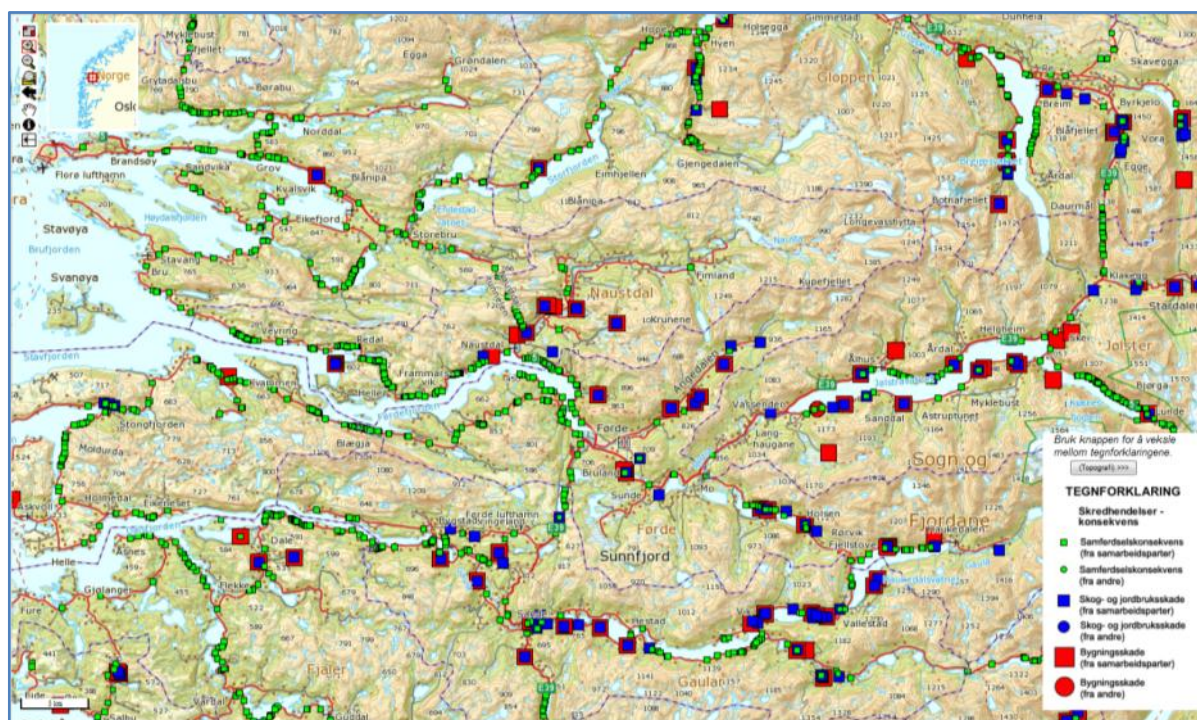
Liv og helse: Skred kan sjelden varsles, selv om man kan identifisere særlige aktsomhetsområder og være oppmerksomme i perioder med vedvarende nedbør. Konsekvensene vil være avhengig av hvilke område som blir rammet, om det er sårbare institusjoner. Skredhendelse er vurdert til å kunne gi stor konsekvens for liv og helse.

Ytre miljø: Skred gir kun små lokale miljøskader.

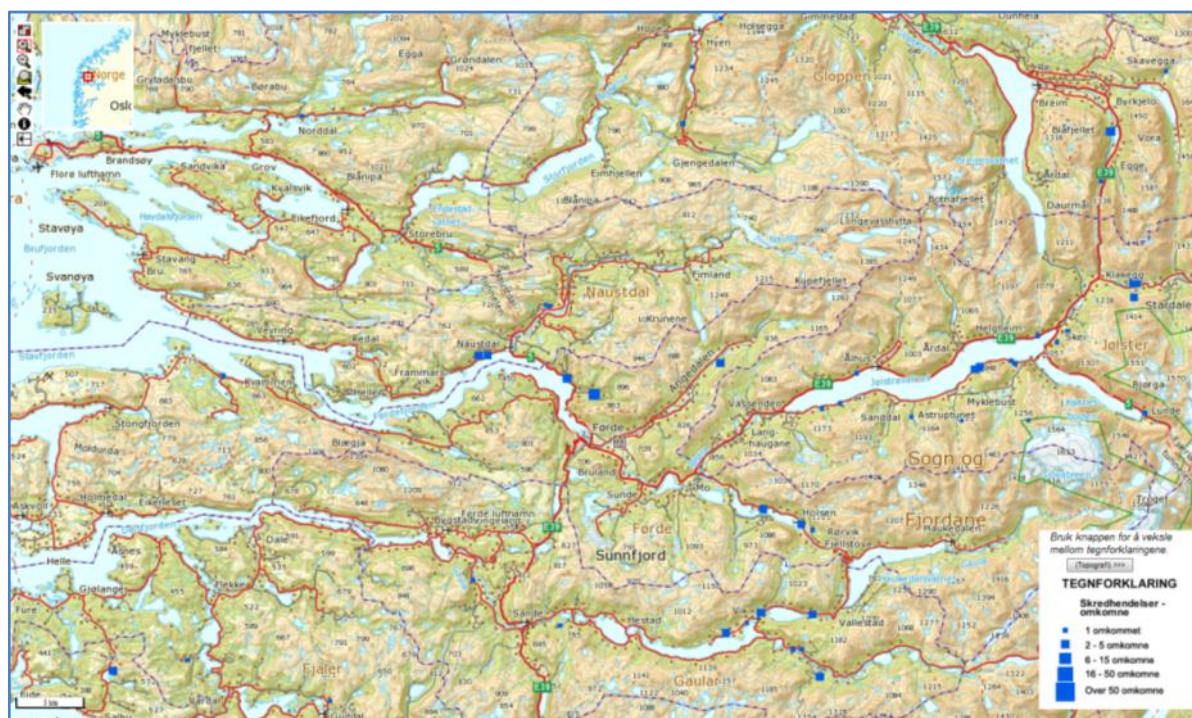
Samfunnsverdier: Store skredhendelser kan gi store materielle skader, når det skjer i bebygde områder eller går ut over kritisk infrastruktur som kraftforsyning, vannforsyning og veg. Tap av samfunnsverdier er både knytt til tap av bebyggelse og anlegg, opprydding og svikt i tjenestetilbudet/akutte funksjoner som følge av vanskelig fremkommelighet. Skredhendelser er vurdert til å gi stor konsekvens.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse		X							X			X	
Ytre miljø		X					X				X		
Samfunnsverdi		X							X			X	

Vedlegg 1 - Figur 1- Skredhendelser - konsekvens, kilde: skrednett.no

Vedlegg 1 - Figur 2 - Skredhendelser - omkomne - kilde: skrednett.no

15.BLOKKUTFALL

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Det er registrert tre større blokker som kan rase ut i regionen. Dette er: Orkja (sørsiden av Jølstravatnet), Tonheimsnipa (mellom Eikefjord og Grov) og Matbjøra (Fv. 610 ved Eldalsosen). Det er ikke noen overvåking av Orkja. Tonheimsnipa blir periodisk overvåket. Statens vegvesen har startet overvåking av Matbjøra.

Fremtidsutvikling: Fremtidige klimaendringer tilsier at det vil oppstå perioder med mer nedbør også ekstremnedbør. I henhold til uttalelser fra NVE er det ikke grunnlag for å si at klimaendringer medfører økt sannsynlighet eller fører til endringer i størrelse på fjellskred.

Sannsynligheten for blokkutfall vurderes som lite sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Dersom Orkja raser ut vil det medføre flodbølge i Jølstra vatnet som vil kunne true bebyggelse på nord-vestsiden av vatnet. Med ras fra Tonheimsnipa vil dette kunne ramme boligbebyggelse. Matbjøra vil i hovedsak ramme infrastruktur, fv. 610 og i mindre grad bebyggelse. I verstefall vil en slik hendelse kunne medføre meget store konsekvenser for liv og helse.

Ytre miljø: Denne type hendelser vil ikke ramme næringsvirksomhet med stort forurensningspotensial. Konsekvens vurderes som liten.

Samfunnsverdier: Denne type hendelser vil gi store materielle skader, særlig dersom skredet skjer i bebygd område eller går utover kritisk infrastruktur som kraftforsyning, vannforsyning og vei. Konsekvenser for samfunnsverdier vurderes til å kunne bli meget store.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse	X									X		X	
Ytre miljø	X						X				X		
Samfunnsverdi	X									X		X	

16. EKSTREME VÆRHEMDELSE

Drøfting av sannsynlighet:

Begrepet ekstreme værhendelser omfatter sterk vind/orkan og svært store nedbørsmengder over kort tid (intense regnskyl).

Forhold i kommunene: Mye nedbør vil i en del områder kunne medføre noe erosjonsutfordringer, men lite i mer tettbygde strøk. Sterk vind kan medføre skade på bygg og infrastruktur, spesielt veger er utsatt og kan medføre dårlig fremkommelighet. Strømforsyningen i området består og av mye høyspent som luftlinje som er utsatt i forhold til vind og trefall. Regionen har og nylig opplevd denne type hendelse gjennom ekstremværet Dagmar.

Fremtidsutvikling: Prognoser tilsier forventninger om økt nedbør i denne regionen mer ekstremvær. I vurderingene er det lagt til grunn at vintertemperaturen vil stige samtidig. Det er og ventet nedbørsøkning som er størst om høsten og vinteren.

Sannsynligheten for ekstreme værhendelser i SIS-kommunene vurderes bl.a. på bakgrunn av forventede endringer i klima som meget sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Ekstreme værhendelser vil ofte være varslet slik at man har mulighet til å gjøre konsekvensreduserende tiltak, eksempelvis evakuere personer fra skred- eller flomutsatte områder og andre sårbare grupper i områder som kan få konsekvenser av ekstreme værhendelser. Ekstreme værhendelser kan likevel få opp mot store konsekvenser dersom kraftforsyningen slås ut, det går skred i bebygde områder eller sårbare personer blir isolert på grunn av store vannmasser. Konsekvensene vil være størst ved ekstreme værhendelser i kalde perioder av året. Basert på tidligere erfaringer i regionen vurderes konsekvensene for liv og helse som middels.

Ytre miljø: Ekstreme værforhold kan gi miljøskader i form av omfattende trefall ved sterk vind, stormflo og bølgeoppskylling langs kysten, og flomsituasjoner. Konsekvenser for ytre miljø vurderes som liten.

Samfunnsverdier: Ekstreme værforhold kan gi store konsekvenser for kritisk infrastruktur ved utfall av kraftforsyningen og ekom-nett på grunn av trefall, lynnedslag, flomsituasjoner, ising på ledninger og problemer for vannforsyningen. I tillegg kan viktige hovedveger og veger til bygder bli stengt på grunn av trefall, flom, skred, store snømengder m.m. Inngrep i naturen i form av bekker som legges i rør, asfaltering og endringer av grunnen ved anleggsarbeid gjør at konsekvensene av ekstreme vær-situasjoner blir større og større. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse				X				X					X
Ytre miljø				X			X					X	
Samfunnsverdi				X					X				X

17. JORDSKJELV

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Dette området av Norge er av de plassene med mest jordskjelvaktivitet. I hovedsak gjelder dette skjelv som oppstår ute i sjøen. Disse er sjeldent så store at de i særlig grad merkes innover land. Sannsynligheten for at slike hendelser skal oppstå vurderes som liten.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Historisk sett har det ikke inntruffet så store skjelv at de har vært spesielt merkbare innover land i regionen. Således er det heller ikke noen spesielle erfaringer med konsekvenser av denne typen hendelser. Likefullt er en oppmerksom på den konsekvensen en slik hendelse kan medføre og konsekvens vurderes her til middels.

Ytre miljø: Dersom en slik hendelse påfører tankanlegg og andre virksomheter med forurensningspotensial skade, vil et jordskjelv kunne medføre konsekvens for ytre miljø. Konsekvens vurderes som liten – lokale miljøskader.

Samfunnsverdier: Konsekvenser her gjelder i hovedsak dersom det oppstår skade på kritisk infrastruktur, veg, VA-anlegg, strømforsyning mv. I tillegg vil det kunne oppstå behov for opprydding i etterkant. Dersom vegnettet blir skadet vil fremkommeligheten i regionen bli svekket. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse	X							X			X		
Ytre miljø	X						X				X		
Samfunnsverdi	X								X			X	

18. STØRRE BRANN I SKOLE/ BARNEHAGE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: En større brann i skole/ barnehage inntreffer forholdsvis sjeldent. Noe av bakgrunnen for dette er type aktivitet som foregår i disse bygningene samt godt brannforebyggende arbeid. Dette er også tilfelle for SIS-kommunene. Av hendelser de senere år der det oppstår brann i skole/ barnehagebygninger har disse vært påsatt. Sannsynligheten for en større brann i skole/ barnehage vurderes som moderat.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Konsekvensen av en brann er avhengig av evnen til selvevakuering, hvor fort brannen sprer seg og utrykningstid til brannvesen. Brann som inntreffer nattestid med personer som overnatter i bygninger har størst potensial til å forårsake store konsekvenser for liv og helse. Elever og barnehage barn gjør ikke det. Denne type bygninger brukes og til overnatting i forbindelse med arrangement men da kreves det ekstra sikringstiltak – den type hendelse omfattes ikke her. Konsekvens vurderes som middels.

Ytre miljø: Hendelsen vurderes å ikke medføre konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Den største konsekvens for denne hendelsen vurderes til å være for samfunnsverdier. En større brann kan medføre tap av bygninger og dermed behov for alternativ drift over lengre tid. Konsekvens vurderes til stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse		X						X				X	
Ytre miljø		X				X					X		
Samfunnsverdi		X							X			X	

19. STØRRE BRANN I HELSEINSTITUSJON/ SYKEHJEM

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: En større brann i helseinstitusjon (sykehjem) inntreffer forholdsvis sjeldent på landsbasis. Det er til dels jobbet mye med brannforebygging, herunder seksjonering av bygninger, i alle kommunene selv om dette er noe varierende. Sannsynligheten for en større brann i helseinstitusjon/ sykehjem vurderes som moderat. Årsaker til at en slik brann oppstår kan eksempelvis være lynnedslag, brann i elektrisk apparat eller ildspåsettelse mv.

Sannsynligheten for en slik brann vurderes som moderat.

Det bemerkes her at mindre branntilløp som kan oppstå med en hyppigere sannsynlighet enn det som er lagt til grunn her er vurdert i brannvesenets og/eller helsesektorens egen ROS-analyse.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Konsekvensene for liv og helse vil være størst i institusjoner med overnatting hvor de som oppholder seg der trenger assistanse for å evakuere, spesielt sykehjem, omsorgsboliger. Konsekvens for denne type hendelse avhenger i svært stor grad av brannforløpet. Det er noe usikkerhet i regionen om lokalt brannvesen tilfredsstillende utrykningskravet på ti minutter til alle slike bygninger, dette må undersøkes nærmere og evt. iverksette ytterligere brannsikringstiltak. Konsekvensene for liv og helse vurderes til middels.

Ytre miljø: Medfører ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Den største konsekvensen for denne hendelsen vurderes til å være for samfunnsverdier. En større brann kan medføre tap av bygninger og dermed behov for alternativ drift over lengre tid. Alternativ drift for et sykehjem kan være komplisert. Konsekvensen vurderes til stor. Videre kan en slik hendelse og medføre omdømme tap for kommunene dersom hendelsen ikke håndteres på en god måte. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X						X				X

20.SKOGBRANN

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Forhold som kan skape skogbrann i SIS-kommunene er lynnedslag, skogbruksmaskiner, friluftsliv (grilling, bål m.m.), trefall over høyspentledninger eller bevisst ildspåsettelse. Sannsynligheten for skogbrann øker i tørre perioder. Det samme gjelder i perioder med sterk vind og ved lyn og torden.

Forventet fremtidsutvikling: Beregninger om fremtidens klima sier at det vil bli fuktigere, noe som i utgangspunktet vil redusere faren for skogbrann. Samtidig vil det også bli hyppigere forhold med sterk vind som øker sannsynligheten for at mindre branner utvikler seg til å bli store skogbranner. Hyppigheten av værforhold som fører med seg fare for lynnedslag er også forventet å være økende.

Det er liten erfaring med denne type hendelser i regionen. Sannsynligheten vurderes som middels.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Skogbrann utvikler seg med ulik hastighet, alt avhengig av hvor tørt området er, vindstyrke og vindretning i områdene. I mange tilfeller vil man ha tid til å evakuere beboere i området som er utsatt. Dette gjelder imidlertid ikke alltid, og det kan være slik at det befinner seg mennesker i utsatte områder og ikke kjenner til dette. Eksempelvis gjelder dette turgåere. I tillegg kan slukkemannskaper få helseplager av se store røykmengdene i en skog-/lyngbrann, og i verste fall miste livet om vindretningen snur brått eller brannen utvikler seg uforutsigbart. Dette er de mest ekstreme konsekvensene. Historisk sett medfører ikke skog-/lyngbrann i Norge spesielt store konsekvenser for liv og helse. Konsekvensene for liv og helse vurderes som liten.

Ytre miljø: Skog-/lyngbrann kan føre til store skader på ytre miljø lokalt og gi lang restitusjonstid. Dog strides fagfolkene om konsekvensene ved skog-/lyngbrann er bra eller dårlig for biologisk mangfold. Dette med bakgrunn i at enkelte arter forsvinner fra skogen, men og at nye arter etablerer seg i områder hvor skog-/lyngbrann har herjet. Konsekvens for ytre miljø vurderes som liten.

Samfunnsverdier: Ved skogbrann vil man prioritere liv og helse før samfunnsverdier i slukkingsarbeidet. Slukkingsarbeid ved denne type hendelser kan være komplisert og vanskelig. Skogbrann vurderes å kunne medføre liten konsekvens for samfunnsverdier i form av tap av skog, stengte veier, ødelagte kraftlinjer og ekom-nett, og skade på bebyggelse. I tillegg kommer kostnader til slukkingsarbeid.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X				X				X		
Ytre miljø			X				X				X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

21. ULYKKE MED MASSESKADE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Denne hendelsen omfatter store alvorlige hendelser i regionen som medfører mange involverte og skadede personer. Det kan eksempelvis være større trafikkulykker, fly ulykke, hendelser i forbindelse med skipstrafikk og i forbindelse med arrangement i regionen. Sannsynligheten for at regionen rammes av en slik større ulykke vurderes som sannsynlig.

Førde har størst sannsynlighet for å bli omfattet av denne type hendelse så lenge fylkets største sykehus er lokalisert her. Ved en slik hendelse vil mange skadde kunne bli transport hit som en avlastning for Haukeland sykehus.

Fremtidsutvikling: Det er en stadig økning i trafikkmengder både på veg, luft og sjø som kan bidra til økt sannsynlighet for denne type hendelse. Samtidig som utbygging av vegnettet bidrar til økt trafikksikkerhet. Videre er det et økende antall festivaler/ arrangementer i regionen.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Hendelse med tittel ulykke med masseskade sier seg selv har en alvorlig konsekvens for liv og helse. Her vurderes hendelser som kan medføre mange dødsfall og skadde. I tillegg til håndtering av pårørende. Konsekvens vurderes som svært stor.

Ytre miljø: Hendelsen har ikke konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdi: Konsekvens for samfunnsverdi i denne type hendelser knytter seg i hovedsak til lokal håndtering av lettere skadde og evakuerte. Det kan og bli aktuelt å avlaste sykehuset med håndtering av lettere skadde dersom kapasiteten der blir sprengt. Dette kan dreie seg om mange personer også personer som ikke forstår norsk, engelsk mv. Kommunene vil og måtte bistå med håndtering og innkvartering av pårørende som oppsøker sine forulykkede. Konsekvens vurderes som liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X							X			X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

22. STØRRE SKIPSULYKKE (BRANN, GRUNNSTØTING, KOLLISJON, SKIP I DRIFT)

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Regionen har en stor andel skipstrafikk til og fra, spesielt gjelder dette for Flora kommune. I tillegg er det stor trafikk som seiler i hovedleden forbi regionen. Brannvesenet i Flora håndterer hendelser i yrkestrafikken i snitt annen hvert år. De hendelsene som vurderes her er svært store hendelser som kan medføre at kommunal kriseledelse blir involvert i håndteringen, det kan skyldes eksempelvis store forurensningshendelser, mottak av mange evakuerte, håndtering av mange pårørende mv. Konsekvensen for en slik hendelse vurderes som sannsynlig.

Fremtidsutvikling:

Det er et uttalt ønske om å flytte mer av godstrafikken over fra veg til båt og bane. Dette vil kunne bidra til økt skipstrafikk også i dette området.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Denne hendelsen medfører for liv og helse i hovedsak konsekvens for mannskap om bord i skip som forulykker. Dersom skipet forliser kan en slik hendelse medføre svært store konsekvenser. Likefullt er ikke dette noe en kommune skal være forberedt på å håndtere på egen hånd.

Denne type hendelse vil i liten grad påvirke tredje person i regionen utover evt. pårørende som blir berørt dersom lokale båter er involvert i hendelsen.

Ytre miljø: En slik hendelse kan medføre akutt forurensning – se og hendelse 11 Akutt forurensning sjø.

Samfunnsverdi: Konsekvens for samfunnsverdi i denne type hendelser knytter seg i hovedsak til lokal håndtering av lettere skadde og evakuerte mannskaper, passasjerer mv. Dersom det er et cruiseskip, hurtigruta el.l. som havarerer kan dette dreie seg om svært mange personer som må håndteres og tas vare på. Kommunen vil måtte bistå med håndtering og innkvartering av pårørende som oppsøker sine forulykkede.

Lokalt brannvesen vil og bli involvert i redningsaksjon med bistand fra nasjonale ressurser. Konsekvens vurderes til å være stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X							X			X
Ytre miljø			X						X				X
Samfunnsverdi			X						X				X

23. ULYKKE MED TRANSPORT AV FARLIG GODS

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Det foretas transport av farlig gods i kommunene, både som gjennomgangstrafikk og til mottakere i kommunene. Erfaringsvis er det på landsbasis meldinger om vel 70 alvorlige hendelser av denne type (tallet omfatter både vei og bane). En hendelse som er av et slikt omfang at kriseledelsen involveres, vurderes som sannsynlig for de fem kommunene.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Ulykker med transport av farlig gods får sjelden store konsekvenser for liv og helse, spesielt for tredje person. Det vurderes at hendelsen vil kunne få svært liten konsekvens for liv og helse.

Ytre miljø: En slik hendelse medfører ofte mindre lokale punktutslipp på veg, men det kan bli større utslipp til sjø. Konsekvensen vurderes til å kunne bli liten.

Samfunnsverdier: En ulykke med transport av farlig gods kan medføre stengt vei i en kortere periode (6 timer) og et begrenset oppryddingsarbeid, evt. med masseutskifting. Konsekvens vurderes til liten for samfunnsverdier.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse				X		X					X		
Ytre miljø				X			X					X	
Samfunnsverdi				X			X					X	

24.ALVORLIG SKADE/ DØDSFALL FOR BARN/ ELEV I BARNEHAGE/ SKOLE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Hendelsen inkluderer hendelser inne på skole/ barnehages område, ved turaktivitet og skyss (buss, båt) til fra skole. En del av disse hendelsene er av en slik art at de ikke alltid kan forebygges fullt ut.

Kommunene er opptatt av utforming av skoler og barnehagers uteområdet. Det skal foreligge godkjenning etter Miljørettet helsevern og det finnes rutiner for oppfølging av lekeplassforskriften.

Et personale ved skoler og barnehager som er aktivt tilstede er også med på å forebygge denne type hendelser. Dette gjelder spesielt når skoleklasser mv. er på tur.

Sannsynligheten for at dette inntreffer vurderes til sannsynlig

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Konsekvens for den dette gjelder direkte er stor, men for hele organisasjonen er den mindre. Konsekvens settes til stor.

Ytre miljø: Hendelsen har ingen konsekvens for ytre miljø

Samfunnsverdier: Det må iverksettes et arbeid for oppfølging av pårørende og andre involverte; lærere, barnehagepersonell, medelever mv. Kommunens omdømme blir påvirket ut fra hvordan kommunen håndterer denne type hendelser. Konsekvens vurderes til middels.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	

25. BARN/ ELEV FORSVINNER FRA BARNEHAGE/ SKOLE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Det kan oppstå situasjoner der barn/ elever forsvinner fra barnehage/ skole. Dette kan være når barnehagen/ skoleklassen er på tur, eller fra uteområdet. Sannsynligheten for at dette inntreffer vurderes som moderat.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: En slik forsvinning kan i verste fall gå alvorlig galt dersom vedkommende ikke finnes. Det hører derimot til sjeldenhetene at barn omkommer i slike situasjoner. Likefult kan det vinterstid med dårlig vær bli påført alvorlige skader. Konsekvens vurderes som middels i dette tilfellet. Men kommunen er oppmerksom på at det i verste fall kan medføre dødsfall.

Ytre miljø: Hendelsen medfører ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: I en slik situasjon vil det bli iverksatt en større leteaksjon med bruk av alle tilgjengelige resurser. Barnets familie, skoleklasse/ barnehage som vedkommende tilhørte mv. vil trenge særskilt oppfølging. Kommunens omdømme vil og bli satt under svært stort press ved en slik hendelse da dette vil ha stor media oppmerksomhet umiddelbart. Konsekvens vurderes som middels.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	

26. TRUSSELSITUASJON KOMMUNAL INSTITUSJON/ SKOLE/ BARNEHAGE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Tilsiktede handlinger i institusjoner omhandler trusselsituasjoner og andre alvorlige tilsiktede handlinger i kommunal helseinstitusjon, skole, barnehage og barnevernsinstitusjon. Det finnes eksempler på at det har vært bombetrusler mot skoler andre steder i Norge, ingen konkrete erfaringer i denne regionen. Trusselsituasjoner mot helseinstitusjoner uten alvorlig utfall er registrert også her. En slik hendelse vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Tilsiktede handlinger kan medføre tap av menneskeliv, spesielt i situasjoner der en person tar i bruk våpen. Det kan også oppstå større psykiske etterreaksjoner hos de som er berørt av en slik type hendelse. (sjokk/traume/sykemeldinger/ vanskeligheter med å komme tilbake på jobb). Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: Hendelsen vil ikke gi konsekvenser for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Hendelsen vil kun gi små konsekvenser for samfunnsverdier. Konsekvensene vil være i form av medisinsk og psykososial oppfølging av rammede personer. Konsekvens settes til liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

27. TRUSSELSITUASJON RÅDHUS/ KOMMUNEHUS/ NAV

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Tilsiktede handlinger mot Rådhus/ NAV omhandler trusselsituasjoner og andre alvorlige tilsiktede handlinger. Det er en trend til at denne type hendelser oftere inntreffer og NAV hadde vel 135 svært alvorlige slike hendelser totalt på landsbasis i fjor. Hendelsen vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Tilsiktede handlinger kan medføre tap av menneskeliv, spesielt i situasjoner der en sinnsforvirret person tar i bruk våpen eller hendelsen håndteres på feil måte, lokaler er feil tilrettelagt mv. Det kan også oppstå større psykiske etterreaksjoner hos de som er berørt av en slik type hendelse. (sjokk/traume/sykemeldinger/ vanskeligheter med å komme tilbake på jobb). Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: Hendelsen vil ikke gi konsekvenser for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Hendelsen vil kun gi små konsekvenser for samfunnsverdier. Konsekvensene vil være i form av medisinsk og psykososial oppfølging av rammede personer. Videre kan det ta noe tid før normal drift er gjenopprettet og således vil en kunne ha en periode uten full tjenesteproduksjon. Konsekvens settes til liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

28. KOMMUNAL KRISELEDELSE IKKE OPERATIV

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Robusthet i kommunal kriseorganisasjon og god organisering bidrar til at denne hendelsen ikke inntreffer. Med god organisering mens og at det eksisterer mulighet for å drifte over lengre tid, herunder ressurser for avløsning. Det kan imidlertid tenkes situasjoner med akutt sykdom, stor ferieavvikling, tap av beredskapsrom/-lokalitet, at deler av kriseledelsen er rammet av den oppståtte hendelsen som gjør at kommunal kriseledelse ikke er operativ. Videre vil erfaring og myndighet til de som utgjør kriseledelsen være en medvirkende faktor til hvor operative de klarer å være. Sannsynligheten vurderes å være moderat.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Kommunene har gode driftsrutiner ute i organisasjonene, dermed vurderes det at det i mindre grad vil merkes at kriseledelsen ikke er operativ det første døgnet. Konsekvens for liv og helse vil i liten grad bli påvirket av dette da nødetatene vil håndtere en slik akutt fase på egen hånd dersom kommunal kriseledelse ikke er operativ. Konsekvens vurderes som liten.

Ytre miljø: Konsekvens for ytre miljø vurderes som liten.

Samfunnsverdier: Dersom kriseledelsen ikke er operativ og hendelsen ikke blir håndtert slik befolkningen, media mv. forventer vil det kunne medføre omdømmetap for kommunen. Det kan og skje at samfunnsverdier går tapt dersom kommunen ikke er i stand til å håndtere hendelser med skade på egen infrastruktur raskt nok. Konsekvens vurderes som liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse		X					X				X		
Ytre miljø		X					X				X		
Samfunnsverdi		X					X				X		

29. ALVORLIG KRIMINELL HANDLING UTFØRT AV EGNE ANSATTE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Dette er en hendelse som er svært vanskelig å vurdere sannsynligheten for. Det omfatter hendelser der kommunens egne ansatte begår alvorlige kriminelle handlinger av voldelig, seksuell eller økonomisk karakter, eksempelvis overgrep mot elever/ barn i skole/barnehager og andre brukere innenfor barnevernet, institusjoner mv.

Det er satt sannsynlighet for at dette kan inntreffe er vurdert til moderat.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Alvorlig handling utført overfor personer på institusjon, eldre/ barn og unge kan i verste fall medføre tap av liv. I tillegg vil en slik hendelse kunne påføre den utsatte for store psykiske belastninger som krever oppfølging over lang tid i etterkant.

Når det gjelder økonomiske kriminalitet overfor brukere, kommunen vil dette være tragisk for den som begår handlingen og dens familie.

Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: Hendelsen vurderes ikke å ha konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Denne type hendelse er først og fremst alvorlig for den som utsettes for handlingen. Kommunalt kriseteam vil være en viktig ressurs i forhold til oppfølging. For samfunnsverdier kan det være vanskelig for kommunene å gjenopprette normal drift. Dårlig håndtering av en slik hendelse vil også være svært skadelidende for omdømme. Kommunen kan og bli påført økonomisk tap i forbindelse med hendelser knyttet til underslag mv. Konsekvens vurderes som liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse		X							X			X	
Ytre miljø		X				X					X		
Samfunnsverdi		X					X				X		

30. ALVORLIG HENDELSE VED TURISTAKTIVITET/ STØRRE ARRANGEMENT I REGIONEN.

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunene: Kommunene har et rikt turisttilbud, herunder: brevandring, ekstremsport – elverafting Jølstra, toppturer i tillegg til at det er flere større arrangementer/ festivaler i regionen med mange tilreisende. Det arrangerer også et større russearrangement på vårparten som samler russ fra hele regionen i Naustdal kommune. At det skal inntreffe en alvorlig hendelse under denne type arrangement, med en større gruppe turister mv. vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Hendelsen omfatter eksempelvis alvorlig sykdom/ smitte som spres seg, alvorlig kriminell handling, ulykker som medfører flere skadde turister mv. Denne type alvorlige hendelser har en høy konsekvens når den først inntreffer. Konsekvens settes til stor.

Ytre miljø: Hendelsen har ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: I en slik hendelse vil det ofte være kommunenes kriseteam som vil måtte håndtere hendelsen i forhold til oppfølging av de involverte. Dersom det omfatter hendelser med mange skadete, spesielt dersom det er utenlandske turister, må kommunen og kunne håndtere pårørende som kommer til område for å være nær sine familiemedlemmer. Konsekvens for samfunnsverdi vurderes som liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

Vedlegg 2: Handlingsplan

Det er etablert et forslag til handlingsplan med tiltak for å håndtere funn i risikovurderingen videre. Tiltakene er identifisert og bearbeidet av alle arbeidsgruppene i møte den 20. mars 2014. For den enkelte kommune vil det i det videre arbeidet med helhetlig ROS-analyse være viktig å gå gjennom denne handlingsplanen og prioritere tiltakene ut fra det den enkelte kommune ønsker å ha størst fokus på. Kommunen må også ta stilling til når tiltakene skal være utført og hvem som er ansvarlig. På bakgrunn av dette kan handlingsplanen være ulik for SIS-kommunene. Nummerering av tiltakene følger hendelsenes nummerering fra vedlegg 1.

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
1 Pandemi/ epidemi					
1-1	Det er under utarbeidelsen ny Nasjonal pandemiplan som skal ferdigstilles i løpet av 2014. Denne vil legge retningslinjer for kommunale pandemiplaner. Kommuneplan pandemi revideres når nasjonal plan foreligger.			Nasjonale helsemyndigheter/ Kommunen	
2 Sykdommer som smitter gjennom mat og vann					
2-1	Oppdaterte rutiner og prosedyrer Kommunen som vannverkseier må sørge for gode oppdaterte rutiner og prosedyrer for å unngå at egen vannforsyning er kilde for slik smittespredning. Kommunale institusjoner må også ha rutiner og prosedyrer for å hindre ytterligere spredning.			Kommunen	
2-2	Ha en oppdatert og øvet smittevernplan			Kommunen	
2-3	Ha en oppdater og øvet beredskapsplan for kommunens kriseledelse som gjør den i stand til å håndtere slike hendelser.			Kommunen	
4 Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende					
4-1	Som en del av pandemiplanen vil det utarbeides reserveliste over personell inkludert varslingsliste og plan for omdisponering. Denne vil også inkludere mulig bistand fra frivillige organisasjoner (eks. Røde kors) som kan benyttes.			Kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
4-2	Vurdere å etablere et system/ avtale der kommunene kan hjelpe hverandre med personell i slike situasjoner. Dette må være et system som inneholder klare retningslinjer for hvordan det kan iverksettes og varsling av behov skal foregå.			Kommunen	
4-3	Etablere nødvendig backup, mindre aggregat for utplassering, for drift av elektromedisinsk utstyr. Denne type drift må det øves på.			Kommunen	
4-4	Utarbeide plan for å ta pleietrengende hjemmeboende inn under kommunal omsorg – til sykehjem, andre lokaler f.eks. hotell, skoler, forsamlingslokaler mv.	Vil også være et viktig tiltak for hendelsene: <i>Langvarig strømbortfall</i> <i>Svikt i ekom-tjenester</i>		Kommunen	
4-5	Vurdere behov for å inngå avtaler med bedrifter/ enkelt personer for alternative transportmuligheter.			Kommunen	
4-6	Vurdere behov for reservesenger som vil kunne øke kapasitet ved sykehjemmene.			Kommunen	
5 Store hendelser utenfor regionen som rammer innbyggerne sekundært					
5-1	Vurdere å inngå avtaler mellom SIS- kommunene for evt. å yte bistand i beredskapsarbeidet dersom en kommune er spesielt hardt rammet.			Kommunene	
5-2	Gjennom kommunalt beredskapsarbeid sørge for robusthet i kommunal kriseledelse og kriseteam (øvelser).			Kommunen	
5-3	Vurdere samarbeid med sykehusets kriseteam – kan være en ressurs og støtte for kommunale kriseteam.			Kommunen/ Helse Førde	
5-4	Vurdere interkommunalt samarbeid om kriseteam/ barnevernsvakt for å sikre operative team i regionen, (gjelder spesielt i høytider og ferier)			Kommunene	
6 Svikt i kraftforsyningen (lengre varighet over 3 døgn)					

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
6-1	Vurdere eksisterende dekning på nødstrømsaggregat, herunder behov for utvidelse av kapasitet eller anskaffelse av aggregat til bygg/ funksjoner som ikke er dekket i dag. Herunder og tilrettelegge for drift vha. aggregat.	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelse <i>Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende</i>		Kommunen	
6-2	Vurdere inngåelse av avtaler mellom aktuelle samarbeidsparter lokalt og interkommunalt – matvarebutikker, drivstoffleverandører mv. Dette for å sikre kommunen tilgang til varer i denne type situasjoner.			Kommunen	
6-3	Utarbeide plan for/ vurdere anskaffelse av utstyr for alternative kommunikasjonsløsninger, herunder utarbeide rutiner for bruk: - VHF-samband, jaktradio - Sattelitelefon (Jølster, Gaular og Naustdal har) - Inngå avtaler med samarbeidspartnere (Norsk Radio Relæ Liga, Røde Kors)	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene: <i>Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende</i> <i>Bortfall ekom-tjenester</i>		Kommunen	
6-4	Utarbeide kommunal beredskapsplan for en slik situasjon inkl. - plan for evakuering. - Informasjonsplan/ befolkningsvarsling	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene <i>10-3,12-1,13-7, 14-4</i>		Kommunen	
6-5	Utarbeide og vedlikeholde oversikt over sårbare grupper	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelse <i>Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende</i>		Kommunen	
6-6	Utarbeide prioritert liste over sårbare bygninger for prioritert innkobling/ sonevis utkobling.			Kommunen i samarbeid med energi selskapet	
6-7	Inngå avtale om bistand mellom kommunen og det lokale Røde Kors for bistand i beredskapsarbeidet (personell og andre ressurser)	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene: <i>Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende</i> <i>Bortfall ekom-tjenester</i>		Kommunen	
6-8	Anskaffe mindre drivstoff tanker – som kan brukes som mindre depot/ og kanner til å etterfylle mindre tanker/ aggregater mv.			Kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
7 Svik i vannforsyningen (lengre varighet over 3 døgn)					
7-1	Kartlegge behovet for og anskaffe nødstrømsaggregat til pumpestasjoner.			Kommunen	
7-2	Vurdere å inngå avtale med tankbileiere for fylling av høydebasseng dersom det er brudd i ledning.			Kommunen	
7-3	Utarbeide beredskapsplanverk som minimum omfatter: - rasjonering av drikkevann - distribusjon av nødvann (levering av vann utenom ordinært distribusjonsnett). Herunder må også sårbare abonnenter kartlegges. - reparasjonsarbeid for brudd på hovedvannledning			Kommunen	
8 Svikt i avløpshåndteringen (lengre varighet over 3 døgn)					
8-1	Kartlegge behov og vurdere anskaffelse av mindre aggregater som kan benyttes på pumpestasjoner i avløpsnettet. (Dette tiltaket gjelder spesielt kommunene som har overløp til mindre vassdrag)			Kommunen	
9 Svikt i ekom-tjenester (lengre varighet over 3 døgn)					
9-1	Utarbeide rutiner for å opprettholde kontakt med hjemmeboende pasienter – muligheter for nabovarsel, alternativt samband og hyppigere tilsyn.	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelse <i>Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende</i>		Kommunen	
9-2	Utarbeide plan for flytting av viktige kommunale tjenester innen bygninger hvor det er tilgang til tele/IKT og strøm			Kommunen	
9-3	Forberede og ha system for å kunne ta i bruk manuelle rutiner og medisinkort			Kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
9-4	Utarbeide plan for/ vurdere anskaffelse av utstyr for alternative kommunikasjonsløsninger, herunder utarbeide rutiner for bruk: - VHF-samband, jaktradio - Sattelitelefon telefon (Jølster, Gaular og Naustdal har) - Inngå avtaler med samarbeidspartnere (Norsk Radio Relæ Liga, Røde Kors)	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene: <i>Fravær av livsnødvendig hjelp til pleietrengende</i> <i>Svikt i kraftforsyningen</i>		Kommunen	
9-5	Gjennomføre øvelse som omhandler bortfall av kommunikasjon.(samøvelse kommuneledelse – nødetater – andre samvirkeaktører/ samarbeidspartnere)			Kommunen	
10 Akutt forurensning land					
10-1	Utarbeide rutiner for oppfølging og vedlikehold			Kommunen/ IUA og private aktører	
10-2	Utarbeide nødvendig beredskapsplanverk, herunder gjennomføre øvelser og ha tilstrekkelig utstyr for sanering.	Tiltak også for hendelse <i>Akutt forurensning sjø/vann</i>		Kommunen/ IUA	
10-3	Utarbeide kommunalt planverk for evakuering og befolkningsvarsling.	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene <i>6-4,12-1,13-7, 14-4</i>		Kommunen	
11 Akutt forurensning sjø/vann					
11-1	Utarbeide nødvendig beredskapsplanverk, herunder gjennomføre øvelser og ha tilstrekkelig utstyr for sanering.	Tiltak også for hendelse <i>Akutt forurensning land</i>		Kommunen/ IUA	
12 Atomhendelse i utlandet med konsekvens for Norge og regionen					
12-1	Varsling – Utarbeide beredskapsplan for befolkningsvarsling.	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene <i>6-4,10-3,13-7, 14-4</i>		Statens strålevern/ kommunen	
12-2	Rådgivning – Beredskapsplan for videreformidling av råd til innbyggerne			Statens strålevern/ kommunen	
12-3	Måling – Utarbeide nødvendige rutiner for måling			Statens strålevern/ kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
12-4	Rutiner for iverksetting og oppfølging av vedtak angående restriksjoner ved matproduksjon, husdyrhold, slaktedyr – rutiner for dette			Statens strålevern/ kommunen	
12-5	Utarbeide tilstrekkelig beredskapsplanverk for evakuering. Inkludert restriksjoner og avgrensinger av tilgang til områder som er forurenset.			Statens strålevern/ kommunen	
13 Flom i vassdrag					
13-1	Identifisere utsatte områder gjennom arbeid med kommunal arealplanlegging. Etablere tilstrekkelige hensynsoner der dette mangler.			Kommunen	
13-2	Gjennom aktiv arealplanlegging og bruk av hensynssoner innføre byggeforbud i utsatte områder.			Kommunen	
13-3	Gjøre vurdering av, planlegge og opparbeide alternative vannveier.			Kommunen/ NVE	
13-4	Utarbeide rutiner for gjennomføring av tilsyn og vedlikehold av innsnevring i vassdrag, stikkrenner og avløp.			Kommunen	
13-5	Vurdere behovet for og inngå avtaler med entreprenører for rask respons	Gaular har avtale		Kommunen	
13-6	Planlegging av tiltak for å ta bort «propper» som demmer opp elv. Identifisere sårbare punkter for slike propper.	Beredskapsplan – kontaktpunkter mot NVE mv.		Kommunen/ NVE	
13-7	Utarbeide plan for evakuering og befolkningsvarsling	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene 6-4,10-3,12-1,14-4		Kommunen	
13-8	Gjennomføre beredskapsøvelse med flom som tema.			Kommunen	
14 Større skred som rammer eller truer bebyggelse					
14-1	Identifisere utsatte områder gjennom arbeid med kommunal arealplanlegging. Etablere tilstrekkelige hensynsoner der dette mangler.			NVE / kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
14-2	Iverksette sikringstiltak for kritiske områder også allerede utbygde områder.	<i>Iverksette en interkommunal diskusjon for å ha retningslinjer rundt dette – iverksettelse av sikringstiltak. Tas opp i felles plangruppe.</i>		Kommunen/ tiltakshaver	
14-3	Gjennom aktiv arealplanlegging og bruk av hensynssoner innføre byggeforbud i utsatte områder. For allerede utbygde områder vurder krav om fraflytting.	<i>Iverksette en interkommunal diskusjon for å ha retningslinjer rundt dette – iverksettelse av sikringstiltak. Tas opp i felles plangruppe.</i>		Kommunen	
14-4	Etablere beredskapsplan for informasjon og befolkningsvarsling.	Dette tiltaket vil også ha betydning for håndtering av hendelsene 6-4,10-3,12-1, 13-7,		Kommunen	
14-5	Etablere beredskapsplan for evakuering/ stenging av områder som kan bli rammet av skred.			Kommunen, NVE, Fylkesmannen,	
15 Blokkutfall					
15-1	Identifisere utsatte områder, kartlegging gjennom kommunalt arealplan arbeid. Etablere hensynssoner.			NVE/ kommunen	
15-2	Vurdere behov og muligheter for sikring av kritiske områder			NVE/ kommunen	
15-3	Gjennom aktiv arealplanlegging og bruk av hensynssoner innføre byggeforbud i utsatte områder. For allerede utbygde områder vurder krav om fraflytting.			Kommunen	
15-4	Vurdere behov for og evt. iverksette overvåking.			NVE/ kommunen	
15.5	Etablere beredskapsplan for evakuering/ stenging av områder som kan bli rammet av blokkutfall.			NVE/ kommunen	
16 Ekstreme værhendelser					

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
16-1	Gjennom aktiv arealplanlegging etablere hensynsoner for områder som kan være spesielt utsatt for ekstremvær, byggeforbud i enkelte områder. Herunder også vurdere mulige fremtidige hendelser.			Kommunen	
16-2	Utarbeide planer for gjennomføring av tiltak for sikring av kritiske områder.			Kommunen/ tiltakshaver	
18 Større brann i skole/barnehage					
18-1	Utarbeide tilstrekkelige brannrutiner (branninstruks) som definerer ansvar, inkl. årlig branntilsyn. Oppfølging av pålegg etter tilsyn.			Kommunen	
18-2	Vurdere behov for ytterligere brannforebyggende tiltak med sprinkling av bygg, benytte materiale som er brannhemmende, seksjonering av bygg, fjerning av brannfarlig materiale, branntetting, slukkeutstyr, mv.			Kommunen	
18-3	Gjennomføre jevnlige brannøvelser sammen med brannvesen			Kommunen	
18-4	Ha system for opplæring av ansatte og barn/elever (inkl. slukkeutstyr)			Kommunen	
18-5	Utarbeide kommunale vedlikeholdsplaner for bygg og følge disse opp.			Kommunen	
18-6	Utarbeide Tiltakskort når brann oppstår – håndtering av hendelsen – del av beredskapsplanen.			Kommunen	
18-7	Gå gjennom alternativ drift etter at en slik hendelse har inntruffet. Identifisere tilgjengelige alternative areal som kan benyttes slik at drifta kan holde frem (ha avtale).			Kommunen	
18-8	Kommunalt ansvar for private barnehager/fylkeskommunale enheter – kommunalt ansvar å påse at disse har alternative driftsmåter. Ha dialog med Private barnehager angående planer for alternativ drift.			Kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
18-9	Etablere gode rutiner for å ha oversikt over hvem som er i bygningene – spesielt SFO (Krav om protokollføring – gjelder både barn og ansatte skoler/barnehager).			Kommunen	
19 Større brann kommunal institusjon (helseinstitusjon/sykehjem)					
19-1	Vurdere behov for ytterligere brannforebyggende tiltak med sprinkling av bygg, benytte materiale som er brannhemmende, seksjonering av bygg, fjerning av brannfarlig materiale, brannetting, slukkeutstyr, mv.			Kommunen	
19-2	Utarbeide tilstrekkelige branninstrukser med opplæringsplan/info/øvelser - personale og, brukerne. Forebyggende tiltak med regelmessig informasjon og øvelser.			Kommunen	
19-3	System for automatisk brannvarsling – med brannvarsling i alle bygg med direktekobling/varsling til alarmsentral. Adresserbar varsling i større bygg evt. i alle bygg.			Kommunen	
19-4	Evakueringsplan – merkede rømningsveier, markeringslys ved strømbrydd. Lokale å evakuere til dersom det blir aktuelt. Samleplass ved evakuering mv.			Kommunen	
19-5	Plan for alternativ drift – kort-/ langsikt – samarbeid internt i regionen og med nabo kommuner.			Kommunen	
20 Skogbrann					
20-1	Utarbeide rutiner for informasjon til publikum – forebygging i tørrværsperioder.			Kommunen	
20-2	Vurdere egen avtale/ samarbeid med Airlift for bruk av helikopter ved skogbrann.			Kommunen	
21 Ulykke med masseskade					

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
21-1	Etablere og Interkommunale samarbeidsavtaler innenfor beredskap ved denne type hendelser, inkluder psykososialt kriseteam.			Kommunene	
21-2	Samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner (røde kors mv.).			Kommunen	
21-3	Utarbeide beredskapsplaner for opprettelse av mottakssenter/ pårørendesenter.			Kommunen	
21-4	Gjennomføre samøvelse med Helse Førde			Kommunene/ Helse Førde	
23 Ulykke med transport av farlig gods					
23-1	Ha høy vedlikeholdsstandard på vegnettet			Kommunen/ Fylkeskommunen/ SVV	
23-2	IUA – Må ha ressurser for gjennomføring av trening og investering i utstyr.			Kommunen/ IUA	
23-3	Ha beredskapsplanverk som er dekkende for denne type hendelse			Kommunen/ IUA	
23-4	Varslingsplan for omkjøring			Statens vegvesen	
24 Alvorlig skade/ dødsfall for barn/ elev i barnehage/ skole					
24-1	Kommunale rutiner for kontroll av lekeapparater			Kommunen	
24-2	Rutiner for å unngå å komme opp i alvorlige hendelser (transport, turer, farlige stoff, friminutt – tilsyn på uteområde mv.)			Kommunen	
24-3	Utarbeide tiltakskort for håndtering av denne type hendelser. (Varsling av kommunal ledelse)			Kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
24-4	Vurdere å utarbeide prosedyrer for håndtering av vold på skole (elev – elev, elev – lærer, utenforstående som kommer inn på skolen).			Kommunen	
24-5	Utarbeide rutiner for debriefing	Også tiltak ved hendelse <i>Trusselsituasjon kommunal institusjon/ skole/ barnehage</i>		Kommunen	
25 Barn/elev forsvinner fra barnehage/ skole					
25-1	Utarbeide rutiner for å unngå å komme opp i alvorlige hendelser – HMS-system til skole/ barnehage, varslingsrutiner (tidsdifferensiert på når foresatte skal varsles) (Gode rutiner ved skolene for å registrere hvem som er tilstede) Dele informasjon mellom kommunene på gode rutiner og prosedyrer.			Kommunen	
25-2	Utarbeide tiltakskort for håndtering av denne type hendelser. Varsling av kommunal ledelse, varsling politiet. Dele informasjon mellom kommunene på gode rutiner og prosedyrer.			Kommunen	
26 Trusselsituasjon kommunal institusjon/ skole/ barnehage					
26-1	Etablere et tett samarbeid med politi. Avtaler og tilgang til politi.			Kommunen/ Politiet	
26-2	Tverrfaglig samarbeid i kommunen/ krisesenter – gjøre felles avklaringer på hvordan forholde oss til personer i risikogrupper, personer i vanskelige livssituasjoner. Oppfølging og kjennskap til personer – se faretegn og kunne forebygge.			Kommunen/ Krisesenter	
26-3	Konfliktdempende forebyggende aktivitet			Kommunen	
26-4	Kompetanseheving/ øvelser – kompetanse og kontinuitet i organisasjonen			Kommunen	
26-5	Gjennomføre øvelser for potensielle enheter - øvelsesplan			Kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
26-6	Gode rutiner/ tiltakskort for håndtering av situasjonen			Kommunen	
26-7	Utarbeide rutiner for debriefing.	Også tiltak ved hendelse <i>Alvorlig skade/ dødsfall for barn/ elev i barnehage/ skole</i>		Kommunen	
27 Trusselsituasjon rådhus/ kommunehus/ NAV					
27-1	Etablere alarmsystem på kontor, herunder rutiner for testing av system.			Kommunen	
27-2	Gå gjennom og vurdere innredning og rom utforming Montere fast bord Ikke ha løse gjenstander på kontoret Ha rømningsvei ut av rommet			Kommunen	
27-3	Rutiner og plan for gjennomføring av opplæring av nyansatte/ øvelser/ kursing av ansatte - Hvordan håndtere ustabile mennesker			Kommunen	
27-4	Bakvakt når man kan forvente uønsket adferd Rutiner for å unngå gjennomføring av «risiko» møter uten at to ansatte personer er tilstede. Bakvakt kan være: Politi Andre ansatte ved kontoret.			Kommunen	
28 Kommunal kriseledelse ikke operativ					
28-1	Rutiner for informasjon og opplæring av ansatte			Kommunen	
28-2	Sørge for en robust kriseberedskap med godt beredskapsplanverk. Herunder etablere plan for gjennomføring av beredskapsøvelser.			Kommunen	
28-3	I kommunalt beredskapsplanverk innarbeide rutiner for varslingsplan av Fylkesmannen,			Kommunen	
28-4	Vurdere enda tettere beredskapssamarbeid med de øvrige SIS-kommunene			Kommunen	

Tiltak nr.	Tiltak	Merknad	Prioritet (1-5)	Ansvar	Frist
28-5	Identifisert annen lokasjon å drifte kriseledelsen fra.			Kommunen	
29 Alvorlig kriminell handling utført av egne ansatte					
29-1	Forebygging - fokus på etikk i kommunale enheter – hva er rett og galt.			Kommunen	
29-2	Gode rutiner og prosedyrer som reduserer/ hindrer mulighetene for mislighold – innkjøpsrutiner – offentlige anskaffelser			Kommunen	
29-3	Sørge for et godt og velfungerende avvikssystem			Kommunen	
29-4	Etablere system for å kunne varsle og motta varsler om ikke akseptabel atferd.			Kommunen	
29-5	Skadeavgrensende tiltak: tiltakskort for håndtering av situasjoner rundt tyveri, økonomisk kriminalitet, seksuelle overgrep utført av egne ansatte. Oppfølging.			Kommunen	
30 Alvorlig hendelse ved turistaktivitet/ større arrangement i regionen.					
30-1	Utarbeide rutiner som sikrer at arrangører informerer kommunen om rutiner og ansvar (evakueringsplan, sanitet, vakthold, ledelse/ kommunikasjon.) Krav om ROS-analyse for store arrangement, jf. veiledning fra DSB.			Kommunen	
30-2	Smittevernplan må håndtere hendelser under denne type arrangement.			Kommunen	
30-3	Utarbeide rutiner som sikrer at kriseteam varsles om arrangementet			Kommunen	

Vedlegg 3: Risikoanalyse for spesifikke hendelser Førde kommune

Hendelser som er vurdert for hver enkelt kommune er ikke oppsummert i risikomatrise som vist i kap. 4. Men oppsummering av analysen er gjengitt for hver enkelt hendelse i dette vedlegget.

A) STØRRE HENDELSE VED VIDEREGÅENDE SKOLER/ HØGSKOLEN

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen:

Ansvar for rutiner for krisehåndtering i slike virksomheter ligger på skoleeieren, dvs. fylkeskommunen eller staten.

Imidlertid, ved en større hendelse vil kriseledelsen i den kommunen institusjonen ligger få et ansvar for å koordinere krisehåndteringen i den første fasen. I en senere fase vil skoleeier og vertskommunen (Førde) ta ansvar for ansatte og elever hjemmehørende her, mens ansvaret for ansatte/elever fra andre kommuner må ligge hos eier og hjemkommunen til de berørte. Derfor er det mange som vil bli berørt i slike situasjoner.

Førde har vi pr 01.08.14 to videregående skoler, en fagskole og en høgskole.

Erfaring viser at ulykker og tragiske hendelser kan skje ved videregående/høgskole like ofte eller sjeldent som eksempelvis ved en ungdomsskole.

Alle fire har pt. interne rutiner som tar sikte på å håndtere ulykker og hendelser internt innenfor rammen av egen virksomhet, men ingen har rutiner på hvordan kriser som setter den enkelte skoleledelse ut av funksjon, eller krever støtte fra det kommunale apparatet, skal håndteres.

Erfaring viser (nå sist fra Årdal videregående) at den kommunale kriseledelsen blir helt sentral i koordinering når kriser som rammer videregående skoler og høgskoler skal håndteres.

Sannsynligheten for at en slik hendelse inntreffer er vurdert til å være liten.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Avhengig av type situasjonen – men kan få få/mange døde/sårede da intensjonen med slike aksjoner ofte er å ramme andre men tilfeldig.

Ytre miljø: Liten konsekvens for miljø med mindre det er hendelser som ødelegger bygninger.

Samfunnsverdier: Hendelser her kan medføre større belastning på kommunale helsetjenester og det kan påvirke daglig drift i kommunen. Det kan også påvirke omdømme til kommunen avhengig av hvordan situasjonen blir håndtert.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse		X						x				X	
Ytre miljø		X					X				X		
Samfunnsverdi		X						X				X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Jevnlig gjensidig informasjon om hverandre sitt beredskapsplanverk.	Kommunen/ den enkelte skole
Samøvelse (Invitere skolene med på kommunen sine interne øvelser)	Kommunen
Avklare behov for kommunal støtte til skolen om aktuelle situasjoner skulle oppstå	Kommunen
Avklare ansvarsområder ved en krisesituasjon.	Kommunen/ den enkelte skole
Se og tiltak for fellehendelse nummer 26.	

B) ALVORLIG HENDELSE ASYLMOTTAK

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Førde er vertskommune for Bergum mottakssenter med 120 faste plasser. Ved senteret er det personer fra over 20 ulike nasjoner. Senteret er sentralt plassert i Førde – midt i et større boligområde som kan føre til at flere blir sekundært berørt dersom noe skjer ved senteret. Samtidig har nødetater kort utrykningstid, som kan være med på å redusere konsekvens dersom noe inntreffer.

I tillegg er det mindre bofellesskap etablert rundt om i kommunen/ sentrum eksempelvis på Steinen – dette er med på å gjøre forholdene mindre oversiktlige.

Fremtidsutvikling: Mottakssenteret er godt etablert i kommunen, og vil trolig også være et tilbud i fremtiden, det ligger og inne muligheter for en økning av antall plasser i forhold til dagens antall.

Sannsynligheten for en alvorlig hendelse ved asylmottaket vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Alvorlige hendelser som kan inntreffer her kan i verst fall medføre omfattende skader og dødsfall på personer bosatt på mottaket. Spesielt dersom det blir uroligheter og opprør ved senteret.

Mottaket har en utforming der beboere er plassert i flere bygningskompleks, noe som kan være konsekvensreduserende dersom det oppstår brann ved mottaket.

Dersom det oppstår perioder med uro ved senteret kan dette også skape utrygghet for øvrige beboere i området. Konsekvensen er vurdert som middels.

Ytre miljø: Denne type hendelser har ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: En slik hendelse vil øke belastningen på kommunale helsetjenester og muligens også på brannvesenet. Videre kan kommunen måtte bruke ressurser på å gjenskape trygghet blant øvrige innbyggere som bor i området. Konsekvens for samfunnsverdi er vurdert som liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Jevnlig gjensidig informasjon om hverandre sitt beredskapsplanverk.	Kommunen/ Asylmottak
Brannforebyggende tiltak	Kommunen
Koordinere mottakssenter ved større hendelser/evakueringer	Kommunen
Avklare behov for kommunal støtte til Asylmottaket ved en krisesituasjon	Kommunen
Avklare ansvarsområder ved en krisesituasjon.	Kommunen
Etablere god kontakt med asylmottaket i «fredstid»	Kommunen

C) BEBYGGELSE UNDER MARIN GRENSE - UTGLIDNING

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Førde har en marin grense på ca. kote 58 m.o.h. Det meste av bebyggelsen i tettstedet Førde er under marin grense og bygd på skrånende terreng.

Fremtidsutvikling: Økt nedbør kan føre til utvasking av marine masser.

Sannsynligheten for en slik hendelse vurderes som moderat.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Dersom en hendelse med utglidning, kvikkleireskred vil bygninger kunne rase ut. Spesielt dersom hendelsen skjer nattetid kan liv gå tapt. Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: Hendelsen vurderes å kunne medføre liten konsekvens for ytre miljø. Kan påføre skade på nedgravde oljetanker, overgrunnstanker mv.

Samfunnsverdier: En slik hendelse vil sette stort press på kommunal kriseledelse. Herunder må kommunen bistå med å skaffe alternativt og midlertidig bosted for de berørte, informasjonshåndtering mv. I tillegg vil både infrastruktur og bygninger bli påført skade. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse		X							X			X	
Ytre miljø		X					X				X		
Samfunnsverdi		X							X			X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Det bør vurderes å utarbeide en terrenganalyse i samsvar med pkt 5 i NVE veiledning 7/2014., samt befaring i samsvar med pkt. 6 s.22 i kap. 4.5 i samme veiledning.	Kommunen
En slik terrenganalyse vil ventelig redusere de områdene som teoretisk kan bli utsatt for et (kvikkleire) områdeskred vesentlig. Slik kan kommunen identifisere de områdene som trenger særlig aktsomhet, og en får mer målrettet grunnundersøkelser i plan og byggesakene.	
Krav til grunnundersøking før en tillater bygging under marin grense.	Kommunen

D) STØRRE INDUSTRIULYKKE VED STORULYKKEVIRKSOMHET

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: I Førde er det lokalisert en storulykkevirksomhet – drivstoffdeponi Erdalen.

Større hendelser (storulykker) inntreffer sjeldent, men mindre hendelser kan oppstå på anlegget hyppigere.

Anleggets tekniske tilstand og virksomhetens fokus på risikostyring og risikoreduksjon er med på å forebygge at denne type hendelser skjer.

Sannsynligheten for at en større hendelse ved storulykkevirksomheten inntreffer vurderes som lite sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Det er ikke lokalisert mange boliger rundt eller i nærheten av dette anlegget, men det vil likevel være behov for oppretting av sikkerhetssone rundt anlegget dersom noe skjer og handlingsrommet tillater det. Evakuering av nærområde vil bli iverksatt umiddelbart. Utrykningstid for nødetater vil og påvirke konsekvens.

Konsekvens for liv og helse (tredje person) vurderes som liten.

Ytre miljø: En slik hendelse vil medføre akutt forurensning med utslipp av petroleumsprodukter. Konsekvens vurderes som stor.

Samfunnsverdier: Dersom det oppstår en større hendelse på dette anlegget vil det medføre at sikkerhetssonen vil berøre Rv. 5 og den vil måtte bli stengt. Hendelsen kan og medføre at kommunen må opprette og drifte en samleplass/ innkvartering av evakuerte.

I tillegg vil en slik hendelse medføre at virksomheten i stor grad må stenge ned produksjonen ved anlegget. Konsekvens vurderes som middels.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse	X						X				X		
Ytre miljø	X								X			X	
Samfunnsverdi	X							X			X		

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Jevnlig gjensidig informasjon om hverandre sitt beredskapsplanverk.	Kommunen/ Storulykkevirksomhet
Plan for evakuering av beboere i området om	Kommunen

det blir aktuelt	
Brannforebyggende tiltak	Kommunen
Felles øvelser med brannvesenet for å øve på forurensningssituasjoner.	Kommunen

E) BRANN I HØYHUS

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Brannvesenet i Førde har manuelle skyvestiger på 9 meter som eneste høydemateriell. Utviklingen i byen og byggeskikk går i retning av stadig større og høyere bygninger. Brannforebyggende arbeid og tilsynsvirksomhet kan være med å forhindre at denne type hendelser oppstår, det samme kan bygningen sin tekniske tilstand. De vanligste årsakene til at bygningsbranner oppstår er åpen ild (lys, røyking mv.) elektrisk feil, feil bruk av elektrisk anlegg og påsatte branner).

Sannsynligheten for denne hendelsen vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Det er flere faktorer som bidrar til konsekvensutfall av denne type hendelse, evnen til selvberging/ evakuering på beboere, brann og røykspredning i bygningen, brannforebyggende arbeid og sikringstiltak i bygningene herunder om bygningene er sprinklet. Videre vil brannvesenets utrykningstid spille en avgjørende rolle. Denne er forholdsvis kort i Førde sentrum. Konsekvens vurderes som meget stor.

Ytre miljø: En slik brann vil kunne medføre at det spres giftig brannrøyk i området, men dette vil være en begrenset konsekvens. Konsekvens for ytre miljø vurderes å være svært liten.

Samfunnsverdi: En slik hendelse vil kunne medføre tap av bygning og dersom det er næringsaktivitet i bygning må den finne erstatningslokale. Videre må kommunen iverksette tiltak overfor berørte som mister sin bolig både i akutt fasen og over lengre tid. Brannvesenets håndtering av en slik hendelse kan, dersom den blir dårlig håndtert medføre et redusert omdømme, det samme kan manglende utstyr. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X							X			X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X						X				X

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Brannforebyggende tiltak	Kommunen
Øvelser	Kommunen
Innkjøp av biler/utstyr med bedre høydemateriell	Kommunen

Vedlegg 4: Risikoanalyse for spesifikke hendelser Flora kommune

Hendelser som er vurdert for hver enkelt kommune er ikke oppsummert i risikomatrise som vist i kap. 4. Men oppsummering av analysen er gjengitt for hver enkelt hendelse i dette vedlegget.

Flora kommune må i det videre arbeidet med samfunnssikkerhet i egen kommune gjennomgå disse hendelsene og identifisere aktuelle tiltak der det er behov for det.

A) ALVORLIG HENDELSE ASYLMOTTAK

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Flora er vertskommune og eier av Solbakken asylmottak med inntil 130 mottaksplasser. Mottaket ligger i utkanten av Florø sentrum og har en god infrastruktur for bosetting av asylsøkere. I tillegg bor det flere asylsøkere (familier) i leiligheter i Florø. Plassering i utkanten av Florø sentrum gir nødetatene kort utrykningstid.

Fremtidsutvikling: Mottakssenteret er godt etablert i kommunen, og vil trolig også være et tilbud i fremtiden.

Sannsynligheten for en alvorlig hendelse ved asylmottaket vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Alvorlige hendelser som kan inntreffer her kan i verst fall medføre omfattende skader og dødsfall på personer bosatt på mottaket. Spesielt dersom det blir uroligheter og opprør ved senteret. Dersom det oppstår brann kan det og medføre alvorlig konsekvens for beboerne.

Dersom det oppstår perioder med uro ved senteret kan dette skape utrygghet for øvrige innbyggere i områdene rundt mottaket. Konsekvensen er vurdert som middels.

Ytre miljø: Denne type hendelser har ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: En slik hendelse vil øke belastningen på kommunale helsetjenester og muligens også på brannvesenet. Videre kan kommunen måtte bruke ressurser på å gjenskape trygghet blant øvrige innbyggere som bor i området rundt asylmottaket. Konsekvens for samfunnsverdi er vurdert som liten.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Integrering/ opplæring	Kommunen

B) HENDELSE OFFSHORE MED PÅFØLGENDE PÅRØRENDESEENTER PÅ LAND

Kommunen vurderer at et pårørendesenter vil bli opprettet i Bergen eller Stavanger. Det vil bli opprettet der de skadde blir transportert til/ er, og de pårørende kan få informasjon. Florø vil evt. bli en transittstasjon. Se vurdering av hendelse 22. Ulykke med masseskade.

C) ALVORLIGE HENDELSER VED KRISESENTERET I SOGN OG FJORDANE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen:

Krisesenter er plassert i sentrum av Flora sentrum og tilbyr hjelp til personer som er utsatt for vold eller mishandling. Krisesenteret har et bo tilbud for personer som må reise fra hjemmet sitt på grunn av vold/ trusler eller andre krisesituasjoner. Senteret har adskilte botilbud både for kvinner og menn. Det er og åpent for at de som oppsøker senteret kan ha med seg sine egne barn.

Personer som utfører vold/ mishandling kan oppsøke senteret for å forsøke å få tak i vedkommende som har flyktet. Er personen psykisk ustabil kan en slik hendelse også ramme andre uskyldige personer som ikke er involvert i hendelsen men befinner seg i området.

Sannsynligheten for denne type hendelser er vurdert som sannsynlig.

Fremtidsutvikling:

Det er stadig en økende bruk av senteret

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Denne hendelsen dreier seg i hovedsak om voldsepisoder. Det er gode sikkerhetsrutiner ved krisesenteret så det skal mye til for at vedkommende klarer å skade personer som har oppsøkt sentret. Personer som befinner seg på feil sted, kan derimot bli utsatt for vold av psykisk ustabile personer. Konsekvens vurderes som middels.

Ytre miljø: Ingen konsekvens.

Samfunnsverdier: Hendelsen har svært liten konsekvens for samfunnsverdi.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X			X					X		

Identifiserte risikoreducerende tiltak:

Tiltak	Ansvar

D) BRANN I TETT TREHUSBEBYGGELSE – SENTRUM

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Florø sentrum har stort innslag av verneverdig trehusbebyggelse. De vanligste årsakene til at bygningsbranner oppstår er åpen ild (lys, røyking mv.) elektrisk feil, feil bruk av elektrisk anlegg og påsatte branner. I områder med tett trehusbebyggelse vil utforming av uteområder, vær mv bidra til om en brann sprer seg. Disse brannene kan fort utvikle seg til storbranner i de rette værforholdene og om slokkingsarbeidet er vanskelig.

Brannforebyggende tiltak og tilsynsvirksomhet kan være med å redusere sannsynligheten for at denne type hendelser oppstår. Sannsynligheten vurderes som meget sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Storbrann i trehusmiljø kan medføre personskade/ død spesielt om hendelsen oppstår nattetid og spres seg raskt. Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: Hendelsen vil i liten grad medføre konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: En brann i disse bygningene vil medføre at mange vil stå uten bosted i tillegg til tap av verneverdig bygningsmiljø. Kommunen vil måtte bistå med etablering og drift av evakuert senter og oppfølging av involverte. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse				X					X				X
Ytre miljø				X		X					X		
Samfunnsverdi				X					X				X

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Brannsikringstiltak	Kommunen

E) STØRRE INDUSTRIULKKE STORULKKEVIRKSOMHET

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Det er lokalisert ulike virksomheter som håndterer kjemikalier mv. som kan påvirke miljø og helse, to av disse er definert som storulykkevirksomheter (Fjordbase og Evos).

Større hendelser (storulykker) inntreffer sjeldent, men mindre hendelser kan oppstå på anlegget hyppigere. Brannvesenet i Florø rykker ut på mindre hendelser ca. hvert annet år ved disse anleggene.

Anleggets tekniske tilstand og virksomhetens fokus på risikostyring og risikoreduksjon er med på å forebygge at denne type hendelser skjer.

Sannsynligheten for at en større hendelse ved storulykkevirksomheten inntreffer vurderes som lite sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Disse virksomhetene er lokalisert tett på Florø sentrum med mye boligbebyggelse rundt. Derfor vil en stor hendelse ved storulykkevirksomhetene kunne medføre at mange liv går tapt – meget stor konsekvens.

Ytre miljø: En slik hendelse vil i de fleste tilfeller medføre en akutt forurensnings situasjon – stor konsekvens.

Samfunnsverdier: Hendelsen vil medføre at kommunen må opprette og drifte en samleplass/ innkvartering av evakuerte. I tillegg til å følge opp involverte gjennom kommunalt kriseteam

I tillegg vil en slik hendelse medføre at virksomheten i stor grad må stenge ned produksjonen ved anlegget med påfølgende fare for tap av arbeidsplasser. Hendelsen kan og medføre stor skade på bolighus i nærområde. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse	X									X		X	
Ytre miljø	X								X			X	
Samfunnsverdi	X								X			X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Øvelser	Kommunen

F) AMMONIAKKLEKKASJE FLORØ SENTRUM

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: I Florø sentrum er det lokalisert ammoniakklager – tankene er ikke så store at virksomheten faller inn under storulykkeforskriften.

Det vurderes som sannsynlig at det kan oppstå en større ammoniakklekkasje fra dette lageret.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Det er lokalisert mange bygg i nærområdet til ammoniakklageret. Herunder både kjøpesenter og omsorgsboliger. En slik hendelse vil kunne medføre store konsekvenser dersom det er større folkemengder i nærheten. Beboere i omsorgsboliger vil muligens måtte ha stor hjelp dersom de må evakueres.

Ytre miljø: Hendelsen medfører svært liten eller ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Ved en slik situasjon vil det kunne være flere beboere som må evakueres for en periode mens håndtering av hendelsen pågår. Kommunen må være i stand til å bistå og drifte evakuerte senter. Konsekvensen vurderes til å være middels.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar

Vedlegg 5: Risikoanalyse for spesifikke hendelser Gaular kommune

Hendelser som er vurdert for hver enkelt kommune er ikke oppsummert i risikomatrise som vist i kap. 4. Men oppsummering av analysen er gjengitt for hver enkelt hendelse i dette vedlegget.

A) UTRASING AV LOKALVEIER

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Lokalveiene til Dalsfjorden og Viksdalsvannet er lokalisert på ustabile fjellhyller som kan rase ut.

Fremtidsutvikling:

Kommende klimaendringer med forventinger om økt nedbør mv. vil kunne bidra til å øke sannsynligheten for ras i disse områdene.

Det vurderes som moderat sannsynlig at disse vegene skal rase ut.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: I verste fall kan kjøretøy blitt tatt av et slikt ras og det kan gå menneskeliv. Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: Hendelsen vurderes ikke å ha konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Det eksisterer omkjøringsveger som bidrar til å redusere samfunnskonsekvens. Den ene av disse er forholdsvis lang og vil medføre store ulemper for brukerne av vegen. Konsekvens er vurdert til middels.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse		X							X			X	
Ytre miljø		X				X					X		
Samfunnsverdi		X						X				X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Rutiner for overvåking og tilsyn	Fylkeskommunen/ kommunen
Sikring av vegfundamenter/ fjell	Fylkeskommunen/ kommunen
Vurdere innføring av redusert akseltrykk	Fylkeskommunen/ kommunen
Etablere plan for omkjøringsveier	Fylkeskommunen/ kommunen
Etablere plan for bruk av alternative transportmiddel	Fylkeskommunen/ kommunen
Arbeide for omlegging av veg/ tunnel	Fylkeskommunen/ kommunen

Vedlegg 6: Risikoanalyse for spesifikke hendelser Jølster kommune

Hendelser som er vurdert for hver enkelt kommune er ikke oppsummert i risikomatrise som vist i kap. 4. Men oppsummering av analysen er gjengitt for hver enkelt hendelse i dette vedlegget.

A) ALVORLIG HENDELSE ASYLMOTTAK

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Jølster mottak ble sist etablert i 2010 og har totalt 95 plasser i eldre trebygning og leiligheter. Det er mange ulike kulturer og personligheter som bor her sammen over lengre tid. I tillegg har mange av disse en traumatisk fortid og opplever personlig krise. Tilbud om aktiviteter mv. bidrar til å redusere sannsynligheten for at alvorlige hendelser oppstår. Det har vært få hendelser ved mottaket så lenge det har vært i drift.

Fremtidsutvikling: Mottaket skal minimum driftes i to år til. I tillegg ser vi et stadig økende behov for mottaksplasser.

Sannsynligheten for at en alvorlig hendelse skal inntreffe ved mottaket vurderes til å være meget sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Alvorlige hendelser som kan inntreffer her kan i verst fall medføre omfattende skader og dødsfall på personer bosatt på mottaket. Spesielt dersom det blir uroligheter og opprør ved senteret. Dersom det oppstår brann kan det og medføre alvorlig konsekvens for beboerne.

Dersom det oppstår perioder med uro ved senteret kan dette skape utrygghet for øvrige innbyggere i områdene rundt mottaket. Konsekvensen er vurdert som stor.

Ytre miljø: Denne type hendelser har ingen konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: En slik hendelse vil øke belastningen på kommunale helsetjenester og muligens også på brannvesenet. Videre kan kommunen måtte bruke ressurser på å gjenskape trygghet blant øvrige innbyggere som bor i området rundt asylmottaket. Konsekvens for samfunnsverdi er vurdert som liten.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse				X					X				X
Ytre miljø				X		X					X		
Samfunnsverdi				X			X					X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Egen risikokartlegging	Norsk folkehjelp
Rutiner for drift av mottaket	Norsk folkehjelp
Godt forebyggende brannvern	Kommunen

Helsemessig oppfølging	Kommunen
Innsatsplaner brann og helse	Kommunen

B) DAMBRUDD (BRUDDVANNFØRING)

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Det er flere dammer i Jølster kommune:

- Jølstravatnet med nåledam ved utløpet.
- Stakallefossen kraftverk med dam i Jølstra
- Trollevatnet og Kjøsnesfjorden kraftverk
- Diverse elveinntak til mindre kraftverk

Denne type anlegg er underlagt et strengt regelverk og kontrollrutiner som forvaltes av NVE. Historisk har vi opplevd få hendelser med brudd i damkonstruksjoner i Norge.

Fremtidsutvikling: Det foreligger planer om rehabilitering av Stakallefossen.

Sannsynligheten for dambrudd vurderes som lite sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Vil ha konsekvenser for de som er i eller ved Jølstra og de som er nær utløpet fra et brudd. Det foreligger ikke informasjon om at boliger blir rammet som følge av dambrudd. Bruddvannføring kan skape store skader innenfor kastvidden. Disse anleggene er lokalisert i sprett utbygde områder. Anleggene er klassifisert og det foreligger ikke informasjon om at boliger vil bli rammet.

Ytre miljø: Hendelsen medfører liten konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: Store materielle verdier vil kunne gå tapt ved en slik hendelse.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse	X						X				X		
Ytre miljø	X						X				X		
Samfunnsverdi	X								X			X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Undersøke og evt. identifisere om dambruddsbølgeberegninger er gjennomført	Kommunen
Etablere hensynssoner langs elven med tanke på utbygging eller endringer	Kommunen
Flomforebygging	Kommunen/NVE

C) BREKAVLING MED PÅFØLGENDE BRÅ FLOM

Drøfting av sannsynlighet:

Brekalving er i denne analysen definert som utfall av isblokk som føre til at vann som er fullt opp i «magasin» bak blokken blir slept ut som flodbølge.

Forhold i kommunen:

Jostedalsbreen ligger helt ut mot grendene/dalene Stardalen og Lunde i Kjøsnesfjorden. Det er usikkert hvor stor isblokk som faller ut og hvor mye vann som er samlet opp bak isblokken. Det foreligger ikke informasjon om registrerte hendelser.

Fremtidsutvikling:

Prognoser med hensyn til fremtidig klima sier at det trolig blir mer nedbør og hyppige perioder med ekstremnedbør, både sommer og vinterstid. Dette tilsier en økt sannsynlighet for skred. Dessuten er temperaturen ventet å stige med mellom 2,5 og 3 grader.

Sannsynligheten for brekalving etterfulgt av flom vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse:

Områdene er spredd utbygd. Eksisterende bygg kan være utsatt. Det samme gjelder turveger og veger. I tillegg kan og benyttede turområde være utsatt. Hendelsen medfører middels konsekvens.

Ytre miljø:

Hendelsen medfører svært liten konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier:

Hendelsen vil kunne gi materielle skader, særlig dersom bebygde område blir rammet av skred og vann som var demt opp eller går ut over kritisk infrastruktur som kraftforsyning og veg. Det er få boliger og større veganlegg ligg i tunnel. Hendelsen er vurdert til å medføre liten konsekvens for samfunnsverdier.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X					X				X	
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X				X				X		

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Identifisere kritiske steder hvor en flodbølge kan treffe veier/ turister	Kommunen
Gjennomføre nødvendige sikringstiltak for kritiske område. Legge om veier/ turstier	Kommune, turlag og private aktører
Informasjon og varsling	Kommune, turlag og private aktører

Vedlegg 7: Risikoanalyse for spesifikke hendelser Naustdal kommune

Hendelser som er vurdert for hver enkelt kommune er ikke oppsummert i risikomatrise som vist i kap. 4. Men oppsummering av analysen er gjengitt for hver enkelt hendelse i dette vedlegget.

A) BRANN I SENTRUMSOMRÅDE

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: I Naustdal er moderat konsentrasjon av tettbygde trehus i sentrumsområdet. I tillegg er det mindre rekkehus med utsatte brukergrupper. Brannvernadministrasjon, og delvis innsatsstyrke er plassert i Førde, 12 km fra Naustdal Sentrum.

De vanligste årsakene til at bygningsbranner oppstår er åpen ild (lys, røyking mv.) elektrisk feil, feil bruk av elektrisk anlegg og påsatte branner. I områder med tett trehusbebyggelse vil utforming av uteområder, vær mv bidra til om en brann sprer seg. Disse brannene kan fort utvikle seg til storbranner i de rette værforholdene og om sløkkingsarbeidet er vanskelig.

Brannforebyggende tiltak og tilsynsvirksomhet kan være med å redusere sannsynligheten for at denne type hendelser oppstår. Sannsynligheten vurderes som sannsynlig.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Det er spesielle grupper som bor i dette område som er spesielt utsatt i forhold til selvevakuering. I tillegg er det noe forhøyet utrykningstid til område da det må komme styrker fra Førde. Det er etablert direkte varsling til alarmstasjon fra bygg med utsatte grupper bosatt i dette området. En brann her kan medføre personskade/død spesielt om hendelsen oppstår nattestid og spres seg raskt. Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: Hendelsen vil i liten grad medføre konsekvens for ytre miljø.

Samfunnsverdier: En brann i disse bygningene vil medføre at mange vil stå uten bosted i tillegg ligger det en verneverdig kirke i dette område som kan gå tapt. Kommunen vil måtte bistå med etablering og drift av evakuert senter og oppfølging av involverte. Konsekvens vurderes som middels.

Oppsummering:

Verdi	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X					X				X	

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Vurdere sprinkling av boenheter i bygg der bruker(gruppe) er spesielt utsatt.	Kommunen

B) BRANN I HØYHUS

Drøfting av sannsynlighet:

Forhold i kommunen: Brannvernadministrasjon, og delvis innsatsstyrke er plassert i Førde, 12 km fra Naustdal Sentrum. Brannvesenet i Førde har manuelle skyvestiger på 9 meter som eneste høydemateriell. Det betyr at brannvesenet ikke når opp i bygninger som er over tre etasjer høye. Naustdal har pr. dags dato et hus som er høyere og som består av 25 boenheter.

Brannforebyggende arbeid og tilsynsvirksomhet kan være med å forhindre at denne type hendelser oppstår, det samme kan bygningen sin tekniske tilstand. De vanligste årsakene til at bygningsbranner oppstår er åpen ild (lys, røyking mv.) elektrisk feil, feil bruk av elektrisk anlegg og påsatte branner.

Sannsynligheten for denne hendelsen vurderes som sannsynlig.

Fremtidsutvikling:

Det er under planlegging et område Fjordlandsbyen hvor det vil bli flere høyhus.

Drøfting av konsekvens:

Liv og helse: Det er flere faktorer som bidrar til konsekvensutfall av denne type hendelse, evnen til selvberging/ evakuering på beboere, brann og røykspredning i bygningen, brannforebyggende arbeid og sikringstiltak i bygningene herunder om bygningene er sprinklet. Videre vil brannvesenets utrykningstid spille en avgjørende rolle. Her vil mannskaper måtte komme fra Førde som ligger 12 km. Videre mangler brannvesenet tilstrekkelig høydemateriell. Konsekvens vurderes som stor.

Ytre miljø: En slik brann vil kunne medføre at det spres giftig brannrøyk i området, men dette vil være en begrenset konsekvens. Konsekvens for ytre miljø vurderes å være svært liten.

Samfunnsverdier: En slik hendelse vil kunne medføre tap av bygning. Videre må kommunen iverksette tiltak overfor berørte som mister sin bolig både i akutt fasen og over lengre tid. Brannvesenets håndtering av en slik hendelse kan, dersom den blir dårlig håndtert medføre et redusert omdømme, det samme kan manglende utstyr. Konsekvens vurderes som stor.

Oppsummering:

	Sannsynlighet					Konsekvens					Risiko		
Verdi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
Liv og helse			X						X				X
Ytre miljø			X			X					X		
Samfunnsverdi			X						X				X

Identifiserte risikoreduserende tiltak:

Tiltak	Ansvar
Situasjonen vil bedre seg når Førde kommune investerer i ny bil med høydemateriell.	Førde kommune

Dato: 28.11.2014
Vår referanse: 14/804
Arkiv: FE-007

Beskytt kommunen! Håndbok i antikorrupsjon Frå Etikkonferansen 2014

Klipp frå KS sine nettsider den 28.11.14 med ein artikkel som var publisert 25.11.14.
Vi legg dette notatet ved som informasjon under skriv og meldingar i kontrollutvala.
[Her finn du lenke til Etikportalen der du finn meir om emnet.](#)

Beskytt kommunen! Etikkonferansen 2014

25.11.2014

[f](#) [t](#) [in](#) [e](#) [Skriv ut](#) [Tips](#)

På etikkonferansen 2014 ble det lansert en ny versjon av "Beskytt kommunen!", en håndbok i antikorrupsjon. Flere innledere bidro til et rikholdig og bredt program på konferansen.

- Et godt etisk immunforsvar angår oss alle, men vi som politiske ledere har et særskilt ansvar, sa kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.

Statsråden fikk overrakt håndboken personlig, av nestleder i KS, Bjørn Arild Gram.

- Å styrke lokaldemokratiet er noe av det viktigste arbeidet KS gjør, og da er det helt vesentlig at innbyggerne har høy tillit til de folkevalgte.

Et godt samarbeid

- Vi ønsker oss at etiske dilemmaer bør diskuteres høyt og tydelig på alle arbeidsplasser, sa Guro Slettmark, som leder Transparency International.

Organisasjonen jobber for "en verden fri for korrupsjon" og har siden 2011 etablert et nettverk for 40 kommuner og fylkeskommuner i samarbeid med KS. På Etikskonferansen 2014 ble noen av resultatene fra samarbeidsprosjektet presentert, deriblant en fornyet utgave av "Beskytt kommunen! Håndbok i antikorrupsjon".

Håndboka henvender seg til folkevalgte, ledere, ansatte og tillitsvalgte i kommuner og fylkeskommuner og gir gode råd for hvordan jobbe aktivt med å forebygge, avdekke og håndtere korrupsjon.

Mange innledere bidro til et rikholdig program på konferansen, og flere av presentasjonene kan hentes frem nedenfor her.

Eksempelbank

Det er også laget en eksempelbank "Korrupsjonsfaren i kommuner –sårbarhet, verktøy og metoder" som oppsummerer noen erfaringer og råd om korrupsjonsforebyggende arbeid fra kommuner og fylkeskommuner som har deltatt i KS og TI's korrupsjonsforebyggende nettverk 2013- 2014. Her gis eksempler på sårbarhet og risikoområder i kommunene, beskrivelse av forebyggende tiltak og systemer, samt verktøy for holdningsskapende aktiviteter. Det gis også noen anbefalinger om hva ledelsen/kommunens administrative ledelse kan gjøre. Kommunene må selv etablere sine systemer og fastsette nivå og mål for eget arbeid.

KONTAKTPERSONER FOR DENNE SAKEN

Spikkeland, Lise Lokaldemokrati og kommuneøkonomi
Lise.Spikkeland@ks.no

SENTRALE LENKER OG DOKUMENTER

- [Beskytt kommunen! Håndbok i antikorrupsjon](#)
- [Korrupsjonsfaren i kommuner](#)
- [Bjørn Arild Gram Tillit til lokaldemokratiet](#)
- [Alexandra Bech Gjerv Korupsjon i kommunene](#)
- [Tor Dølvik Hva har kommunene lært oss?](#)
- [Erik Amnå Tillitens gränser](#)
- [Helge Eide 2600 kommunalt eide selskaper](#)

Med helsing

Arnar Helgheim

Dagleg leiar

Tlf 57 61 27 85 / 975 81 418

ah@sekom.no

SEKOM-sekretariat

Saksgang Jølster kontrollutval	Møtedato 17.12.2014	Saksnr 024/14
--	-------------------------------	-------------------------

Sakshandsamar: Audhild Ragni Vie Alme	Arkiv: FE-217	Arkivsaknr.: 14/215
---	-------------------------	-------------------------------

Forvaltningsrevisjon - Innkjøpsrutinar for Plan og Næring i Jølster kommune

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
09.12.2014	Forvaltningsrevisjonsrapport Innkjøpsrutinar for Plan og Næring i Jølster kommune, frå KRYSS Revisjon datert 4.12.2014.pdf	1046

Tilråding:

(Saka går vidare til kommunestyret).

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Saksutgreiing:

Jølster kontrollutval føretok val av forvaltningsrevisjonsprosjekt, Innkjøpsrutinar teknisk sektor, i sak 013/13 i møte 8.5.2013. Tinginga vart godkjent i sak 018/13, handsama i kontrollutvalet 12.09.2013. Tinginga vart sendt til KRYSS-revisjon 13.9.2013.

Aktuelle problemstillingar og vilkår for prosjektet (utklipp frå tingsingsdokumentet)

- Følgjer Tenesteeiningane 620 Drift/Komtek avgiftsområda og 621 Drift og kommunalteknikk i Jølster kommune regelverket for kommunale innkjøp, og er det etablert rutinar for å sikre dette?

I KRYSS-revisjon sin prosjektplan datert 12.11.2013, går det fram at endeleg rapport vert ferdig i september 2014, handsama i kontrollutvalet 20.11.2013 sak 024/13.

E-post datert 10.9.2014 frå KRYSS Revisjon v/Charles Litsheim, om utsett levering av forvaltningsrevisjonsprosjektet Innkjøpsrutinar teknisk sektor til 1. november, vart sendt ut til medlemene i kontrollutvalet 11.9.2014, og teke med i sak 016/14 Skriv og meldingar i møte 12.9.2014.

Rapport for Innkjøpsrutinar for Plan og Næring i Jølster kommune vart levert av KRYSS Revisjon 4.12.2014.

Dagleg leiar i SEKOM-sekretariat Arnar Helgheim, er som tidlegare tilsett i administrasjonen i Jølster kommune, inhabil i denne saka, og det fører til at rådgjevar Audhild Ragni Vie Alme også er inhabil. Saka vert difor lagt fram utan tilråding.

Dato: 4/12-2014

Sak nr. 30/2014

Arkiv: 216

Avd.kode:

Sakshandsamar *B. J. Brum*

Off.:

Reg.nr.:

FORVALTNINGS- REVISJONS- PROSJEKT

**Innkjøpsrutinar for Plan og Næring i Jølster
kommune**

Endeleg rapport levert den:04.12.2014

1. Innhold

2.	Samandrag av rapporten:.....	3
3.	INNLEIING	4
	Faguttrykk og forkortingar i rapporten	4
	Oppdragsmandat	4
	Avgrensinga og presiseringar	4
4.	BAKGRUNNEN FOR OG PROBLEMSTILLINGANE I UNDERSØKINGA	4
	Formål og problemstillingar	4
	Vår oppdragsforståing, Avgrensing og tolking av problemstillingane	4
5.	Kriterier	5
6.	METODE	6
7.	FAKTA.....	6
8.	Vurdering.....	8
9.	Konklusjon.....	9
1.	FAKTA.....	10
	Vår kontroll av innkjøp og etterleving av innkjøpsavtalar på ansvar 620 og 621.	10
	Praktisk etterleving av SFFI – innkjøpsavtalar	11
	Gjennomgangen av kjøp i driftsrekneskapen 2013	11
10.	Vurdering.....	13
	Konklusjon.....	13
	Tilråding.....	13
11.	RÅDMANNEN SINE KOMMENTARAR TIL HØYRINGA	14
12.	REFERANSAR.....	15
	VEDLEGG I.....	15
13.	Rettsleg forankring av revisjon og forvaltningsrevisjon.....	15
	Uavhengigvurdering av prosjektdeltakarane i denne forvaltningsrevisjonen.....	15
	VEDLEGG II	16
14.	REVISJONSKJELDER OG -KRITERIUM	16
	Generelt.....	16
	Revisjonskjelder og -kriterium i dette prosjektet.....	16
	Utleiing: Frå kjelder til kriterium.....	16
	Betryggande kontroll jf kommunelova § 23 nr. 2.....	16
	Hovudprinsipp i lov og forskrift om offentlege anskaffingar	17
	Kva del av forskrifta gjeld ?	17
	Innafor eller utanfor rekkevidda av anskaffingsregelverket.	19
	Kjøp av varer og tenester som er omfatta av rammeavtale.....	19
	VEDLEGG NR III	20

2. SAMANDRAG AV RAPPORTEN:

Hovudføremålet med denne forvaltningsrevisjonen har vore å vurdere Jølster kommune sine styringsdokument på innkjøpsområdet sett i lys av kommunelova § 23 nr 2 om betryggande kontroll og pliktig krav for innkjøparar til å nytte inngåtte innkjøpsavtalar og reglane i LOA. Vi har delt oppgåva i to, der vi har gjennomgått sentrale styringsdokument, og gjort kontrollar på rekneskapen på innkjøp gjort av ansvar 620 og 621.

Våre kriterier er henta frå kommunelova LOA, administrativt delegasjonsreglement og økonomisk internkontroll – Jølster kommune.

Prosjektet er utført i form av dokumentanalyse og rekneskapsanalyse. Vi har hatt e-postutveksling med kommunalsjef og rådmann undervegs i prosjektet, og vi har hatt naudsynte munnlege avklaringar med rådmann som underlag i vårt arbeid.

Vi finn at styringsdokumenta på innkjøp både er forelda i høve gjeldande lovverk for innkjøp, og vi meiner innkjøpsrutinene er mangelfulle. Vi meiner at det er trong no for å oppgradere innkjøpsrutinene i Jølster kommune.

Revisjonen av ansvar 620 og 621 syner at det i 2013 var vesentlege manglar i dokumentasjonen på nokre innkjøp. Vi ser av motteke dokumentasjon frå kommunen, at dei områda vår revisjon avdekkar manglar på, er tatt tak i for 2014.

Innkjøp er eit risikoområde som krev gode rutiner og internkontrolltiltak. Det er etter vår vurdering eit område som krev klår forankring i administrativ toppleiing. Ein desentralisert innkjøpsfunksjon er effektiv, men risiko for feil og manglar aukar.

Vi rår kommunen til å setje fokus på innkjøp. Rutinene bør oppgraderast, og det bør vurderast tiltak som kan styrke oppfølging og kontroll av innkjøp gjennom året.

3. INNLEIING

Bakgrunnen for prosjektet er at Jølster kommune til liks med resten av kommune Norge kjøper varer og tenester for monalege summar kvart år, og det er ynskjeleg med ei vurdering av kommunen sin praksis målt opp mot regelverket for offentlege anskaffingar. Anskaffingar er eit risikofylt område med eit til dels komplisert regelverk og dynamisk rettsutvikling. Det kan illustrerast med at det i dei seinare år har vorte avdekkja både etiske brot og lovbrot i offentlege innkjøp.

Føremålet med dette prosjektet er jf. tinginga å få vurdert innkjøpsfunksjonen i ein avgrensa sektor i kommunen. Kontrollutvalet har tinga ein kontroll av innkjøp gjort under ansvar 620 og 621- teknisk. Oppdragsmandatet inneber at vi innafor dei tildelte ressurstimane skal svare på om Jølster kommune etterlever regelverket for kommunale innkjøp i tillegg til at vi er bedne om å kontrollere om det er etablert rutinar for å sikre innkjøpa. Oppdraget er formalisert gjennom vedtak i kontrollutvalet og eiga skriftleg tinging.

Faguttrykk og forkortingar i rapporten

LOA tyder: Lov om offentlige anskaffelser

FOA tyder: Forskrift om offentlige anskaffelser

Oppdragsmandat

Denne rapporten er utarbeidd av KRYSS- Revisjon på oppdrag frå kontrollutvalet i Jølster kommune. Oppdraget er formalisert gjennom vedtak i kontrollutvalet og eiga skriftleg tinging.

Avgrensinga og presiseringar

Reglane og føringane for kommunale innkjøp er omfattande og til dels komplisert. Vi har difor avgrensa vår kontroll mot å syne kva styringsdokument og rutiner som er etablert på innkjøpsområdet, og vurdere desse.

Vi presiserer at detaljkontrollane mot ansvar 620 og 621 i hovudsak er fokusert mot kjøp over 100 000 kr og kjøp der kommunen er med i på rammeavtalar gjennom SFFI.¹

4. BAKGRUNNEN FOR OG PROBLEMSTILLINGANE I UNDERSØKINGA

Formål og problemstillingar

Bakgrunnen for dette prosjektet går fram av *tingingsdokumentet* frå SEKOM-sekretariat, datert 12.09.2013. Det vert der synt til at dei styrande organa i Jølster kommune ynskjer ei vurdering av innkjøpsrutinane i teknisk sektor. Føremålet med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøkje om Jølster kommune etterlever reglane i LOA² i sine innkjøp.

Vår oppdragsforståing, Avgrensing og tolking av problemstillingane

Ordlyden i problemstilling 1:

»Følgjer tenesteeiningane 620 Drift/Komtek avgiftsområda og 621 Drift og kommunalteknikk i Jølster kommune regelverket for kommunale innkjøp, og er det etablert rutinar for sikre dette ?»

¹ SFFI er forkorta av Sogn og Fjordane felles innkjøp

² LOA = Lov om offentlige anskaffingar

Problemstillinga er konkret og avgrensa. Men i og med at lovverket er svært omfattande har vi valt å fokusere på dei viktigaste lovpålagde krava til kommunale innkjøp etter LOA og FOA. Vi operasjonaliserte difor oppdragsmandatet slik:

1. Vi vil sjå på kva innkjøps rutinar som er etablert.
2. Rekneskapsrapport for ansvar 620 og 621, blir kontrollert mot inngåtte avtalar i regi av SFFI, og kjøp over terskelverdiane. I og med at Jølster kommune er med i samarbeidsordninga SFFI³ vil vi sjå på i kva grad ansvar 620 og 621 nyttar avtalane i sine innkjøp.

5. KRITERIER

Kriterium henta frå kommunelova.

Kommunelova sitt krav i §23 nr. 2 om sitat: " betryggande kontroll".

Kriterium henta frå delegasjonsreglementet i Jølster kommune.

Lokalt krav gjennom delegasjonsreglementet punkt 2.2: «Teneste- og stabsleiar er pliktig til å følgje opp dei avtalar kommunen har inngått.» Og: « Ved bruka av tilvisingsmynde og innkjøpsmynde skal retningsliner i Internkontroll for økonomiområdet følgjast.»

Kriterier henta frå forskrift om offentlege anskaffingar.

Kravet om konkurranse

I FOA § 3-1 framgår det at kravet om konkurranse gjeld uansett kva prosedyre ein vel i anskaffinga- Kravet til konkurranse er prisuavhengig-. I same forskrift § 8-1 står skildra kva eit konkurransegrunnlag skal innehalde. Det gjeld for kva som skal anskaffast, prosedyre og kva kriterier som vil bli brukt for tildeling av kontrakt, korleis tilboda skal utformast og fristar og kontraktsbetingelsar. Viktig å merke seg at utveljing av kvalifiserte tilbydarar og tildeling av kontraktar skal skje å grunnlag av objektive og ikkje- diskriminerande kriterier⁴

Kravet om kunngjering av konkurransen

I FOA § 3-1(1) står det at alle kjøp uavhengig av sum skal så langt det er mogleg, være basert å konkurranse. I § 3-1 (4) står det at gjennomføringa av ein konkurranse skal gjennomførast på ein slik måte at moglege leverandørar kan bli kjent med dei tilhøve som skal vektleggast ved deltaking i og tildeling av kontrakten.

Om storleiken på kontrakta overstig nasjonal terskelverdi på 500 000 kroner, jf. FOA § 2-1 (1), pliktar kommunen å kunngjere konkurransen på Doffin.no. Gjeld planlagt kjøp av vare/teneste i sum over 1,6 mill⁵. kroner skal kommunen jf § 2-2 (1) følgje reglane i FOA del III. Det innebærer at kommunen skal kunngjere slike konkurransar på TED databasen i tillegg til Doffin.

Sjå FOA § 18-1 (3).

Kravet til protokoll, skatteattest og HMS erklæring for anskaffingar over kr 100 000 eks mva

I FOA § 3-3 nr 1 går det fram at norske leverandører som leverer tilbod skal framlegge skatteattest for skatt og mva.

³ SFFI er samarbeidsordninga Sogn og Fjordan felles innkjøp

⁴ LOA § 5, 4. ledd

⁵ For bygge- og anleggskontrakter er summen 40 000 000 kroner jf. FOA § 2-2 (1)

I § 3-4 vert kravet om HMS eigenerklæring fastslått. Verdt å merkje seg at paragrafen krev HMS eigenerklæring der leverandøren utfører arbeid som ein del av leveransen. Reine vareleveransar har ikkje eit slikt uttrykt krav til leverandøren jf. § 3-2.

Protokoll i vår samanheng syner til FOA vedlegg 3 og 4, jf. § 3-2 nr 2. Protokoll skal først for alle anskaffingar som overstig 100 000 kroner eks mva. Protokollen skal beskrive alle vesentlege forhold og viktige beslutningar gjennom heile anskaffingsprosessen. Protokollen skal minst innehalde opplysningane som framgår av vedlegg 3 og 4 til forskrifta.

6. METODE

Forutan oppstartsmøte med rådmannen har vi teke utplukk frå leverandørstatistikk frå 2013 og analysert denne. Vi har elles nytta rutiner og relevant styringsinformasjon så langt det har passa inn i arbeidet. Vi føreset i vårt arbeid at vi har fått tilgang til og er oss førelagt all etterspurd eller relevant dokumentasjon, og at dokumentasjonen som elles er stilt til rådvelde er komplett og dekkjande.

Meir spesifikt har vi nytta dokumentanalyse, og analyse av økonomidata .

7. FAKTA

Problemstilling 1: Kva innkjøpsrutiner er etablert

Organisering og rutiner for innkjøp i Jølster kommune.

Jølster kommune er organisert i ein flat struktur med rådmann og leiargruppa som øvste administrative leiarnivå.

Figur 1 Organisasjonskart Jølster kommune⁶

Jølster kommune er organisert med 19 tenesteeiningar og 2 stabseiningar. Rådmannen er øvste leiar og har med seg ei sentral leiargruppe med 3 rådgjevarar og økonomi- og personalleiar.

Kommunekassen og tenestekontoret er stabseiningar. Kassen er leia av kommunekasserar og tenestekontoret av økonomi- og personalleiar. Kvar tenesteeining er leia av ein tenesteleiar. Tittelen varierer mellom anna ut frå tradisjonelle titlar. Til dømes er skulane leia av rektor og barnehagane av styrar.

⁶ Figur og undertekst i kursiv er henta frå Jølster kommune si heimeside.

Økonomireglement og administrativt delegasjonsreglement

I Jølster kommune er det to sentrale styringsdokument som regulerer kven og kva og korleis innkjøp skal gjerast. Det er dokumenta «Jølster kommune Administrativ delegering» med tilhøyrande årleg dokument «Notat til tenesteleiarane og kommunalsjefar- Delegering av tilvisingsrett», og «Internkontroll – Økonomi». I økonomireglement punkt 9 vert rammene for alle kommunale kjøp fastsett

Vi har i den samanheng ikkje sett at kommunen pr i dag har eige innkjøpsreglement eller dokument som omhandlar rett og plikt til opplæring innan innkjøp..

I notat⁷ frå rådmannen til tenesteleiarane og kommunalsjefane går det fram at tilvising av innkjøp som etter rekneskapsforskrifta er ei investering, er delegert til kommunalsjefen for drift og kommunalteknikk. For driftsutgifter følgjer delegert mynde stort sett organiseringa av tenestene. I notat⁸ frå rådmannen til tenesteleiarane og kommunalsjefane som eit vedlegg til delegering av tilvisingsrett, er det eit eige punkt om vidaredelegering og bruken av tilvisingsrett. I dette notatet punkt 5, vert retten til vidaredelegasjon fastlagt.

I punkt 7 slår rådmannen fast krav til kva ein må gjere seg kjend med ved bruk av tilvisingsretten. Kulepunkta under punkt 7 seier ikkje noko om krav til etterleving av reglane i LOA og FOA. Dei seier heller ingenting om kommunen si deltaking i SSFI og dei rammeavtar kommunen har inngått som deltakar i SSFI.

I dokumentet «Internkontroll – Økonomi» står det i punkt 9.1 – Innkjøp av varer og tenester, at Jølster kommune har ein tilsett som er hovudansvarleg for kommunale innkjøp.

Det står vidare i punkt 9.1.2 at «Kvar etat/institusjon skal ha ein innkjøpsansvarleg som har ansvaret for rutiner osv for «daglege kjøp». Ved større kjøp skal denne rådføre seg med den hovudansvarlege for innkjøp.

Det er i punkt 9.1.7 eit krav for dei lokale innkjøpsansvarlege å sjå til at innkjøp skjer i samsvar med sentrale kommunale innkjøpsavtaler. Om det ikkje er etablert slik avtale vert det tilrådd å vurdere om ein bør inngå rammeavtale og også vurdere om det er lønsamt å gjere innkjøp før rammeavtale er oppretta. Kravet til dei innkjøpsansvarlege om å alltid nytte inngåtte avtarar vert ytterlegare forsterka gjennom delegasjonsreglementet, der det i punkt 2.2 vert understreka at tenesteleiar og stabsleiar er pliktig til å etterleve dei avtarar kommunen har inngått. I delegasjonsreglementet vert det i tillegg også understreka at delegert innkjøpsmynde medfører ein plikt til å etterleve retningslinene i Internkontroll for økonomiområdet. I internkontroll for økonomiområdet punkt 9 – Kjøp av varer og tenester, er det ikkje referansar til Lov om offentlege anskaffelser med forskrifter. Det er rett og slett fordi internkontrolldokumentet vart vedteke av kommunestyret i 1997, seinare revidert i mars 1999, medan LOA fyrst trådte i kraft 1. juli 2001. Internkontroll – økonomi er med andre ord forelda når det gjeld kapittel 9 om innkjøp. Kapittel 9 om kjøp av varer og tenester innheld logisk nok ikkje ein referanse til LOA og FOA og ei krav til offentlege innkjøp som er stilt. Dette forholdet er kjent for rådmannen.

Ved å sjå på heimesida til Jølster kommune finn du ei «10 på topp liste» som gjev ei oversikt over dei viktigaste tiltaka kommunen har planlagt, og kva status dei har pr dato . I oversikta som syner status pr august 2013 ligg arbeidet med kvalitetsutvikling i Jølster kommune. I dette arbeidet er eit av punkta ein revisjon av internkontroll økonomi som vert karakterisert som «moden for oppdatering.» Statusen på dette arbeidet var i august 2013 at arbeidet var i gang. Revisjonen av internkontrollen

⁷ Notat datert 03012013 med overskrifta «Delegering av tilvisingsrett 2013»

⁸ Notat datert 03012013 med overskrifta «Vedlegg til delegering av tilvisingsrett»

økonomi skulle innarbeidast som ein lekk i kvalitetssystemet med oppdatering av rutiner og prosedyrer. Analyseverktøyet CAF⁹ var vald som plattform og opplegg for eigenevaluering av input (innsatsfaktorane) og output (resultat).

I «10 på topp liste» for 2014 er punktet om kvalitetsutviklingsarbeid (herunder arbeidet med revisjon av internkontroll økonomi) ikkje medteke. I lista «10 på topp for 2014» står det no at kommunen innan fornyingsarbeidet vil arbeide aktivt og med særleg fokus på innkjøp og kvalitetssystem. Vi får pr telefon opplyst av rådmannen at årsaken til denne endringa i lista frå 2013 til 2014 skuldast at CAF- verktøyet vart lagt bort i 2013. Arbeidet med å gjennomføre dei prosessane CAF systematikken føreset, vart for krevjande. Det medførte at også arbeidet med oppdatering/revisjon av den økonomiske internkontrollen vart midlertidig stogga. Vi får opplyst at kommunen difor inntil vidare nyttar den økonomiske internkontrollen sist revidert i 1999. Det vil kommunen gjere inntil dei landar val av elektronisk kvalitetssikringssystem som ein framtidig revidert økonomisk internkontroll vil verte ein del av.

8. VURDERING

Det er i utgangspunktet ingen enkel sak å vurdere om kvaliteten på eit reglement eller rutine er god, middles eller svak. Kommunane organiserer seg forskjellig, og kvar kommune har sitt preg, stempel og filosofi på kor omfattande og detaljert til dømes ei rutine skal være. Vi må difor i denne drøftinga gå til kriteriet "betryggande kontroll" som er fasiten på om reglement/rutiner faktisk er gode nok. Isolert sett meiner vi at "betryggande kontroll" må vurderast mot om Jølster kommune har reglement og rutinedokument som dekkjer prosessen og arbeidet med å gjere innkjøp.

Lovkravet om "betryggande kontroll" kan ikkje berre vurderast mot reglement/rutiner og innhaldet i desse. For å kunne seie noko meir sikkert om det, må også faktisk etterleving i det daglege ute på einingane kontrollerast. Vår kontroll på faktisk etterleving er å finne på side 10 i rapporten under overskrifta " Vår kontroll av innkjøp og etterleving av innkjøpsavtalar på ansvar 620 og 621". Det første vi meiner må kommenterast når vi ser på styringsdokumenta i Jølster kommune, er mangelen på eige innkjøpsreglement. Slik vi ser det er eit reglement for innkjøp ein føremon i arbeidet med å kvalitetssikre innkjøp. Eit godt innkjøpsreglement vil gje innkjøpar gode innspel, kunnskap og instruksjon på korleis ein innkjøpsprosess skal gjerast i kommunen.

Dokumentet «Internkontroll – Økonomi.»

Denne internkontrollen vart sist revidert/oppdatert den 19. mars 1999. Det er no over 15 år sidan. Etter vårt syn er dette dokumentet gått ut på dato, fordi Jølster kommune ikkje lenger er administrativt organisert i ein tradisjonell hierarkisk etatsmodell. Referansane i dokumentet til etat i punkt 9.1 nr1 er soleis no utdatert. Dessutan vart premissane og juridisk rammeverk for kommunale innkjøp endra med innføringa av Lov om offentlege anskaffelser. Denne lova med tilhøyrande forskrifter trådte i kraft den 1. juli 2001, jf. LOA § 17. Internkontrollen har dimesd naturelg nok ikkje tatt inn, eller synt til dei vesentlege endringane som vart gjort gjeldande for kommunale innkjøp med innføringa av lova og forskriftene. Det er etter vår vurdering ein heilt grunnleggjande mangel i dokumentet internkontroll økonomi.

At internkontroll økonomi er forelda er kjent for rådmannen. Som vi har skildra under fakta, var ein i 2013 i gang med å gjennomføre arbeidet med endringar i organisasjonen, der analyseverktøyet CAF vart nytta som opplegg for å finne dei beste løysingane. Revisjon av internkontroll økonomi låg inne i dette arbeidet.

⁹ CAF, eller Common Assesment Framework er eit analyseverktøy og eit opplegg for eigenevaluering der innsatsfaktorane og resultat vert vurdert. CAF byggjer på metodikk for kvalitetsleing og sentrale forvaltningsverdiar. Sjå www.difi.no og Difi veiledaren: CAF 2013 Rammeverk for eigenevaluering ISBN 978-82-7483-118-6

Etter vår vurdering er det uheldig at ein stogga arbeidet med å oppdatere internkontroll økonomi, sjølv om kommunen valde å stoppe påbyrja arbeid for kvalitetsutvikling i kommunen som eit heile. Det grunngjev vi mellom anna med at Reglane i kapittel 9 om kjøp av varer og tenester ikkje gjev ein innkjøpar plikt til å forsikre seg om at eit kjøp vert gjort i samsvar med reglane i LOA og FOA. Som vi har vist innleiingsvis under overskrifta «kriterier» er det fleire heilt sentrale skal- krav i LOA og FOA som ikkje vert nemnd i internkontroll økonomi kapittel 9.

Slik vi ser det aukar manglande henvisningar til gjeldande lovverk i internkontroll økonomi risikoen for feil i innkjøp og innkjøpsprosessar. Feil og manglar i ein innkjøpsprosess kan resultere i at kommunen gjennom rettsapparatet vert dømd og gjort ansvarleg for ein saksøkar sitt økonomiske tap. Etter vår vurdering er dette ein vesentleg risiko i seg sjølv.

Slik vi ser det er det difor svært viktig å ha så gode rutinar og praksis som mogleg på innkjøpsområdet. Vi meiner gode rutinar i så måte er eit av fleire vesentlege suksessfaktorar. Ikkje minst er det etter vår oppfatning også særskild viktig å forsikre seg om at ein handlar rett vare/teneste til rett pris og kvalitet. Etter vår oppfatning ville eit spesifikt innkjøpsreglement gjeve eit tydeleg signal om at gode innkjøp er viktig både på politisk nivå og som ein klårt forankra pilar i rådmannen sin styring.

Organiseringa av innkjøp følgjer i stor grad organisering og delegering av tilvisingsmynde ut på einingane. Jølster kommune sin desentraliserte innkjøpsmodell innafor driftsområdet, gjer at ansvaret for innkjøp er fordelt på mange tilsette i kommunen. Fordelen med denne organiseringa er at dei som til dagen ser eininga sine behov for varer og tenester raskt kan gjere naudsynte innkjøp. Ein mogleg ulempe er risikoen for feil i høve innkjøpsreglane, i og med at mange einingsleiarar har mynde til å gjere innkjøp. Det er difor slik vi ser det risikoreduserande at Jølster kommune gjennom sin struktur på organisering av innkjøp etter internkontrollen har ein tilsett som er hovudvudansvarleg for kommunale innkjøp. Det vi ikkje kan sjå av motteke dokument frå kommunen er korleis og kva ein har formalisert av risikoreduserande tiltak. Vi tenkjer her på aktivitetar som; systematisk opplæring, internkursing, eigenkontrollaktivitetar som til dømes rapportering og evaluering av innkjøp, innkjøp som tema i leiarmøter, formaliserte rolle- og funksjonsavklaringar og eventuelt andre typar overvaking av innkjøpsaktivitetane. Fråværet av slike formaliserte kontroll- og kvalitetsrutiner i styringsdokumenta gjev ikkje etter vår oppfatning inntrykk av at innkjøpsrutiner er høgt prioritert av administrativ leiing pr i dag. Vi ser at det er planar om å få gode rutiner på plass, men enn så lenge er dette feltet ikkje tatt skikkeleg tak i.

Slik vi ser det, har ikkje Jølster kommune pr i dag reglement og rutiner på innkjøp som skal til for å stette kravet i kl. § 23 nr 2 om "betryggande kontroll".

9. KONKLUSJON

- Gjeldande internkontroll – økonomi punkt 9 om kjøp av varer og tenester, sist revidert/oppdatert den 19. mars 1999, er forelda og mangelfull i høve sentrale krav til konkurranse i lov om offentlege anskaffingar.
- Jølster kommune sin administrative organisering gjev innkjøpsmynde til alle tilsette med tilvisingsrett. Ein desentralisert innkjøpsorganisering medfører i kraft av at mange tilsette kan gjere innkjøp ein ibuande risiko for feil.
- Internkontrollen inneheld for få konkrete risikoreduserande rutiner i form av motverkande tiltak og kontrollhandlingar på innkjøpsområdet.
- Innkjøpsrutinene i Jølster kommune er per i dag ikkje gode nok til å stette kravet i kommunelova § 23 nr 2 om «betryggande kontroll».

Tilråding:

- Vi tilrår at rådmannen prioriterer å revidere rutinene for innkjøp slik at dei ivaretek krav stilt i lov om offentlege anskaffingar. Vi tilrår at Jølster kommune oppgraderer status på rutiner for kjøp av varer og tenester, til reglement i samband med framtidig overgang til elektronisk kvalitetssikringssystem.

1. FAKTA

Vår kontroll av innkjøp og etterleving av innkjøpsavtalar på ansvar 620 og 621.

Metodisk tilnærming

For å kunne svare best mogleg på om ansvara 620 og 621 følgjer reglane for innkjøp i kontrollåret 2013, har vi kontrollert rekneskapstal utkøyr i som ei spørjing¹⁰ på bilag og leverandørar gjennom Agresso økonomi. Vi gjekk gjennom lista og nytta kriteriane¹¹ utleia i rapporten her som grunnlag for vår kontroll. På bakgrunn av dei spørsmål vi sat igjen med etter gjennomgangen sendte vi e-post til administrasjonen med dei spørsmåla vi sat med etter vår kontroll. I våre spørsmål bad vi kommunen dokumentere korleis konkurransereglane i LOA og FOA hadde vorte etterlevd. Attendemeldinga frå administrasjonen i Jølster kommune vart gjennomgått av oss, og har danna grunnlaget for dei funn vi vil presentere nærare i rapporten.

Omfang av dei kontrollerte bilaga på ansvar 620 og 621 uttrykt i kroner og øre

For ansvar 620 utgjorde sum kontrollert kr 1 963 965 i 2013.

For ansvar 621 utgjorde sum kontrollert kr 7 362 629 i 2013.

Tilsaman kr 9 326 594 i 2013.

Kontrollen av Jølster kommune sin bruk av rammeavtalar gjennom deltakinga i SFFI

Jølster kommune er med i Sogn og Fjordane fellesinnkjøp. På SFFI sine heimesider står dette om tenestene : *Innkjøpstenesta har ansvaret for drift og utvikling av innkjøp og logistikk for fylkeskommunen og samarbeidsordninga Sogn og Fjordane Felles Innkjøp (SFFI).*

SFFI tilbyr medlemskap til alle offentlege organ i fylket som etter nærare avtale kan knytte seg til ordninga. Innkjøpstenesta er basert på sentral styring og desentralisert innkjøp.

Hovudoppgåver

- * Sette mål, organisere og utarbeide planar for innkjøpstenesta
- * Gje innkjøpsfaglege råd
- * Drifte- og administrere innkjøpssamarbeidet i SFFI
- * Gje tilbod om opplæring i lov og forskrift om offentlege nyskaffingar
- * Inngå innkjøpsavtalar, implementere og følgje opp avtalar
- * Legge anbudsprosessen til rette for lokalt næringsliv
- * Ta omsyn miljøkonsekvensar ved innkjøp

Kvar innkjøpar er sikra tilgang til innkjøpshandboka på heimesida til Sogn og Fjordane fylkeskommune gjennom eigne passord. Innkjøpshandboka inneheld til ei kvar tid oversyn over gjeldande innkjøpsavtalar. Om fylkeskommunen inngår nye avtalar vert melding sendt til kommunen. I tillegg får Jølster kommune ved tilbodsinnhenting alltid spørsmål om å vere med på tilbodet.

¹⁰ I grunnlaget for sum kontrollert, har vi trekt ut løn, pensjon, arbeidsgjevaravgift, internkjøp, kjøp av tenester frå kommunar og mva som gjev rett på momskompensasjon

¹¹ Sjå overskrift under kulepunkt 5 KRITERIER

Krav til å nytte inngåtte rammeavtalar

I den økonomiske internkontrollen under kapittel 9 punkt 7 står det at den lokale innkjøpsansvarlege skal sjå etter at innkjøp skjer i samsvar med sentrale kommunale innkjøpsavtalar. Vidare finn vi at det i skrivet « Jølster kommune Administrativ delegering» gjeldande frå og med 01012012 under punkt 2.2 står at teneste- og stabsleiar er pliktig til å følgje opp dei avtalar kommunen har inngått. Dette tyder at alle som har rett til å tilvise i Jølster kommune har ein plikt til å nytte inngåtte rammeavtalar gjennom SFFI.

Praktisk etterleving av SFFI – innkjøpsavtalar

I og med at Jølster kommune er med i innkjøpssamarbeidet i regi av Sogn og Fjordane fylkeskommune, har vi difor sett etter om kommunen nyttar avtalane på ansvar 620 og 621. Føremønen med desse avtalane er jo mellom anna at kommunen veit at avtalen har kome i stand etter prosedyrar som ivaretek konkurransevilkåra etter LOA og FOA.

Resultat av vår kontroll

Vi har ikkje funne at dei kontrollerte ansvara har brote inngåtte rammeavtalar, med eit lite unntak:

Funn

Det har vore handla utanfor rammeavtale for kr 4183,- på konto for arbeidskle.

Gjennomgangen av kjøp i driftsrekneskapen 2013

Utgangspunktet for vår gjennomgang av utkøyrde rekneskapsrapportar er krava i LOA om konkurranse, og dei heilt konkrete krava stilt i FOA kring dokumentasjon på kunngjering¹² av konkurranse, protokoll¹³, skatteattest og HMS- erklæring.

Eit av spørsmåla vi bad om dokumentasjon på var fleire innkjøp gjennom året på eit kjemikalieprodukt som vert nytta i reinsingsprosessen på avlaupsanlegga. Kjøpa utgjorde i 2013 kr 182 111 og skulle etter regelverket vore konkurranseeksponert i form av prisinnhenting eller liknande. Det skulle også for desse kjøpa vore ført protokoll og lagt fram skatteattest. I svaret frå kommunen går det fram at dei ikkje har sjekka ut andre produkt og andre leverandørar. Kjemikaliane har i si tid vorte tilrådd av leverandøren av reinseanlegget, og har sidan vorte kjøpt av kommunen.

Funn

- Vi konstaterer at det for kjøp av kjemikaliar for kr 182 111 til reinsing av avlaupa i kommunen ikkje kan dokumenterast at ein har konkurranseeksponert desse kjøpa i form av prisinnhenting, eller liknande. Det er ikkje lagt fram protokoll etter FOA § 3-2 nr 2 på kjøpet. Det er ikkje lagt fram skatteattest frå leverandør av produktet jf FOA §3-3 nr 1

Eit anna spørsmål vi bad om å få dokumentert i høve LOA og FOA gjaldt innkjøp av varer og tenester knytt til vegvedlikehald. Bilaga vi bad om dokumentasjon på var på kr 153 380 og kr 378 068. Begge desse kjøpa skulle vore konkurranseeksponert i form av prisinnhenting eller tilsvarande. Etter FOA § 3-2 nr skulle det vore lagt fram protokoll, skatteattest jf FOA § 3-3 nr 1 og HMS- erklæring jf FOA § 3-4.

¹² Kravet til kunngjering på Doffin gjeld for anskaffingar over kr 500 000

¹³ Kravet gjeld for anskaffingar over kr 100 000. I ein protokoll etter FOA er dokumentasjon av skatteattest og HMS – erklæring to av punkta som skal dokumenterast.

I svaret frå kommunen går det fram at dei meiner det skulle vore innhenta prisar frå fleire moglege leverandørar. Det vart ikkje gjort fordi det vart tatt omsyn til lokale tilhøve som gjaldt varelogistikk hjå den valde leverandøren. Eit anna moment som vert framheva frå kommunen i deira svar til oss, er at transportkostnader ofte vil gje utslag i prising av slikt arbeid. Kommunen har ikkje funne skriftleg dokumentasjon på at arbeidet i dette tilfellet har vore ute på anbod.

Kommunen avsluttar sitt svar på vårt spørsmål kring desse fakturaene med å forsikre om at denne type innkjøp skal konkurranseeksponerast i form av prisinnhenting. Frå og med siste del av 2013 har dei henta inn tilbod på leige av maskiner, transport og kjøp av massar. Kontrakt er seinare inngått i samsvar med tilbodsutlysinga.

Funn

- Vi konstaterar at det for kjøp av varer og tenester gjeldande vegvedlikehald på kr 153 380 og kr 378 068 ikkje kan dokumenterast at kommunen har konkurranseeksponert kjøpa i form av prisinnhenting eller liknande. Det er ikkje lagt fram protokoll etter FOA § 3-2 nr 2 på kjøpet. Det er ikkje lagt fram skatteattest eller HMS – erklæring frå leverandør jf FOA §§3-3 nr 1 og 3-4

I eit kjøp knytt til leige av maskin nytta til vegvedlikehald på kr 153 468 og kr 173 460, er attendemeldinga frå administrasjonen at det skal være lagt fram tilbod tidlegare og at tilbydaren har oppretthalde same pris fram til nytt tilbod i 2013. Dette er ikkje dokumentert med skriftleg underlag.

Funn

- Vi konstaterar at det for innkjøp knytt til leige av maskin for vegvedlikehald på kr 153 468 og kr 173 460 ikkje kan dokumenterast at kommunen har konkurranseeksponert kjøpet i form av tilbodsinnhenting eller liknande. Det er ikkje lagt fram protokoll etter FOA § 3-2 nr 2. Det er ikkje lagt fram skatteattest eller HMS – erklæring frå leverandør jf. FOA §§ 3-3 nr 1 og 3-4

I eit kjøp knytt til reparasjon av ein kommunal veg på kr 142 569 er tilbakemeldinga frå administrasjonen dokumentert med at det har vore eigen tilbodsprosess med innhenting av prisar frå 3 leverandørar.

Funn

- Det er vedlagt eigen protokoll som syner innleverte tilbod og val av leverandør. Vi har ikkje merknader til dette kjøpet.

Det siste kjøpet vi bad om svar på, gjaldt eit kjøp av varer til bruk i vegvedlikehald. Kjøpet utgjorde kr 228 140. I attendemeldinga frå administrasjonen går det fram at det skal innhentast prisar frå fleire leverandørar i samsvar med regelverket. Kommunen har ikkje funne skriftleg utlysing eller dokumentasjon på prisinnhenting i dette kjøpet.

Funn

- Vi konstaterar at det for innkjøp av innsatsmateriell til bruk i vegvedlikehald på kr 228 140 ikkje kan dokumenterast at kommunen har konkurranseeksponert kjøpet i form av tilbodsinnhenting eller tilbodsutlysing. Det er ikkje lagt fram protokoll etter FOA § 3-2 nr 2. Det er ikkje lagt fram skatteattest jf. FOA § 3-3.

I tilbakemeldinga på våre spørsmål vert det for mange av våre spørsmål kring denne type kjøp synt til at Jølster kommune laga til ein invitasjon¹⁴ til open konkurranse. Konkurransesgrunnlaget gjaldt for leige av maskiner, transport og kjøp av massar for 2013 og 2014.

Vi fekk i oversendinga frå kommunen ein kopi av konkurransegrunnlaget. I konkurransegrunnlaget er alle vesentleg tilhøve kring ein framtidig kontrakt med kommunen medteke. Det gjeld opplysningar om tingar, tidsplan, krav til leverandørar, krav til ytinga, kontraktsvilkår, reglar for

¹⁴ Grunnlaget er datert 13.09.2013

konkurransегjennomføringa, fristar, om tilbodet og korleis konkurransen skal avgjerast. Det tyder at den/dei som har oppdrag med vegvedlikehald i 2014, er valt i samsvar med konkurransereglane i LOA og FOA.

10. VURDERING

Det vi kan konstatere er at det er manglar etter konkurranseregelverket for tilsaman kr 1 268 627 av totalt kr 9 326 594. Det utgjer ein feilprosent på kontrollerte kjøp på ca 13,5 %

Etter vår oppfatning er dette talet for høgt. Det gjev etter vår oppfatning grunn til å undersøkje korleis dei andre einingane etterlever konkurransereglane i LOA og FOA. Det er ein etter vår oppfatning uheldig om feil og manglar i ligg over 10% målt i kroner og øre på totale kjøp i kommunen. Det er alltid ein risiko for at kommunen kan bli innklaga KOFA¹⁵ og domstolane om ein kjøpsprosess vert påklaga.

Det vi samstundes også registrerer er at kommunen har iverksett forbetringstiltak for å sikre at innkjøp skjer på ein korrekt måte. Det er etter vår meining risikoreduserande og bra at Jølster kommune laga til ein open konkurranse for leige av maskiner, transport og kjøp av massar i fjor haust. Det som etter vår oppfatning då også vert viktig, er at kommunen har full kontroll på dokumentasjonen i innkjøpsprosessane og at ein sørgjer for å ha eit godt system for gjenfinning av dokumenta. Gode arkivrutiner er i så måte etter vår vurdering heilt sentralt. Vi er klår over at kommunen er i ferd med å bli ein «elektronisk» kommune, og vi meiner difor at det i framtidig val av system bør fokuserast på korleis ein arkiverer og finn igjen viktige dokument,

Når det gjeld dei spesifikke merknadane vi har synt til i faktadelen over, er det etter vår vurdering ikkje tvil om at kommunen har brote fleire sentrale konkurransereglar. Det at kommunen ikkje kan legge fram dokumentasjon på prisinnhenting, utlysing/, manglande protokollar, skatteattestar og HMS- erklæringar samsvarar ikkje med reglane LOA og FOA.

Etter vår oppfatning er det positivt at rådmannen i samtalar med oss, understrekar at han vil ta tak også i innkjøp i sitt kvalitetsforbetningsarbeid. Slik vi ser det er det naudsynt. Det er slik vi ser det naudsynt av mange årsaker. Naudsynt fyrst og fremst fordi kommunen kan risikere økonomisk tap om ein gjer alvorlege feil i ein innkjøpsprosess dersom ein skulle bli dømd. Andre vesentleg moment er likehandsaming av leverandørar og omdøme til kommunen. Vi meiner gode innkjøpsrutiner også kan bidra i arbeidet med å profesjonalisere innkjøp. Ved å gjere plandelen av eit innkjøpsarbeid grundig, kan ein kommune få ein medveten haldning til å sjølv definere det gode kjøp. Vi meiner gode rutiner kan medverke til innsparing i kroner og øre og meirverdi i kommuneadministrasjonen i form av forbetra plan- og førebuingssprossar og auka kompetanse som tingar.

Konklusjon

Kontrollen av innkjøp gjort på ansvar 620 og 621 for 2013, syner manglande dokumentasjon på etterleving av konkurransereglane i LOA i 6 kontrollerte kjøp med totalverdi på kr 1 268 627.

Det vart hausten 2013 gjort tiltak i form av invitasjon til open konkurranse på dei områda vi har kontrollert i denne revisjonen.

Tilråding:

- **Vi meiner rådmannen bør undersøke korleis stoda på innkjøpspraksis er også på andre einingar i Jølster kommune, Vi tilrår at det vert vurdert å internkontrollere i kva grad til dømes rammeavtalar vert etterlevd, og kartleggje i kva grad det er naudsynt å oppdatere/skulere tilsette i innkjøp.**

¹⁵ Sjå vårt vedlegg merka vedlegg 3 kring KOFA .

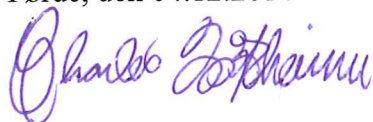
11. RÅDMANNEN SINE KOMMENTARAR TIL HØYRINGA

Rådmannen har desse merknadene til høyringa på forvaltningsrevisjons-rapporten:

- 1) Har rådmannen kommentarar til **informasjonen** revisor gav på oppstartsmøtet om føremålet med forvaltningsrevisjonen og den vidare saksgangen, eller til referatet frå oppstartsmøtet?
 - 2) Har rådmannen kommentarar til revisor si **innhenting av data** i kommunen i samband med forvaltningsrevisjonen? I tilfelle kva?
 - 3) Har rådmannen kommentarar til **revisjonskriteria** som ligg til grunn for konklusjonane våre? I tilfelle kva?
 - 4) Kva er rådmannen sine samla vurderingar av rapportens **konklusjonar** og **tilrådingar**?
 - 5) Vil rådmannen vurdere **framlegg til tiltak** på bakgrunn av anbefalingar i rapporten der desse måtte vere gjeve? I tilfelle kva?
 - 6) Korleis vurderer rådmannen **oppbygging og språkbruk** i rapporten?
- Har rådmannen **andre** merknader?

Denne rapporten er utarbeidd av Charles Litsheim, KRYSS Revisjon

Førde, den 04.12.2014

Kryssrevisjon
Postboks 487
6801 FØRDE

Ikkje offentleg
Utsett innsyn, off.lova § 5

Vår ref
BOTV 14/349 - 2

Dykkar ref

Arkiv
216

Dato
27.11.2014

Forvaltningsrevisjon - Innkjøp. Rådmannen sine kommentarar til høyringa

Rådmannen har fått utkast til «Forvaltningsrevisjonsprosjekt – innkjøpsrutinar for Plan og næring i Jølster kommune» til uttale frå Kryss Revisjon.

Kryssrevisjon ber om rådmannen sine merknader til utkast til rapport etter fastlagt oppsett.

Rådmannen har følgjande merknader til dei spørsmåla Kryss Revisjon stiller.

«1) Har rådmannen kommentarar til **informasjonen** revisor gav på oppstartsmøtet om føremålet med forvaltningsrevisjonen og den vidare saksgangen, eller til referatet frå oppstartsmøtet?»

Ingen merknad.

«2) Har rådmannen kommentarar til revisor si **innhenting av data** i kommunen i samband med forvaltningsrevisjonen? I tilfelle kva?»

Ingen merknad.

«3) Har rådmannen kommentarar til **revisjonskriteria** som ligg til grunn for konklusjonane våre? I tilfelle kva?»

Ingen merknad.

«4) Kva er rådmannen sine samla vurderingar av rapportens **konklusjonar** og **tilrådingar**?»

Rådmannen er i hovudsak samd i konklusjonar og tilrådingar i rapporten. Rådmannen meiner likevel det er lite føremålstenleg å bruke ressursar på å undersøkje innkjøpspraksis i andre einingar, jfr. tilråding i pkt. 10 i rapporten. Rapporten konkluderer i pkt. 9 med at regelverk og internkontrollsystem ikkje stettar krava i kommunelova § 23 nr. 2 om «betryggande kontroll». Etter rådmannen si vurdering er det føremålstenleg å bruke ressursar i samsvar med pkt. 5, framfor ytterlegare kontroll av praksis.

Jølster kommune

6843.Skei i Jølster

tlf. 57 72 61 00

postmottak@jolster.kommune.no

«5) Vil rådmannen vurdere **framlegg til tiltak** på bakgrunn av anbefalingar i rapporten der desse måtte vere gjeve? I tilfelle kva»

Tiltak	Frist
Oppdatering av økonomireglement	01.07.15
Utarbeide eige innkjøpsreglement	01.04.15
Inngå fleire rammeavtaler gjennom SFFI	Løpande
Opplæring av tenesteleiarar og bestillarar i innkjøpsreglement og lovverk	01.07.15

«6) Korleis vurderer rådmannen **oppbygging og språkbruk** i rapporten?»
Ingen merknad

Med helsing

Børge Tvedt
Rådmann
57726104

12. REFERANSAR

Lov og forskrift om offentlige anskaffelser
Difi.no
Økonomireglement Jølster kommune
Offentleg anskaffingar – Innkjøpsrutinar for Jølster kommune
www.KOFA.no
Divere e-postutveksling mellom revisor og Jølster kommune
Administrativt delegeringsreglement Jølster kommune

VEDLEGG I

13. RETTSLEG FORANKRING AV REVISJON OG FORVALTNINGSREVISJON

Kravet om *revisjon* av kommunal verksemd er heimla i Kommunelova § 78, og i Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner, fastsett av KRD den 15. juni 2004.

Forvaltningsrevisjon er ein sjølvstendig disiplin innan revisjonsfaget, og er rettsleg forankra i Kommunelova § 78 og Forskrift om revisjon, § 6. I Forskrift om revisjon § 7 vert det fastslått at intensjonen med ein forvaltningsrevisjon er å gjennomføre *systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknader* ut frå kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og føresetnader. Vidare at forvaltningsrevisjonen skal skje etter god kommunal revisjonsskikk og etter anerkjende standardar. I dette prosjektet er den såkalla ”**RSK 001 – standard for forvaltningsrevisjon**” (pr. 01.02.2011) nytta som basis for å svare på tinginga, om ikkje anna er presisert.

Uavhengigvurdering av prosjektdeltakarane i denne forvaltningsrevisjonen

I RSK 001 punkt 8 er det eit ufråvikeleg krav til at revisor skal være uavhengig og objektiv i utføringa av revisjonsarbeidet. For kvart forvaltningsrevisjonsprosjekt skal det gjerast ei vurdering av om revisor er uavhengig.

Vi har nytta kommunelova § 79 og forskrift om revisjon mv § 13 som grunnlag for vår uavhengigvurdering. Det er etter kriteria i ovannemnde rettskjelder ikkje tilhøve som svekkjer vår uavhengigheit, slik vi vurderer det, korkje ved oppstart av eller langs med i utføringa av denne konkrete forvaltningsrevisjonen: Vi har ingen nærstående jf kl § 79, 2.ledd som innehar stilling eller interesser i reviderte kommune; det er ingen tilsette som har stilling utanom KRYSS – revisjon, ingen av oss har styreverv i kommunale verksemdar eller eigeninteresser i anna verksemd som kan påverke oss i utføringa av revisjonen.

VEDLEGG II

14. REVISJONSKJELDER OG -KRITERIUM

Generelt

KRYSS-Revisjon har nytta anerkjende metodar for forvaltningsrevisjon i arbeidet med dette forvaltningsrevisjonsprosjektet. Dei anerkjende metodane er å finne i RSK 001, og fagartiklar med utgangspunkt i denne standarden. I RSK'en heiter det mellom anna:

- ❖ I RSK 001, pkt 21, heiter det om **problemstillingar** i det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt m.a. at *revisor må ta utgangspunkt i bestillinga frå kontrollutvalet og sikre at problemstillinga er eigna til å svare på bestillinga.*
- ❖ I RSK 001, punkt 24, er dei – generelt – viktigaste **kjeldene** for aktuelle revisjonskriterium ved forvaltningsrevisjonar lista opp, og her blir nemnt mellom anna: Lover, forskrifter, forarbeid, rettspraksis, politiske vedtak, mål og føringar, administrative retningslinjer mV. I mange tilfelle vil ”beste praksis” også kunne fungere som eit revisjonskriterium.
- ❖ RSK 001, punkt 22 seier at **revisjonskriteria** er dei *krav og forventningar som forvaltningsrevisjonsobjektet skal reviderast/vurderast i forhold til.* Revisjonskriteria skildrar altså korleis det som blir undersøkt, *bør* fungere eller være. Revisjonskriteria dannar såleis eit målegrunnlag som relevante faktiske tilhøve innafor området problemstillinga dekkjer, vert vurdert og målt mot, for å kunne trekkje konklusjonar basert på funna i revisjonen.
- ❖
- ❖ RSK 001, pkt 23 seier at desse revisjonskriteria skal vere *grunngeve i, eller utleia av, autoritative kjelder* innanfor det reviderte området.

Revisjonskjelder og -kriterium i dette prosjektet

Rammeverket for utarbeiding av revisjonskriterium i dette prosjektet er lover og føreskrifter, anerkjende prinsipp for økonomistyring, politiske vedteke rutineverk og administrativt rutineverk m.a. i økonomihandboka til kommunen.

Utleiing: Frå kjelder til kriterium

Nedanfor vil vi først gå gjennom rammeverket for og til slutt dei konkretiserte revisjonskriteria som er lagt til grunn for undersøkinga.

Hovudkjelda i denne forvaltningsrevisjonen er KommuneLOVA og Lov om offentlege anskaffingar. Det står i kommunelova § 23 nr 2, at administrasjonssjefen eller rådmannen skal syte for at administrasjonen vert drifta i samsvar med lover, forskrifter og overordna instruksar og at han er gjenstand for betryggande kontroll.

Betryggande kontroll jf kommunelova § 23 nr. 2

I kommunelova § 23 finn ein administrasjonssjefen sine oppgåver og mynde. I kl § 23 nr 2 vert administrasjonssjefen gjort ansvarleg for at administrasjonen vert drifta i samsvar med lover, forskrifter og overordna instruksar. Det er vert også eksplisitt sagt at administrasjonssjefen er ansvarleg for at administrativ drift er gjenstand for betryggande kontroll.

For å kunne fastslå om administrasjonssjefen utfører sitt arbeid og leiing etter kl § 23 nr. 2 må det føreliggje eit dokumentert styringssystem i form av reglement, rutiner, instruksar og andre moglege styringsdokument. Ein annan sentral føresetnad for å kunne vurdere om drifta er gjenstand for betryggande kontroll er om styringssystemet vert etterlevd. Det er i hovudsak to aktørar som utfører slik kontroll.

1: Etter kommunelova § 78 skal kommunen bli revidert av ekstern revisor. I forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 3 b tredje ledd vert det slått fast at revisor i den grad det følgjer av

god kommunal revisjonsskikk, skal gjøre en vurdering av den interne kontroll i kommunen. Revisor har med denne regelen ein plikt til å vurdere og då gjere revisjon mot internkontrollen, som er ein viktig del av rådmannen sitt styringssystem.

2: Den administrative interne eigenkontrollen. Lovverket stiller administrasjonssjefen ganske fritt i å organisere og gjennomføre eigenkontrollen. I Jølster kommune har rådmannen lagt sine premisser for kva, korleis og på kva måte eigenkontrollen skal vere gjennom innhaldet i styringsdokumentet "Eigenkontroll- Orden i eige hus".

Basert på kommunelova sitt krav om betryggande kontroll vert vår vurdering av kommunen sin systemkontroll målt mot kravet om dokumentert internkontroll, kravet om ekstern revisjon¹⁶ og rådmannen sin eigenkontroll.

Hovudprinsipp i lov og forskrift om offentlege anskaffingar

Lov om offentlege anskaffingar (LOA) og tilhøyrande forskrift (FOA) er rammeverket for korleis det offentlege skal gjere sine innkjøp. LOA sin føremålsparagraf (§ 1) seier mellom anna at det ikkje er anledning til å ta andre omsyn enn dei nemnt i paragrafen i innkjøp. Det tyder at omsyn til lokalt næringsliv¹⁷ ikkje er eit gangbart kriterium når ein kommune skal gjere eit innkjøp.

Dei grunnleggjande vilkåra og krava til alle innkjøp uavhengig av sum framgår av LOA § 5. Desse er mellom anna:

- Ei anskaffing skal så langt mogleg vere basert på konkurranse.
- Krav til føreseielegheit er naudsynt for å skape tillit og auka konkurranse. Det kan best oppnåast ved å gje rett informasjon om premisser og vilkår for prosedyrane for innkjøpsavgjerda.
- Krav til transparens inneber at innkjøpsprosessen må vere open for å kunne sikre kravet om likehandsaming av tilbyderane.
- Krav til at prosessen er etterprovbar inneber at alle fasar av eit innkjøp er dokumentert skriftleg i form av protokollar eller andre dokument ved mindre kjøp.

Kva del av forskrifta gjeld ?

Kva prosedyrar som skal nyttast og kva delar for FOA som er relevant, vert hovudsakleg bestemt av samla verdi på anskaffinga (eks mva).

Del 1 av forskrifta gjeld alle anskaffingar som vert omfatta av forskrifta, uavhengig av verdi. Ved anskaffingar opp til kr 500 000 (omtala som direkte anskaffingar) kan kommunen velje å nytte berre denne delen av forskrifta.

I nokre tilfelle kan kommunen velje å nytte berre del I i forskrifta om anskaffinga har ein verdi på mellom 500 000 og 1,6 mill. kr. Dette gjeld i dei tilfelle dersom det kun finst ein leverandør i markedet, om det er ei hasteanskaffing og om eit tilbod frå ein leverandør er usedvanleg fordelaktig for kommunen. Sjå FOA § 2-1 (2). Kommunen kan også velje å berre nytte del I av forskrifta i kontrakter om utføring av helse- og sosialtenester som vert kjøpt frå ein ideell organisasjon. Sjå FOA § 2-1 (3).

Elles gjev FOA få uttalte krav til korleis ei anskaffinga skal gjerast. Det er mellom anna ikkje stilt krav til kunngjering etter FOA del I. For anskaffingar mellom 500 000 og 1,6 mill.kr (for bygge- og

¹⁶ Jølster kommune har ekstern revisjon. Revisor har pr dato ikkje ferdigstilt sitt arbeid med rekneskapsrevisjon. Revisor sitt arbeid med internkontroll som eige kriterium vert ikkje handsama separat og sjølvstendig i denne forvaltningsrevisjonen

¹⁷ FOA § 3-1 (2)

anleggskontrakter 40,5 mill. kr) gjeld FOA del II i tillegg til del I. Det krevst nasjonal kunngjering på Doffin¹⁸ for slike innkjøp.

Anskaffingar over 1,6 mill. kr vert omfatta av forskrifta del I og III. Desse skal utlysast i heile EØS – området. Ei slik utlysing må i tillegg til utlysning i Doffin basen også utlysast i TED.¹⁹

Alle anskaffingar over 100 000,- skal dokumenterast med protokoll. Forenkla protokoll for kjøp mellom 100 000 og 500 000 og fullstendig protokoll for kjøp over 500 000,-.

Det er viktig for alle kjøp, også dei under 100 000,- at kommunen dokumenterer skriftleg dei vurderingar som har hatt tyding for gjennomføringa av konkurransen, slik at tredjeperson eller klageorgan i ettertid kan få ei god forståing av vurderingane gjort av kommunen i sitt val av leverandør.

Tabell 2

Verdi av anskaffinga	FOA	Kunngjering	Prosedyrar	Dokumentasjon
0-500 000 kr	Del I	Ingen krav	Valfritt	0-100 000,- ikkje protokollplikt, men kravet til at etterprovbarheit gjeld. Kjøp over 100 000,- protokollplikt.
500 000- 1,6 mill kr	Del I og II	Nasjonal kunngjering (Doffin)	- Open anbudskonkurranse - Begrensa anbudskonkurranse - Konkurrans med forhandling	Protokoll
Over 1,6 mill kr	Del I og III	EØS-området (TED)	- Open anbudskonkurranse - Begrensa anbudskonkurranse - Konkurransprega dialog - Konkurrans med forhandling	Protokoll

Reglane om berekning av terskelverdiar er fastsatt i forskrifta § 2-3. Hovudregelen er at verdien på ei anskaffing vert rekna på grunnlag av samla sum kommunen skal betale. Dersom anskaffinga inneheld fleire kontraktar, skal verdien av alle kontraktane leggst saman. Sjå FOA § 2-3 (1). Eit innkjøp kan ikkje delast opp for å unngå reglane i forskrifta jf. FOA § 2-3 (4). I same forskrift § 2-3 (8) går det fram at dersom ein kommune kjøper einsarta varer eller tenester, skal verdien av desse summerast. Nærare presisert tyder dette at verdien på ei kontrakt inklusiv eventuelle opsjonar skal bereknast for heile avtaleperioden.

¹⁸ Doffin er ein nasjonal database

¹⁹ TED er kort forklara EU sin database for utlysning av mellom anna anbudskonkurransar innan Eu og EØS – området ein databank

Innafor eller utanfor rekkevidda av anskaffingsregelverket.

I utgangspunktet må ein kommune i forkant av eit kjøp vurdere forholdet til regelverket om anskaffingar.

Noko forenkla kan ein seie at anskaffingsregelverket gjeld i alle tilfelle der kommunen kjøper varer, tenester eller byggje- og anleggsoppdrag frå sjølvstendige rettssubjekt²⁰, med unnatak for desse tilfella:

- Om oppgåvene er tildelt i det som vert kalla utvida eigenregi. Reglane om utvida eigenregi er utvikla av EU – domstolen.

I praksis tyder dette at ein kommune kan tildele eit oppdrag til eit IKS om IKS'et har 90 % eller meir av si omsetning til sine eigarar. Det same gjeld for heileigd kommunalt AS, med same omsetningskrav som for IKS. Interkommunale samarbeid etter kommunelova § 27 vert også under visse føresetnader omfatta av unntaket.

- I dei tilfelle der oppgåvene er utført av ein annan offentleg verksemd som inngår i eit samarbeid med kommunen (offentleg – offentleg samarbeid). Også dette unnataket er utvikla gjennom EU – domstolen.

I dette ligg det at dommen i den såkalla «Stadtreinigung Hamburg» saka opnar for at anskaffingar som ikkje fell inn under det utvida eigenregi kravet og heller ikkje er ei anskaffing som inneber myndeutøving likevel ikkje vert omfatta av reglane for offentlege anskaffingar.

- Om dei tenester som vert anskaffa vert omfatta av dei såkalla myndeoppgåvene, dvs oppgåver der kommunen på ein eller anna måte utøver offentleg mynde. Typisk for desse oppgåvene er dei ofte ikkje kan fritt utførast av private næringsdrivande²¹

Dette unnataket frå virkeområdet til LOA kan gjelde til dømes samarbeid om gjennomføring av barnevernet sine einskildvedtak og oppgåver knytt til omsorgsovertaking. Andre døme kan vere skatteinnkrevjing og kommunale einskildvedtak knytt til tildeling av helse- og omsorgstenester.

Dei utvalde revisjonskriteria vil såleis bli henta frå lov- og forskriftsparagrafane og dokument utarbeidd av myndigheitsorgan med visning til lovverket. Kriteria vil verte vist til der dei naturleg høyrer heime i faktaskildringa og sjølvsgt i vurderingane.

Kjøp av varer og tenester som er omfatta av rammeavtale

I delegasjonsreglementet punkt 2. om tilvising- og innkjøpsmynde, underpunkt 2.2 står det at teneste- og stabsleiar er pliktig til å følgje opp dei avtalar kommunen har inngått. Vidare vert det synt til at retningsliner i Internkontroll for økonomiområdet skal følgjast ved bruk av tilvisingsmynde og innkjøpsmynde. I Internkontroll for økonomiområdet punkt 7 vert de sagt at den innkjøpsansvarlege skal sjå etter at innkjøp skjer i samsvar med sentrale kommunale innkjøpsavtaler.

Kriteriet i vår kontroll mot kontrollerte einingar, vert difor inngåtte innkjøpsavtalar gjennom medlemskapen i SFFI.

²⁰ Eit rettssubjekt er ei eining som kan få rettigheter og pådra seg plikter i henhold til rettsreglane. Rettssubjektet kommune inkluderar alle kommunale einingar/etatar og evt kommunale føretak. Kommunalt eigde selskap vert ikkje omfatta av rettssubjektet kommune

²¹ Jf EØS avtalen artikkel 39, jf artikkel 32

VEDLEGG NR III

KOFA²²

Klagenemnda for offentlege anskaffingar (forkorta KOFA) består av ei nemnd og eit sekretariat på totalt ti medlemmar. Nemnda er oppnemnt av Regjeringa og er samansett av advokatar og folk henta frå domstolane og universiteta.

Administrativt er sekretariatet ein del av Konkurransetilsynet og held til i tilsynet sine lokale i Bergen. Fagleg er sekretariatet imidlertid underlagt klagenemnda. Enkelte avgjerder er tillagt sekretariatet, mellom anna kompetanse til å avvise klager. Sekretariatet sine beslutningar kan påklagast til leiar av klagenemnda.

KOFA er eit organ som handsamar klager om brot på LOA. KOFA skiljer klagen i rådgevande saker og gebyrsaker (direkte ulovlege anskaffingar). Vi siterer her frå heimesida til KOFA « *Rådgivende saker er klager på anskaffelsesregelverket der KOFA kun gir en rådgivende uttalelse om regelverket er brutt. For å kunne klage, kreves det såkalt saklig klageinteresse. Leverandører som har deltatt i en konkurranse om offentlige anskaffelser har saklig klageinteresse. Det samme gjelder leverandører som ønsker å delta i en konkurranse, men som mener at han på ulovlig vis har mistet muligheten til å delta.*

Det er et gebyr på 8000,- kroner for klagen. «

Vidare definerar KOFA gebyrsaker slik: « *Gebyrsaker er klager på ulovlige direkte anskaffelser. Dersom det offentlige (oppdragsgiver) anskaffer en vare eller tjeneste med verdi over 500.000 kroner uten å kunngjøre en konkurranse, kan dette i mange tilfeller utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse.*

Alle kan bringe denne type saker inn for klagenemnda - det ordinære kravet til saklig klageinteresse gjelder ikke.

Det er et gebyr på 1000,- kroner for klagen. KOFA har siden 1. januar 2007 hatt myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for ulovlige direkte anskaffelser. Gebyrets størrelse kan være inntil 15 prosent av anskaffelsens verdi.

De "gamle" reglene vil således fortsatt gjelde for ulovlig direkte anskaffelser der kontrakter inngått før 1. juli 2012 kunne ilegge overtredelsesgebyr for ulovlig direkte anskaffelser, når kontrakten er inngått før denne datoen.

Det betyr at Kofa fortsatt i en overgangsperiode vil kunne ilegge overtredelsesgebyr for ulovlig direkte anskaffelse, når kontrakt er inngått før denne dato.»

Verdt å merke seg er at mynda til å bøtelegge vart overført til domstolane på kontrakter inngått etter 1. juli 2012.

Nemnda skal bidra med å løyse tvistar om offentlege anskaffingar på ein uhilda, grundig og effektiv måte. Ei klage frå ein leverandør i tilfelle der det føreligg dom, eller det er meir enn seks månader sidan kontrakten vart inngått, vert avvist. Ein uttale frå KOFA i ei klagesak er ikkje juridisk bindande, men gjev eit så klårt signal at han vert lagt til grunn i dei aller fleste tilfelle.

Mellom anna kan vi nemne at i ei sak for domstolen, er det normalt å tillate framlegging uttale frå KOFA i saka.

²² For nærare informasjon om KOFA sjå: FOR 2002-11-15 nr 1288: Forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser

SEKOM-sekretariat

Saksgang Jølster kontrollutval	Møtedato 17.12.2014	Saksnr 025/14
--	-------------------------------	-------------------------

Sakshandsamar: Audhild Ragni Vie Alme	Arkiv: FE-217	Arkivsaknr.: 14/232
---	-------------------------	-------------------------------

Prosjektplan: Forvaltningsrevisjon - oppfølging av sjukefråvær

Vedlegg:

Dok.dato 26.09.2014	Tittel Prosjektplan - Oppfølging av sjukefråvær - Jølster kommune	Dok.ID 528
-------------------------------	---	----------------------

Tilråding:

(Kontrollutvalet gjer endeleg vedtak).

Prosjektplan datert 26.9.2014 frå KRYSS Revisjon for - Oppfølging av sjukefråvær – Jølster kommune, vert godkjent.

.

Saksutgreiing:

Jølster kontrollutval gjorde følgjande vedtak i sak 017/14 Forvaltningsrevisjon – val og tinging av nytt prosjekt, i møte 12.9.2014:

- Kontrollutvalet tingar, Oppfølging av sjukefråvær, som neste forvaltningsrevisjonsrapport av KRYSS-revisjon.*
 - Formålet er å få kjennskap til om Jølster kommune har system for rapportering av sjukefråvær og oppfølging av sjukemeldte.*
 - Kontrollen skal avgrensast til kontroll av 2014.*
 - Leveringsfrist 1. mai 2015.*
- KRYSS-revisjon vert kalla inn til neste møte 11. november 2014, for å gje tilbakemelding på tinginga, og legge fram plan for forvaltningsrevisjonsprosjektet.*

Vedtaket vart sendt til KRYSS Revisjon i e-post datert 15.9.2014. SEKOM-sekretariat mottok prosjektplan frå KRYSS Revisjon v/Stig Årdal i e-post datert 26.9.2014.

Oppsett møte 11. november vart seinare flytta til 3. desember, og deretter til 17. desember.

Kontrollutval Jølster kommune
Ved SEKOM sekretariat
6800 Førde

Dykkar ref.:

Vår ref.:
SÅ

Arkivkode:
216

Journalnr.:
025/14

Dokumentdato:
26.09.2014

PROSJEKTPLAN – Oppfølging av sjukefråvær - Jølster kommune

DOKUMENTOPPLYSNINGAR:

Tittel på prosjektet:	<i>Oppfølging av sjukefråvær</i>
Tingar:	Kontrollutvalet i Jølster kommune/Sekom sekretariat Saksnr 017/14
Revisjonseining:	Kryss Revisjon
Oppdragsansvarleg:	Forvaltningsrevisor Stig Årdal
Dato for prosjektplanen:	26.09.2014
Versjon av prosjektplan	Versjon 1

TINGINGA – KONKRET:

Aktuelle problemstillinger:	Kontrollere at Jølster kommune har system for rapportering av sjukefråvær og oppfølging av sjukmeldte.
	<i>Aktuelle konkretiserte problemstillinger:</i> Kontrollere at Jølster kommune har system for: - Varsling frå sjukemeldt om sjukefråvær, og fråværsregistrering av arbeidsgjevar - Sjukefråværsrapportering i lønssystemet - Innkrevjing av refusjon frå NAV - Oppfølging av sjukmelde

Avgrensing:	Kontrollen skal avgrensast til 2014
Revisjonskjelder/ kriterium	Kommunelov Arbeidsmiljølova Folketrygdelova Ia-avtale Personalhandbok eller andre relevante administrasjonsinterne rutinar knytt til sjukefråvær.
Metodebruk	Dokumentanalyse – lover, forskrifter, avtalar og rutineverk. Intervju/samtalar med aktuelle administrativt tilsette
Tidsbruk i prosjektet	Jf tinging frå kontrollutval som basis

Tidsbruken er planlagt og estimert slik:

TIDSBRUKEN I PROSJEKTET:	
Arbeidsoppgåver:	Timebruk:
Oppstartsmøte inkl føregående sakshandsaming, reisetid og etterarbeid (presisering/avgrensing av prosjektet)	14 timar
Innsamling av data i høve dokumentanalysen	40 timar
Førebuing/utarbeiding av skjema for intervju/samtale	25 timar
Intervju og samtalar med utvalde tilsette	37,5 timar
Strukturering og bearbeiding av intervju/samtalar	30 timar
Rapportskriving	95 timar
Avsluttande arbeid inkl handsaming og møte i kontrollutvalet	25 timar

Milepælar i prosjektet

1. Formell oppstart av forvaltningsrevisjonen med innkalling til møtet, gjennomføring av møtet, og etterarbeid etter dette møtet, m.a.o. skriving av møtereferat og avklaring av tingingsdokumentet.
2. Innsamling av dokumentasjon for vidare analyse.
3. Skrivefase
4. Rapportutkastet med høyringsrunde.
5. Etterarbeid etter høyringsrunde.
6. Oversending av endeleg rapport til kontrollutvalet - 01.05.2015
7. Evt møtedeltaking i samband med handsaming av rapporten.

Tidsrom

Vi reknar med å vere ferdig med prosjektet innan tidsfristen sett i tinginga.

Framdrift i forhold til milepælane kan rapporterast til kontrollutvalet i form av e-postar til sekretariatet. Det vert å gjere i samarbeid med sekretariatet, og kan tilpassast undervegs.

Mvh

Stig Årdal

Forvaltningsrevisor

KRISTIANSTAD
Kommunerevisjonen i
Ytre Sogn og Sunnfjord

SEKOM-sekretariat

Saksgang Jølster kontrollutval	Møtedato 17.12.2014	Saksnr 026/14
--	-------------------------------	-------------------------

Sakshandsamar: Audhild Ragni Vie Alme	Arkiv: FE-216	Arkivsaknr.: 14/319
---	-------------------------	-------------------------------

Orientering om rekneskapsrevisjon for 2014

Vedlegg:

Tilråding:

(Kontrollutvalet gjer endeleg vedtak).

Kontrollutvalet tek orienteringa frå KRYSS Revisjonen om rekneskapsrevisjonen for 2014 til vitande.

.

Saksutgreiing:

I kontrollutvalssak 04/10 Kontrollutvalsarbeid - tiltak, som står på oppfølgingslista, er eit av punkta i vedtaket som følgjer:

Kontrollutvalet vil be KRYSS-revisjon orientere om status i revisjonsarbeidet kring finansrevisjon ein til to gonger i året. Vidare vil kontrollutvalet be KRYSS-revisjon om ei generell orientering om revisjonsarbeidet.

Etter § 6 i forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar skal kontrollutvalet sjå til at årsrekneskapen vert revidert på ein betryggande måte. **Under dette halde seg orientert om revisjonsarbeidet** og sjå til at dette føregår i samsvar med dei vedtekter som følgjer av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalet sin instruks eller avtale med revisor.

SEKOM-sekretariat har i den samanheng førespurt KRYSS Revisjon v/Kari Sygna om ho har høve til å orientere om status i revisjonsarbeidet på møte i kontrollutvalet 17. desember. Kari Sygna kan møte og orientere om arbeidet som vert gjort i samband med rekneskapsrevisjon for 2014 i Jølster kommune.

SEKOM-sekretariat

Saksgang Jølster kontrollutval	Møtedato 17.12.2014	Saksnr 027/14
--	-------------------------------	-------------------------

Sakshandsamar: Audhild Ragni Vie Alme	Arkiv: FE-040	Arkivsaknr.: 14/217
---	-------------------------	-------------------------------

Oppfølgingsliste 4-2014

Vedlegg:

Tilråding:

(Kontrollutvalet gjer endeleg vedtak).

Kontrollutvalet tar gjennomgangen av oppfølgingslista til orientering.

Saksutgreiing:

Status over saker som er handsama i kontrollutvalet og som utvalet skal følgje opp eller sjekke ut seinare.

Sak	Dato	Status
04/10 Kontrollutvalsarbeid - tiltak	15.2.2010	- Orientering om drifta på dei ulike områda - Tertialrapportar. - Tilsynsrapportar frå fylkesmannen - Kvalitetsrapportar revisor - Orientering frå revisor om revisjonsarbeidet(finans/generelt)
Forvaltningsrevisjonsprosjekt – Innkjøpsrutinar Plan og Næring	8.5.2013 12.9.2013 20.11.2013 12.9.2014 17.10.2014 4.12.2014	Sak 013/13 Val av prosjekt Sak 018/13 Tinging Sak 24/13 Prosjektplan Leveringsfrist: september 2014 Sak 016/14 E-post om utsett levering til 1. november E-post frå KRYSS Revisjon om utsett levering til 24. november. KRYSS Revisjon levert forvaltningsrevisjonsrapport.
03/14 Møteplan 2014 for kontrollutvalet i Jølster	7.3.2014 13.05.2014 20.10.2014 25.11.2014	Vedtak : Møteplan for kontrollutvalet i Jølster for 2014 vert godkjent med følgjande vidare datoar: 13. mai, 12. september og 21. november. Sak 14/14 møte 21. november er flytta til 11.november kl 9:00. E-post om flytting av møte til 3. desember. E-post om flytting av møte til 17. desember.
017/14 Forvaltningsrevisjon – val og tinging av nytt prosjekt	12.9.2014	Vedtak: 1. Kontrollutvalet tingar, Oppfølging av sjukefråvær, som neste forvaltningsrevisjonsrapport av KRYSS-revisjon. Formålet er å få kjennskap til om Jølster kommune har system for rapportering av sjukefråvær og

	15.9.2014 26.9.2014	oppfølging av sjukemeldte. - Kontrollen skal avgrensast til kontroll av 2014. - Leveringsfrist 1. mai 2015. 2. KRYSS-revisjon vert kalla inn til neste møte 11. november 2014, for å gje tilbakemelding på tinginga, og legge fram plan for forvaltningsrevisjonsprosjektet. Sendt til KRYSS Revisjon Fått plan frå KRYSS Revisjon																					
019/14: Budsjett for kontrollutvalet 2015	12.9.2014 15.9.2014 9.12.2014	Tilråding: Kontrollutvalet tilrår følgjande budsjett for drift av kontrollutvalet på teneste 11051: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Konto</th><th>Tekst</th><th>Sum</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>11600</td><td>Køyregodtgjersle</td><td>5 000</td></tr> <tr> <td>10800</td><td>Møtegodtgjersle</td><td>23 000</td></tr> <tr> <td>10990</td><td>Arbeidsgjevaravgift</td><td>2 000</td></tr> <tr> <td>11500</td><td>Kurs/seminar</td><td>10 000</td></tr> <tr> <td>11959</td><td>Kontingentar</td><td>1 500</td></tr> <tr> <td></td><td>Drift</td><td>41 500</td></tr> </tbody> </table> Sendt til Jølster kommune/kommunestyret. Sak 091/14 handsaming i kommunestyret 9.12.2014.	Konto	Tekst	Sum	11600	Køyregodtgjersle	5 000	10800	Møtegodtgjersle	23 000	10990	Arbeidsgjevaravgift	2 000	11500	Kurs/seminar	10 000	11959	Kontingentar	1 500		Drift	41 500
Konto	Tekst	Sum																					
11600	Køyregodtgjersle	5 000																					
10800	Møtegodtgjersle	23 000																					
10990	Arbeidsgjevaravgift	2 000																					
11500	Kurs/seminar	10 000																					
11959	Kontingentar	1 500																					
	Drift	41 500																					

SEKOM-sekretariat

Saksgang Jølster kontrollutval	Møtedato 17.12.2014	Saksnr 028/14
--	-------------------------------	-------------------------

Sakshandsamar: Audhild Ragni Vie Alme	Arkiv: FE-	Arkivsaknr.: 14/351
---	----------------------	-------------------------------

Eventuelt

Vedlegg:

Ingen vedlegg i saka.

Tilråding:

(Kontrollutvalet gjer endeleg vedtak).